

XIII Conferencia del Foro Mundial de Mediación **Munduko Bitartekaritza Foroaren XIII. Konferentzia** **XIII Conference of the World Mediation Forum** **XIIIe Conférence du Forum Mondial de la Médiation**

2026ko azaroaren 16-19
Donostia / San Sebastián, Espainia

Cultures of mediation and mediation as a transformative culture
Culturas de la mediación y mediación como cultura transformadora
Cultures de la médiation et la médiation comme culture transformatrice
Bitartekaritzaren kulturak eta bitartekaritza kultura eraldatzaile gisa

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

JUSTIZIA ETA GIZA
ESKUBIDEEN SAILA
DEPARTAMENTO DE JUSTICIA Y
DERECHOS HUMANOS

DONOSTIA
SAN SEBASTIÁN

Gipuzkoako Foru Aldundia
Diputación Foral de Gipuzkoa

Donostia
San Sebastián
Convention Bureau

AURKIBIDEA

Contents · Table des matières

Ongi Etorri/Bienvenida	3
<i>Welcome · Mot de bienvenue</i>	
Munduko Bitartekaritza Foroaren XIII. Konferentzia	8
<i>The World Mediation Forum and the XIIIth Conference</i> <i>Le Forum Mondial de Médiation et la XIIIe Conférence</i>	
Informazio praktikoa	10
<i>Practical information · Informations pratiques</i>	
PROGRAMA OROKORRA	16
<i>GENERAL PROGRAMME · PROGRAMME GÉNÉRAL</i>	
HITZALDIAK	19
<i>KEYNOTE LECTURES · CONFÉRENCES PLÉNIÈRES</i>	
PRESTAKUNTZA-SAIOAK	25
<i>TRAINING SESSIONS · SESSIONS DE FORMATION</i>	
Mahai-inguruei, tailerrei eta posterrei buruzko informazio xehatua	29
<i>Detailed information on roundtables, workshops and posters</i> <i>Informations détaillées sur les tables rondes, ateliers et posters</i>	
Lotutako beste jarduera batzuk	57
<i>Other related activities · Autres activités liées</i>	

ONGI ETORRI · BIENVENIDA
Welcome · Mot de bienvenue

Riccardo Cappi

Munduko Bitartekaritza Foroaren presidentea Presidente del Foro Mundial de Mediación

Euskara

Andreok eta jaunok,
Bitartekari eta ikertzaile lankide maiteok,
Lagun maiteok,

Ohore eta poz handia da niretzat, Bitartekaritzaren Mundu Foroaren izenean, ongietorririk beroena ematea gure XIII. Biltzarrera, Donostian egingo baita, 2026ko azaroaren 16tik 19ra.

Hogei urte baino gehiago daramatza BMFak munduko hainbat eskualdetako bitartekariak eta bitartekaritzaren arloko ikertzaileak biltzen, konbentzimendu beraren inguruan: topaketa, entzutea, eztabaida eta elkar aitortzea indar eraldatzaileak direla gatazkentzat eta gizartean bizitzeko moduarentzat. Denboran zehar eta leku askotan, gure biltzar bakoitzak gure hausnarketa partekatua aberastu du, eta parte-hartzaileen arteko loturak ehundu, eta are sendotu ere egin ditu.

Edizio honetako gaiak, «Bitartekaritzaren kulturak eta bitartekaritza kultura eraldatzaile gisa», bi galdera egitera gonbidatzen gaitu. Batetik, bitartekaritzaren kulturen eta praktiken aniztasuna aitortzera: justizian, unibertsitateetan, eskoletan, enpreetan edo komunitateetan... Bestetik, bitartekaritza gatazkak konpontzeko tresna soil gisa ez ezik, benetako kultura gisa ere pentsatzera, hau da, gure erakundeak, gure harremanak eta elkarrekin bizitzeko gure modua eraldatzeko gai den kultura gisa. Hortaz, irekitasunez eta ikuspegi kritikoz aztertu ahal izango dira bitartekaritzaren eta hura gauzatzen den testuinguru zehatzen arteko loturak, bai eta haren ikuspegi teoriko eta praktikoa desberdinak ere.

Nire esker on zintzoena adierazi nahi diet Kriminologiaren Euskal Institutuari eta Euskal Herriko Unibertsitateari, harrera eskuzabalarengatik eta biltzar hau antolatzeko erakutsi duten konpromiso aipagarriarengatik. Eskerrak eman nahi dizkiet, halaber, batzorde zientifikoko eta antolakuntza batzordeko kideei, bai eta gure erakunde laguntzaileei ere, horiek gabe biltzar hau ezingo bailitzateke egin, eta zuetako bakoitzari, batzuetan oso urrunetik etorri baitzarete zuen jakintza eta esperientziak partekatuz.

Elkarriketaren eta memoriaren lurraldea den Euskal Herrian emango ditugun egun hauek topaketa emankorren, truke sentiberen eta inspirazio berrituaren garaia izan daitezela guztiontzat, bitartekaritzaren, justiziaren eta elkarrekin ongi bizitzearen zerbitzura.

Lan eta topaketa une bikainak opa dizkizuet, bai eta Donostian egonaldi ahaztezina ere.

Ongi etorri guztioi!

Castellano

Señoras y señores,
Queridas y queridos colegas mediadoras y mediadores,
investigadoras e investigadores,
Queridas amigas y queridos amigos,

Es un honor y una alegría daros, en nombre del Foro Mundial de Mediación, la más calurosa bienvenida a nuestra XIII Conferencia, que se celebra en Donostia-San Sebastián del 16 al 19 de noviembre de 2026.

Desde hace más de veinte años, el FMM reúne a mediadoras y mediadores, y a investigadoras e investigadores en mediación, procedentes de distintas regiones del mundo, en torno a una misma convicción: el encuentro, la escucha, el debate y el reconocimiento mutuo son fuerzas capaces de transformar los conflictos y la vida en sociedad. A lo largo del tiempo y en lugares diversos, cada una de nuestras conferencias ha enriquecido nuestra reflexión común y ha tejido, e incluso reforzado, los vínculos entre quienes participan en ella.

El tema de esta edición, «Culturas de la mediación y la mediación como cultura transformadora», nos invita a una doble reflexión. Por un lado, reconocer la diversidad de culturas y de prácticas de mediación, en la justicia, en las universidades, en las escuelas, en las empresas o en las comunidades... Por otro, pensar la mediación no solo como una herramienta de resolución de conflictos, sino como una verdadera cultura, capaz de transformar nuestras instituciones, nuestras relaciones y nuestra manera de convivir. Será posible, por tanto, abordar, con apertura y espíritu crítico, los vínculos entre la mediación y los contextos específicos en los que se despliega, así como sus diferentes perspectivas teóricas y prácticas.

Quiero expresar aquí mi más sincera gratitud al Instituto Vasco de Criminología y a la Universidad del País Vasco por su generosa acogida y por su notable compromiso en la organización de esta conferencia. Mi agradecimiento se dirige también a los miembros del comité científico y del comité organizador, y a nuestras entidades colaboradoras, sin las cuales esta conferencia no podría celebrarse, así como a todas y cada una de las personas que, a veces desde muy lejos, vienen a compartir sus saberes y sus experiencias.

Que estos días en el País Vasco, tierra de diálogo y de memoria, sean para todas y todos un tiempo de encuentros fecundos, de intercambios sensibles y de inspiración renovada al servicio de la mediación, de la justicia y del buen convivir.

Os deseo excelentes momentos de trabajo y de encuentro, y una estancia inolvidable en Donostia-San Sebastián.

¡Bienvenidas y bienvenidos todas y todos! ¡Ongi etorri!

English

Ladies and gentlemen,
Dear colleagues, mediators and researchers alike,
Dear friends,

It is an honour and a pleasure to welcome you most warmly, on behalf of the World Mediation Forum, to our XIII Conference, held in Donostia-San Sebastián from 16 to 19 November 2026.

For more than twenty years, the WMF has brought together mediators and mediation researchers from different parts of the world around a shared conviction: that meeting, listening, debating and recognising one another are forces capable of transforming conflict and life in society. Over the years and in many places, each of our conferences has enriched our common thinking and has woven, and indeed strengthened, the bonds between those taking part.

The theme of this edition, "Cultures of mediation and mediation as a transformative culture", invites us to consider two questions. The first is to acknowledge the diversity of mediation cultures and practices, in the justice system, in universities, in schools, in businesses or in communities... The second is to think of mediation not merely as a tool for settling disputes, but as a culture in its own right, capable of transforming our institutions, our relationships and the way we live together. There will therefore be room to explore, with openness and a critical mind, the links between mediation and the particular settings in which it unfolds, as well as its various theoretical and practical perspectives.

I should like to express my most sincere gratitude to the Basque Institute of Criminology and to the University of the Basque Country for their generous hospitality and their remarkable commitment to the organisation of this conference. My thanks go also to the members of the scientific committee and of the organising committee, and to our partners, without whom this conference could not take place, as well as to each and every one of you, who have travelled, sometimes a very long way, to share your knowledge and your experience.

May these days in the Basque Country, a land of dialogue and of memory, be for all of us a time of fruitful encounters, of thoughtful exchange and of renewed inspiration in the service of mediation, of justice and of living well together.

I wish you a most rewarding time of work and of encounter, and an unforgettable stay in Donostia-San Sebastián.

A warm welcome to you all! Ongi etorri!

Français

Mesdames et Messieurs,
Chères et chers collègues médiatrices et médiateurs, chercheuses et chercheurs,
Chers amis,

C'est un honneur et une joie de vous souhaiter, au nom du Forum Mondial de Médiation, la plus chaleureuse bienvenue à notre XIIIe Conférence, réunie à Donostia-San Sebastián du 16 au 19 novembre 2026.

Depuis plus de vingt ans, le FMM rassemble des médiatrices et médiateurs, des chercheuses et des chercheurs en médiation, provenant de différentes régions du monde, autour d'une même conviction : la rencontre, l'écoute, le débat et la reconnaissance mutuelle constituent des forces capables de transformer les conflits et la vie en société. Au fil du temps et à différents endroits, chacune de nos conférences a enrichi notre réflexion commune et tissé, voire renforcé, les liens entre les participants.

Le thème de cette édition, « Cultures de la médiation et la médiation comme culture transformatrice », nous invite à une double interrogation. D'une part, reconnaître la diversité des cultures et des pratiques de médiation, dans la justice, les universités, les écoles, les entreprises ou les communautés... D'autre part, penser la médiation non seulement comme un outil de résolution des différends, mais comme une véritable culture, capable de transformer nos institutions, nos relations et notre manière de vivre ensemble. Il sera donc possible d'aborder, avec ouverture et esprit critique, les liens entre la médiation et les contextes spécifiques où elle se déploie, ainsi que ses différentes perspectives théoriques et pratiques.

Je tiens à exprimer ici ma plus sincère gratitude à l'Institut Basque de Criminologie et à l'Université du Pays Basque pour leur accueil généreux et leur remarquable engagement dans l'organisation de cette conférence. Mes remerciements s'adressent aussi aux membres du comité scientifique, du comité d'organisation, à nos partenaires, sans lesquels cette conférence ne pourrait pas avoir lieu, ainsi qu'à chacune et chacun d'entre vous, venus parfois de très loin pour partager vos savoirs et vos expériences.

Que ces journées au Pays Basque, terre de dialogue et de mémoire, soient pour nous tous un temps de rencontres fécondes, d'échanges sensibles et d'inspiration renouvelée au service de la médiation, de la justice et du bien-vivre ensemble.

Je vous souhaite d'excellents moments de travail et de rencontre, ainsi qu'un séjour inoubliable à Donostia-San Sebastián.

Bienvenue à toutes et tous ! Ongi etorri !

Riccardo Cappi

Kriminologian doktorea Université Catholique de Louvain-en (2011), Zientzia Ekonomikoetan masterra Université Catholique de Louvain-en (1988), irakaskuntzarako gaikuntza-titulua Lovainako Unibertsitate Katolikoan (1992) eta Kriminologian lizentziaduna Université Catholique de Louvain-en (1992). Gaur egun irakasle titularra da Bahiako Estatuko Unibertsitatean, irakasle laguntzailea Bahiako Unibertsitate Federalean, irakasle laguntzailea Bahiako Recôncavoko Unibertsitate Federalean eta irakasle titularra Feira de Santanako Estatu Unibertsitatean.

PhD in Criminology from the Université Catholique de Louvain (2011), Master's degree in Economic Sciences from the Université Catholique de Louvain (1988), teaching qualification from the Catholic University of Louvain (1992), and degree in Criminology from the Université Catholique de Louvain (1992). He is currently an Associate Professor at the State University of Bahia, a collaborating professor at the Federal University of Bahia, a collaborating professor at the Federal University of the Recôncavo of Bahia, and a Full Professor at the State University of Feira de Santana.

Docteur en criminologie de l'Université catholique de Louvain (2011), titulaire d'un master en sciences économiques de l'Université catholique de Louvain (1988), d'un titre d'habilitation à l'enseignement de l'Université catholique de Louvain (1992) et d'une licence en criminologie de l'Université catholique de Louvain (1992). Il est actuellement professeur titulaire à l'Université de l'État de Bahia, professeur collaborateur à l'Université fédérale de Bahia, professeur collaborateur à l'Université fédérale du Recôncavo de Bahia et professeur titulaire à l'Université d'État de Feira de Santana.

Gema Varona

Kriminologiaren Euskal Institututuko zuzendaria (IVAC/KREI), UPV/EHU ·
Directora del Instituto Vasco de Criminología

Euskara

Kriminologiaren Euskal Institutuaren (IVAC/KREI) zuzendari naizen aldetik, bihotz-bihotzez ematen dizuet ongietorria Munduko Bitartekaritza Foroaren XIII. Konferentziara, 2026ko azaroan Donostian biltzen gaituenera, Uda Ikastaroen Fundazioarekin (UIK) eta Euskal Herriko Unibertsitatearekin (UPV/EHU) elkarlanean antolatua. Ohore eta poz handia da guretzat mundu osoko bitartekariak, ikertzaileak, profesionalak eta ikasleak hiri honetan elkartzea, uste sendo batek batuta: elkarriketa dela gatazkak eraldatzeko biderik gizatiarra.

IVAC/KREI institutuak ia bost hamarkadako ibilbidea du. Antonio Beristain irakasleak sortu zuen 1978an, eta ordutik diziplinarteko ikerketa, irakaskuntza konprometitua eta etengabeko gizarte-transferentzia uztartu ditu kriminologiaren, biktimologiaren eta justizia errestitutiboaren esparruetan. Gaur egun, besteak beste, Justizia Errestitutiboaren Teoria eta Praktika Laborategiaren bidez, entzutean, erreparazioan eta parte-hartzean oinarritutako justizia-moduak ikertzen eta sustatzen jarraitzen dugu, nazioarteko sareekin lankidetzan estuan.

Donostia ez da edonolako lekua elkarriketaz hitz egiteko. Indarkeria politikoaren eta, zehazki, terrorismoaren zauriak sakonki ezagutu zituen hiri honek jakin du bakearen eta askatasuneko bizikidetzaren aldeko ekimen aitzindarien agertoki bihurtzen; ekimen horietako batzuk apartekoak bezain ezezagunak izan dira. Horiek guztiek erakusten dute elkarriketa zaila baina posible dela, baita minik sakonenaren eta indarkeriarik justifikaezinenaren ondoren ere, eta memoria erantzukizuna bere gain hartzea eta gizarte-ehuna berreraikitzea bidera daitekeela.

Konferentzia hau topagune emankorra izatea espero dugu, elkar ezagutzeko, ikasteko eta adiskidetasuna lantzeko; eta Donostiatik zubiak eraikitzen jarraitzea, kultura errestitutiboa munduan zabal dadin.

Castellano

Como Directora del Instituto Vasco de Criminología (IVAC/KREI), es un honor darles la más cordial bienvenida a la XIII Conferencia del Foro Mundial de Mediación, que nos reúne en Donostia/San Sebastián en noviembre de 2026, organizada en colaboración con la Fundación Cursos de Verano (UIK) y la Universidad del País Vasco/Euskal Herriko Unibertsitatea (UPV/EHU). Constituye una profunda alegría acoger en esta ciudad a personas mediadoras, investigadoras, profesionales y estudiantes de los cinco continentes, unidas por la convicción de que el diálogo es la forma más humana de transformar los conflictos.

El IVAC/KREI atesora una trayectoria de casi cinco décadas. Fundado en 1978 por el profesor Antonio Beristain, ha cultivado desde entonces una investigación interdisciplinar, una docencia comprometida y una constante transferencia social en los campos de la criminología, la victimología y la justicia restaurativa. Hoy, a través, entre otras iniciativas, de su Laboratorio de Teoría y Práctica de Justicia Restaurativa, el Instituto continúa investigando y promoviendo formas de justicia basadas en la escucha, la reparación y la participación, en estrecha cooperación con redes internacionales.

Donostia/San Sebastián no es un lugar cualquiera para hablar de diálogo. Esta ciudad, que conoció en profundidad las heridas de la violencia política y, en concreto, del terrorismo, ha sabido convertirse en escenario de iniciativas pioneras por la paz y la convivencia en libertad, en ocasiones tan excepcionales como desconocidas. Todas ellas atestiguan que el diálogo es difícil, pero posible, incluso después del dolor más hondo y de la violencia más injustificable, y que la memoria puede orientarse hacia la responsabilización y la reconstrucción del tejido social.

Deseamos que esta Conferencia sea un espacio fecundo de encuentro, aprendizaje y amistad, y que desde Donostia/San Sebastián se sigan tejiendo puentes para extender la cultura restaurativa en el mundo.

English

As Director of the Basque Institute of Criminology (IVAC/KREI), it is my great honour to welcome you to the XIIIth Conference of the World Mediation Forum, which brings us together in Donostia/San Sebastián in November 2026, organised in collaboration with the Summer Courses Foundation (UIK) and the University of the Basque Country (UPV/EHU). It is a profound joy to host in this city mediators, researchers, practitioners and students from across the world, united by the conviction that dialogue is the most humane way of transforming conflict.

IVAC/KREI can look back on almost five decades of history. Founded in 1978 by Professor Antonio Beristain, it has since cultivated interdisciplinary research, committed teaching and sustained social outreach in the fields of criminology, victimology and restorative justice. Today, through initiatives such as its Laboratory of Restorative Justice Theory and Practice, the Institute continues to study and promote forms of justice grounded in listening, reparation and participation, in close cooperation with international networks.

Donostia/San Sebastián is no ordinary place in which to speak of dialogue. This city, which knew intimately the wounds of political violence and, specifically, of terrorism, has become the setting for pioneering initiatives for peace and coexistence in freedom, at times as exceptional as they are little known. All of them bear witness that dialogue is difficult yet possible, even after the deepest pain and the most unjustifiable violence, and that memory can be turned towards accountability and the rebuilding of the social fabric.

We hope that this Conference will prove a fertile space of encounter, learning and friendship, and that from Donostia/San Sebastián bridges will continue to be built to spread restorative culture throughout the world.

Français

En ma qualité de Directrice de l'Institut Basque de Criminologie (IVAC/KREI), c'est un grand honneur de vous souhaiter la bienvenue à la XIIIe Conférence du Forum Mondial de Médiation, qui nous réunit à Donostia/Saint-Sébastien en novembre 2026, organisée en collaboration avec la Fondation des Cours d'Été (UIK) et l'Université du Pays Basque (UPV/EHU). C'est une joie profonde d'accueillir dans cette ville des médiateurs et médiatrices, des chercheurs et chercheuses, des professionnels et des étudiants venus du monde entier, unis par la conviction que le dialogue est la manière la plus humaine de transformer les conflits.

L'IVAC/KREI possède une trajectoire de près de cinq décennies. Fondé en 1978 par le professeur Antonio Beristain, il a cultivé depuis lors une recherche interdisciplinaire, un enseignement engagé et un transfert social constant dans les domaines de la criminologie, de la victimologie et de la justice restaurative. Aujourd'hui, à travers notamment son Laboratoire de Théorie et Pratique de la Justice Restaurative, l'Institut continue d'étudier et de promouvoir des formes de justice fondées sur l'écoute, la réparation et la participation, en étroite coopération avec des réseaux internationaux.

Donostia/Saint-Sébastien n'est pas un lieu quelconque pour parler de dialogue. Cette ville, qui a connu en profondeur les blessures de la violence politique et, en particulier, du terrorisme, a su devenir le théâtre d'initiatives pionnières en faveur de la paix et de la coexistence en liberté, parfois aussi exceptionnelles que méconnues. Autant de témoignages que le dialogue est difficile, mais possible, même après la douleur la plus profonde et la violence la plus injustifiable, et que la mémoire peut être orientée vers la responsabilisation et la reconstruction du tissu social.

Nous souhaitons que cette Conférence soit un espace fécond de rencontre, d'apprentissage et d'amitié, et que, depuis Donostia/Saint-Sébastien, l'on continue de tisser des ponts pour étendre la culture restaurative dans le monde.

Gema Varona Martínez

Gema Varona Biktimologiako eta Politika Kriminalako irakaslea da Euskal Herriko Unibertsitatean eta ikertzaile seniorra Kriminologiaren Euskal Institutuan (Donostia / San Sebastián, Espainia). 1998an International Society of Criminology elkartearen Junior Scholar Competition Award saria jaso zuen, justizia errestitutiboari buruzko ikerketagatik. Kriminologiako Graduaren koordinatzailea izan zen 2014tik 2017ra, World Society of Victimology elkartearen Batzorde Exekutiboko kidea, eta gaur egun elkarte horren presidentea da. 2014tik, Euskal Herriko Unibertsitateko Biktimologiako Masterraren zuzendarikidea ere bada. Liburuak argitaratu ditu migrazioei eta giza eskubideei, justizia errestitutiboari, zinpekoen epaimahaiei eta egia juridikoaren eraikuntzari, emakumeen segurtasunerako tokiko auditoretzei, terrorismoaren biktimei, sexu-abusuen biktimei eta politika publikoen ebaluazioari buruz.

Gema Varona is Professor of Victimology and Criminal Policy at the University of the Basque Country and Senior Researcher at the Basque Institute of Criminology (Donostia/San Sebastián, Spain). In 1998, she received the Junior Scholar Competition Award from the International Society of Criminology for her research on restorative justice. She coordinated the Degree in Criminology from 2014 to 2017, served as a member of the Executive Committee of the World Society of Victimology, and is currently President of the Society. Since 2014, she has also been co-director of the Master's Degree in Victimology at the University of the Basque Country. She is the author of books on migration and human rights, restorative justice, juries and the construction of legal truth, local women's safety audits, victims of terrorism, victims of sexual abuse, and the evaluation of public policies.

Gema Varona est professeure de victimologie et de politique criminelle à l'Université du Pays basque et chercheuse senior à l'Institut basque de criminologie (Donostia/San Sebastián, Espagne). En 1998, elle a reçu le Junior Scholar Competition Award de l'International Society of Criminology pour ses recherches sur la justice restaurative. Elle a coordonné le diplôme en criminologie de 2014 à 2017, a été membre du Comité exécutif de la World Society of Victimology et en est actuellement la présidente. Depuis 2014, elle est également codirectrice du Master en victimologie de l'Université du Pays basque. Elle est l'auteure d'ouvrages sur les migrations et les droits humains, la justice restaurative, les jurys et la construction de la vérité juridique, les audits locaux de sécurité des femmes, les victimes du terrorisme, les victimes d'abus sexuels et l'évaluation des politiques publiques.

The World Mediation Forum and the XIIIth Conference
Le Forum Mondial de Médiation et la XIIIe Conférence

Jarrai gaitzazu Instagramen eta egon konferentziaren eguneraketa eta berri guztien jakitun.

Follow us on Instagram and stay up to date with all conference updates and news.

Suivez-nous sur Instagram et restez informé-e de toutes les actualisations et nouveautés de la conférence.

@worldmediationforumconference

Munduko Bitartekaritza Foroa (MBF) irabazi-asmorik gabeko nazioarteko erakunde bat da, kontinente guztietako bitartekarien zerbitzura dagoena eta diziplinartekotasunean oinarritua. MBFren eginkizuna bitartekaritzaren arlo guztietan ezagutzak, informazioa eta trebetasunak garatzea eta trukatzea da, bereziki 20 urte baino gehiagoz aldizka antolatu dituen nazioarteko konferentzien bidez (2003 Argentina, 2005 Suitza, 2007 Israel, 2009 Venezuela, 2012 Espainia, 2017 Quebec, 2019 Luxenburgo, 2022 Portugal – birtuala, eta 2024 Brasil).

Munduko Bitartekaritza Foroaren XIII. Konferentzia gai honen inguruan ardaztuko da: «Bitartekaritzaren kulturak eta bitartekaritza kultura eraldatzaile gisa».

Gai orokor horren barruan, konferentziak oso esparru desberdinetako bitartekaritza jorratuko du: justizia, unibertsitateak, ikastetxeak, enpresak, GKEak, kirol- eta aisialdi-erakundeak, erlijio-esparruak, osasun-sistemak, auzoak, udalerrak, eta abar. Horrela, gai klasikoenak landuko dira, bitartekaritzaren, justizia errestituatiboaren, justizia terapeutikoaren, justizia trantsizionalaren eta justizia eraldatzailearen praktikaren debekuen eta mugen inguruko galderekin batera. Konferentziak gai-panel teorikoak eta ikerketen emaitzak aurkezten dituztenak hartuko ditu, baita tailer praktikoagoak eta kolektibo jakinentzako prestakuntza espezifikoak ere.

<https://www.uik.eus/es/curso/xiii-conferencia-del-foro-mundial-mediacion>

📍 Donostia-San Sebastián
Centro Carlos Santamaría
Plaza Elhuyar, 2

The **World Mediation Forum (WMF)** is an international non-profit organization serving mediators from all continents, grounded in interdisciplinarity.

The mission of the WMF is to develop and exchange knowledge, information, and skills in all areas of mediation, particularly through the international conferences it has regularly organized for more than 20 years (2003 in Argentina, 2005 in Switzerland, 2007 in Israel, 2009 in Venezuela, 2012 in Spain, 2017 in Quebec, 2019 in Luxembourg, 2022 in Portugal - virtual, and 2024 in Brazil).

The **XIII Conference of the World Mediation Forum** will focus on the theme:

“Cultures of mediation and mediation as a transformative culture.”

Within this overarching theme, the conference will address mediation in a wide range of fields: justice, universities, schools, companies, NGOs, sports and leisure organizations, religious contexts, healthcare systems, neighborhoods, municipalities, and more. It will therefore cover more traditional topics alongside questions concerning the prohibitions and limits of mediation practice, restorative justice, therapeutic justice, transitional justice, and transformative justice. The Conference will include theoretical thematic panels and panels presenting research findings, as well as more practical workshops and specific training sessions for particular groups.

<https://www.uik.eus/en/activity/xiiiith-conference-world-mediation-forum>

📍 Donostia-San Sebastián, Spain
Centro Carlos Santamaría
Plaza Elhuyar, 2

Le **Forum Mondial de Médiation (FMM)** est une organisation internationale à but non lucratif au service des médiateurs de tous les continents, fondée sur l'interdisciplinarité.

La mission du FMM est de développer et d'échanger des connaissances, des informations et des compétences dans tous les domaines de la médiation, notamment à travers les conférences internationales qu'il organise régulièrement depuis plus de 20 ans – 2003 en Argentine, 2005 en Suisse, 2007 en Israël, 2009 au Venezuela, 2012 en Espagne, 2017 au Québec, 2019 au Luxembourg, 2022 au Portugal, en format virtuel, et 2024 au Brésil.

La **XIIIe Conférence du Forum Mondial de Médiation** portera sur le thème :

« Cultures de la médiation et la médiation comme culture transformatrice »

Dans le cadre de ce thème général, la conférence abordera la médiation dans des domaines très variés : justice, universités, établissements scolaires, entreprises, ONG, organisations sportives et de loisirs, contextes religieux, systèmes de santé, quartiers, municipalités, etc. Elle couvrira ainsi les thèmes les plus classiques, tout en interrogeant les interdictions et les limites de la pratique de la médiation, la justice restaurative, la justice thérapeutique, la justice transitionnelle et la justice transformatrice. La Conférence accueillera des panels thématiques théoriques et des panels présentant des résultats de recherche, ainsi que des ateliers plus pratiques et des formations spécifiques destinées à des publics particuliers.

<https://www.uik.eus/fr/activite/xiii-conference-du-forum-mondial-mediation>

📍 Donostia-Saint-Sébastien, Espagne
Centro Carlos Santamaría
Plaza Elhuyar, 2

INFORMAZIO PRAKTIKOA

Practical information
Informations pratiques

AURREZ AURREKO PARTE-HARTZEA

Non egingo da konferentzia?

Centro Carlos Santamaría Zentroa - Elhuyar plaza, 2 - 20018 Donostia / San Sebastián

Konferentziako jarduera guztiak Antonio Beristain Auditorioan eta Carlos Santamaría Zentroko eraikin bereko beste gela batzuetan egingo dira, osoko saioak, mahai-inguruak, bazkariak eta kafeak barne.

Salbuespen bakarrak Donostiako Udaletxeko harrera izango da, doakoa, eta sagardotegiko ospakizuna, aparte ordaindu beharko dena.

Nola iritsi campusera?

Carlos Santamaría Zentroa EHUren Gipuzkoako Campusean dago, Ibaeta auzoan, Kontxako eremutik oinez 20–25 minutura eta hiriaren erdigunetik 30–35 minutura, gutxi gorabehera.

Campusa ondo komunikatuta dago garraio publikoak. Eraikinetik hurbil dagoen Elhuyar Plaza geltokian hiri-autobusen hainbat linea daude.

Aplikazio bidezko garraio-zerbitzuen eskuragarritasuna mugatua izan daitekeenez, garraio publikoa erabiltzea gomendatzen dugu. Taxiak taxi-geltokietan eska daitezke, edo telefonoz.

Nola mugi naiteke Donostian konferentziak irauten duen bitartean?

Aurrez aurreko modalitatean izena eman dutenek doako autobus-txartel bat jasoko dute, akreditazioaren unean emango zaiena.

Noiz egingo da akreditazioa?

Konferentziaren lehen egunean, akreditazioa 8:30etik 9:00etara egingo da, Carlos Santamaría Zentroko sarreran.

Gainerako egunetan, antolakuntzako langileak egongo dira akreditazioa egiteko, ekitaldiaren ordutegian.

Otorduak barne daude?

Bazkaria eta arratsaldeko kafea barne daude hautatu zituztenentzat, eta konferentziaren eraikinean bertan zerbitzatuko dira. Une horiek aukera ona izango dira, halaber, beste parte-hartzaile batzuekin solasean eta esperientziak trukatzeko jarraitzeko.

Nola funtzionatuko du aldibereko interpretazioak?

Aldibereko interpretazioa osoko hitzaldietan bakarrik egongo da eskuragarri. Audiora telefono mugikorraren bidez sartuko da. Horregatik, interpretazioa jarraitu ahal izateko, norberaren telefono mugikorra eta entzungailuak ekartzeko eskatzen dizuegu.

Arratsaldeko mahaietan aurkezpen bat erabiliko badut, nola eraman behar dut?

Aurkezpen bat erabiliko dutenei fitxategia pendrive batean eramateko eskatzen diegu. Geletan laguntzaileak egongo dira aurkezpenen proiektzioan laguntzeko.

Zenbat denbora izango dut aurkezteko?

Arratsaldeko mahai-inguruek eta tailerrek ordu 1 eta 15 minutuko iraupena dute guztira.

Aurkezpen bakoitzerako denbora mahai bakoitzeko aurkezpen-kopuruaren arabera banatuko da.

Amaieran 10–15 minutu inguru gordetzea gomendatzen da galderetarako eta eztabaidarako.

Moderatzaileei aurkezpenen denborak doitzeko eskatzen diegu, pertsona guztien parte-hartzea eta eztabaidarako aurreikusitako tarteak bermatuz.

ONLINE PARTE-HARTZEA

Nola sartuko naiz konferentziako geletara?

Online modalitatean izena eman dutenek posta elektronikoz jasoko dituzte konferentziako jarduerari dagozkien gela birtualetarako sarbide-estekak.

Nola funtzionatuko du online aldibereko interpretazioak?

Osoko hitzaldietan, online parte hartzen dutenek plataforman bertan hautatu ahal izango dute interpretazioa zein hizkuntzatan entzun nahi duten.

Plataformarako sarbidea eta beharrezko jarraibideak aldeztu aurretik bidaliko dira posta elektronikoz.

Nola egingo dira online aurkezpenak?

Lanak online aurkeztuko dituztenek dagokion gelaren estekara nahikoa aurrerapenez sartu beharko dute, konexioa egiaztatzeko eta mahaiaren hasieran prest egoteko.

Zenbat denbora izango dut aurkezteko?

Arratsaldeko mahai-inguruek eta tailerrek ordu 1 eta 15 minutuko iraupena dute guztira.

Aurkezpen bakoitzerako denbora mahai bakoitzeko aurkezpen-kopuruaren arabera banatuko da.

Amaieran 10–15 minutu inguru gordetzea gomendatzen da galderetarako eta eztabaidarako.

Zergatik ezin izango dira prestakuntza-saioak online jarraitu?

Azaroaren 16, 17 eta 18ko prestakuntza-saioak, goizez egingo direnak, izaera nabarmen praktikokoak izango dira. Horregatik, aurrez aurre bakarrik egingo dira.

Hala ere, parte-hartzaileek saioetako materialak eskuratu ahal izango dituzte ondoren.

INFORMAZIO OROKORRA

Moderatzaileak

Programan mahai-inguruen eta tailerren moderatzaile gisa ageri direnekin antolakuntzak aldeztu aurretik jarriko du harremanetan, saioen dinamizari, denboren kudeaketari eta online parte-hartzeari buruzko jarraibide orokorrek.

Ziurtagiriak

Ziurtagiriak online egingo dira eta konferentzia amaitu ondoren bidaliko dira.

Prestakuntza-saioetako parte-hartze ziurtagiriak prestakuntzako hiru egunetara joan direnentzat bakarrik egingo dira.

IN-PERSON PARTICIPATION

Where will the conference take place?

Centro Carlos Santamaría Zentroa - Plaza Elhuyar, 2 - 20018 Donostia / San Sebastián.

All conference activities will take place in the Antonio Beristain Auditorium and in other rooms located in the same building of the Centro Carlos Santamaría, including plenary sessions, roundtables, lunches and coffee breaks.

The only exceptions will be the reception at San Sebastián City Hall, which is free of charge, and the celebration at the cider house, which must be paid for separately.

How can I get to the campus?

The Centro Carlos Santamaría is located on the EHU Gipuzkoa Campus, in the Ibaeta neighbourhood, approximately a 20–25-minute walk from the La Concha area and 30–35 minutes from the city centre.

The campus is well connected by public transport. The Elhuyar Plaza bus stop, located close to the building, is served by several urban bus lines.

As the availability of app-based ride services may be limited, we recommend using public transport. Taxis can be taken from taxi ranks or requested by phone.

How can I get around Donostia / San Sebastián during the conference?

Participants registered for in-person attendance will receive a free bus card, which will be provided at registration.

When will registration take place?

On the first day of the conference, registration will take place from 8:30 to 9:00 at the entrance of the Centro Carlos Santamaría.

On the following days, conference staff will be available for registration throughout the event hours.

Are meals included?

Lunch and afternoon coffee are included for participants who selected them and will be served in the conference building. These moments will also provide an opportunity to continue conversations and exchange experiences with other participants.

How will simultaneous interpretation work?

Simultaneous interpretation will be available only during the plenary sessions. The audio will be accessed via mobile phone. We therefore ask you to bring your own mobile phone and headphones in order to follow the interpretation.

If I plan to use a presentation during the afternoon sessions, how should I bring it?

Participants wishing to use a presentation are asked to bring the file on a USB drive. Support staff will be available in the different rooms to assist with the projection of presentations.

How much time will I have for my presentation?

The afternoon roundtables and workshops have a total duration of 1 hour and 15 minutes.

The time available for each presentation will be allocated according to the number of presentations in each session.

We recommend reserving approximately 10–15 minutes at the end for questions and discussion.

We ask moderators to manage presentation times accordingly, ensuring that everyone has the opportunity to participate and that sufficient time is reserved for discussion.

ONLINE PARTICIPATION

How do I access the conference rooms?

Participants registered for online attendance will receive by email the access links to the virtual rooms corresponding to the conference activities.

How will simultaneous interpretation work online?

During the plenary sessions, online participants will be able to select directly on the platform the language in which they wish to listen to the interpretation.

Access to the platform and the necessary instructions will be provided in advance by email.

How will online presentations work?

Participants presenting their work online should access the relevant room link sufficiently in advance to check their connection and be ready at the beginning of the session.

How much time will I have for my presentation?

The afternoon roundtables and workshops have a total duration of 1 hour and 15 minutes.

The time available for each presentation will be allocated according to the number of presentations in each session.

We recommend reserving approximately 10–15 minutes at the end for questions and discussion.

Why will the training sessions not be available online?

The training sessions on 16, 17 and 18 November, which will take place in the mornings, will be primarily practical in nature. For this reason, they will be held exclusively in person. However, participants will be able to access the session materials afterwards.

GENERAL INFORMATION

Moderators

Those identified in the programme as moderators of roundtables and workshops will be contacted in advance by the organising team and provided with general guidance on session dynamics, time management and online participation.

Certificates

Certificates will be issued online and sent after the conference has ended.

Certificates of participation in the training sessions will be issued only to those who have attended all three days of training.

PARTICIPATION EN PRÉSENTIEL

Où se déroulera la conférence ?

Centro Carlos Santamaría Zentroa - Plaza Elhuyar, 2 - 20018 Donostia / San Sebastián.

Toutes les activités de la conférence se dérouleront dans l'Auditorium Antonio Beristain et dans d'autres salles situées dans le même bâtiment du Centro Carlos Santamaría, notamment les séances plénières, les tables rondes, les déjeuners et les pauses-café.

Les seules exceptions seront la réception à l'Hôtel de Ville de San Sebastián, qui est gratuite, et la célébration à la cidrerie, qui devra être payée séparément.

Comment se rendre sur le campus ?

Le Centro Carlos Santamaría se trouve sur le Campus de Gipuzkoa de l'EHU, dans le quartier d'Ibaeta, à environ 20–25 minutes à pied du secteur de La Concha et à 30–35 minutes du centre-ville. Le campus est bien desservi par les transports en commun. L'arrêt Elhuyar Plaza, situé à proximité du bâtiment, est desservi par plusieurs lignes de bus urbains. La disponibilité des services de transport via des applications pouvant être limitée, nous recommandons d'utiliser les transports en commun. Les taxis peuvent être pris aux stations de taxis ou réservés par téléphone.

Comment puis-je me déplacer dans Donostia / San Sebastián pendant la conférence ?

Les personnes inscrites en présentiel recevront une carte de bus gratuite, qui leur sera remise au moment de l'accréditation.

Quand aura lieu l'accréditation ?

Le premier jour de la conférence, l'accréditation aura lieu de 8 h 30 à 9 h 00, à l'entrée du Centro Carlos Santamaría.

Les jours suivants, des membres de l'équipe d'organisation seront disponibles pour effectuer les accréditations pendant les horaires de la conférence.

Les repas sont-ils inclus ?

Le déjeuner et le café de l'après-midi sont inclus pour les personnes qui les ont sélectionnés et seront servis dans le bâtiment même de la conférence. Ces moments seront également l'occasion de poursuivre les échanges et de partager des expériences avec les autres participants.

Comment fonctionnera l'interprétation simultanée ?

L'interprétation simultanée sera disponible uniquement pendant les séances plénières. L'accès à l'audio se fera à l'aide d'un téléphone portable. Nous vous prions donc d'apporter votre propre téléphone portable ainsi que des écouteurs afin de pouvoir suivre l'interprétation.

Si je souhaite utiliser une présentation pendant les sessions de l'après-midi, comment dois-je l'apporter ?

Les personnes souhaitant utiliser une présentation sont priées d'apporter leur fichier sur une clé USB. Des membres de l'équipe seront présents dans les différentes salles pour aider à la projection des présentations.

De combien de temps disposerai-je pour ma présentation ?

Les tables rondes et les ateliers de l'après-midi ont une durée totale de 1 heure et 15 minutes.

Le temps disponible pour chaque présentation sera réparti en fonction du nombre de présentations prévues dans chaque session. Il est recommandé de réserver environ 10 à 15 minutes à la fin pour les questions et les échanges.

Nous prions les modérateurs d'adapter le temps de chaque présentation afin de garantir la participation de toutes les personnes et de préserver le temps prévu pour les échanges.

PARTICIPATION EN LIGNE

Comment accéder aux salles de la conférence ?

Les personnes inscrites en ligne recevront par courrier électronique les liens d'accès aux salles virtuelles correspondant aux différentes activités de la conférence.

Comment fonctionnera l'interprétation simultanée en ligne ?

Pendant les séances plénières, les personnes participant en ligne pourront sélectionner directement sur la plateforme la langue dans laquelle elles souhaitent écouter l'interprétation. L'accès à la plateforme ainsi que les instructions nécessaires seront communiqués au préalable par courrier électronique.

Comment se dérouleront les présentations en ligne ?

Les personnes présentant leurs travaux en ligne devront accéder suffisamment à l'avance au lien de la salle correspondante afin de vérifier leur connexion et d'être disponibles au début de la session.

De combien de temps disposerai-je pour ma présentation ?

Les tables rondes et les ateliers de l'après-midi ont une durée totale de 1 heure et 15 minutes. Le temps disponible pour chaque présentation sera réparti en fonction du nombre de présentations prévues dans chaque session. Il est recommandé de réserver environ 10 à 15 minutes à la fin pour les questions et les échanges.

Pourquoi les sessions de formation ne pourront-elles pas être suivies en ligne ?

Les sessions de formation des 16, 17 et 18 novembre, qui se dérouleront le matin, auront un caractère essentiellement pratique. Pour cette raison, elles auront lieu exclusivement en présentiel. Les participants pourront toutefois accéder ultérieurement aux supports des sessions.

INFORMATIONS GÉNÉRALES

Modérateurs

Les personnes indiquées dans le programme comme modérateurs des tables rondes et des ateliers seront contactées au préalable par l'équipe d'organisation et recevront des indications générales concernant le déroulement des sessions, la gestion du temps et la participation en ligne.

Certificats

Les certificats seront délivrés en ligne et envoyés après la fin de la conférence.

Les certificats de participation aux sessions de formation seront délivrés uniquement aux personnes ayant participé aux trois jours de formation.

Harrera Donostiako Udaletxean

Astelehena, azaroak 16 · 19:30

Ijentea kalea, 1 (20003), antzinako kasinoaren eraikin historikoan, Kontxako badiaren aurrean eta Alderdi Ederreko lorategien ondoan.

Reception at Donostia / San Sebastián City Hall

Monday, 16 November · 7:30 p.m.

1 Ijentea Street (20003), in the historic former casino building, facing La Concha Bay and next to the Alderdi Eder Gardens.

Réception à l'Hôtel de Ville de Donostia / Saint-Sébastien

Lundi 16 novembre · 19 h 30

1, rue Ijentea (20003), dans le bâtiment historique de l'ancien casino, face à la baie de La Concha et à côté des jardins d'Alderdi Eder.

Donostiako Udaletxea

Ijentea kalea, 1
Udaletxeko Osoko Bilkuren Aretoa
Sarrera Alderdi Ederreko atetik

El Vaskito
sagardotegia

Igara Bidea, 33

Ospakizuna bertako sagardotegi batean (plaza mugatuak):

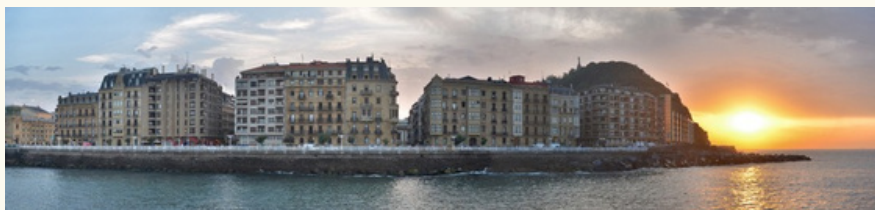
MBFren XIII. Konferentziak ospakizun eta bizikidetzarako une berezi bat izango du hizlari eta parte-hartzaileen artean, bertako sagardotegi batean, Euskal Herriko gastronomia eta kultura tradizionalak balioetsiz. Jarduera hau aukerakoa da, plaza mugatuak ditu eta aparteko izen-ematearen bidez egingo da, «Matrikulatu» atalean eskuragarri.

Celebration at a local cider house (limited places):

The XIII Conference of the WMF will include a special moment of celebration and connection among speakers and participants at a local cider house, highlighting the traditional gastronomy and culture of the Basque Country. This activity is optional, places are limited, and separate registration is required through the Register section.

Célébration dans une cidrerie locale (places limitées) :

La XIIIe Conférence du FMM proposera un moment spécial de célébration et de convivialité entre intervenants et participants, dans une cidrerie locale, afin de mettre en valeur la gastronomie et la culture traditionnelles du Pays basque. Cette activité est optionnelle, le nombre de places est limité et une inscription séparée est requise, disponible dans la rubrique Inscription.

Pictures: © Donostia San Sebastián Turismo

SAN SEBASTIÁN DONOSTIA

Antolatu zure egonaldia:

Donostia / San Sebastián turismo-helmuga oso ezaguna da, eta ostatu-eskaria handia izan daiteke urte osoan zehar. Aurrez aurre parte hartzeko asmoa baduzu, ostatua nahikoa aurrerapenez erreserbatzea gomendatzen dizugu.

Hiriari eta ostatuari buruzko informazio gehiago:

<https://sansebastianturismoa.eus/eu/>

Plan your stay:

Donostia/ San Sebastián is a very popular tourist destination, and demand for accommodation can be high throughout the year. If you plan to attend in person, we recommend booking your accommodation well in advance.

For more information about the city and accommodation:

<https://sansebastianturismoa.eus/en/>

Planifiez votre séjour :

Donostia / Saint-Sébastien est une destination touristique très prisée, et la demande d'hébergement peut être élevée tout au long de l'année. Si vous prévoyez d'assister à la conférence en présentiel, nous vous recommandons de réserver votre hébergement suffisamment à l'avance.

Pour plus d'informations sur la ville et l'hébergement :

<https://sansebastianturismoa.eus/fr/>

PROGRAMA OROKORRA

GENERAL PROGRAMME · PROGRAMME GÉNÉRAL

16

ASTELEHENA
MONDAY
LUNDI

08:30– 18:30

08:30 Akreditazioa · Registration · Accueil et remise des badges

09:00 Irekiera-saioa · Opening Session · Séance d'ouverture

Joxerramon Bengoetxea Caballero, Euskal Herriko Unibertsitateko (EHU) errektorea
Gema Varona, Kriminologiaren Euskal Institutuko (IVAC-KREI) zuzendaria
Riccardo Cappi, Munduko Bitartekaritza Foroaren presidentea

09:30 Prestakuntza-saioa · Training Session · Session de formation

Ikaskuntza praktikora, esperientzien trukera eta bitartekaritza eraldatzailean eta justizia errestitutiboan sakontzera bideratutako parte-hartzezko prestakuntza-guneak.

Participatory training spaces focused on practical learning, the exchange of experiences, and deeper engagement with transformative mediation and restorative justice.

Espaces de formation participative orientés vers l'apprentissage pratique, l'échange d'expériences et l'approfondissement de la médiation transformative et de la justice restaurative.

12:30 Bazkaria · Lunch · Déjeuner

13:45 Tailer paraleloak · Parallel Workshops · Ateliers parallèles

Lantaldeak, gai-esparruen arabera adituekin

Working groups with specialists by thematic area

Groupes de travail avec des spécialistes par domaines thématiques

16:30 Kafe-atsedenaldia · Coffee break · Pause-café

17:00 Hasierako hitzaldia · Keynote Conference · Conférence inaugurale

Pilar Del Río

Literaturaren boterea eta giza eskubideekiko belaunaldien arteko konpromisoa bakearen alde

The Power of Literature and Intergenerational Commitment to Human Rights for Peace

Le pouvoir de la littérature et l'engagement intergénérationnel en faveur des droits humains et de la paix

Moderatzailea: Alberto Saiz, Zuzenbide Prozesaleko irakaslea (EHU)

19:30 Harrera ofiziala Donostiako Udaletxean, Jon Insausti Maisterrena alkatearekin.

Official reception at Donostia/San Sebastián City Hall, in the presence of the Mayor, Jon Insausti Maisterrena.

Réception officielle à l'Hôtel de Ville de Donostia/San Sebastián, en présence du maire, Jon Insausti Maisterrena.

17

ASTEARTEA
TUESDAY
MARDI

09:00 – 18:30

09:00 Irekiera-saioa · Opening Session · Séance d'ouverture

Gaietan sakontzea · Thematic Deepening · Approfondissement thématique

09:30 Prestakuntza-saioa · Training Session · Session de formation

12:30 Bazkaria · Lunch · Déjeuner

13:45 Tailer paraleloak · Parallel Workshops · Ateliers parallèles

16:30 Kafe-atsedenaldia · Coffee break · Pause-café

17:00 Osoko hitzaldia · Keynote Conference · Conférence plénière

Yves Cartuyvels

Bitartekaritza, kontrakultura demokratikoa

Mediation, a democratic counterculture

La médiation, une contre-culture démocratique

Moderatzailea: Iñaki Esparza, Zuzenbide Prozesaleko irakaslea (EHU)

18

ASTEAZKENA
WEDNESDAY
MERCREDI

09:00 – 18:30

09:00 Irekiera-saioa · Opening Session · Séance d'ouverture

Gaietan sakontzea · Thematic Deepening · Approfondissement thématique

09:30 Prestakuntza-saioa · Training Session · Session de formation

12:30 Bazkaria · Lunch · Déjeuner

13:45 Tailer paraleloak · Parallel Workshops · Ateliers parallèles

16:30 Kafe-atsedenaldia · Coffee break · Pause-café

17:00 Osoko hitzaldia · Keynote Conference · Conférence plénière

David Moore

Bitartekaritzaren eta praktika errestituatiboen integrazioa

Integrating mediation and restorative practice

Intégration de la médiation et de la pratique restaurative

Moderatzailea: Camilo Umaña, Lege Soziologiako Nazioarteko Institutuaren zuzendaria

20:00 Ospakizuna sagardotegian · Celebration at a Cider House ·

Célébration dans une cidrerie

Aukerako jarduera, plaza mugatuekin eta aparteko izen-ematearen bidez.

Optional activity, with limited places and separate registration required.

Activité optionnelle, avec un nombre de places limité et sur inscription séparée.

19

OSTEGUNA
THURSDAY
JEUDI

09:00 – 13:45

09:00 Irekiera-saioa · Opening Session · Séance d'ouverture

Gema Varona, IVAC/KREIko zuzendaria eta Biktimologiaren Mundu Elkarteko presidentea.

Virginia Mayordomo, Zuzenbide Penaleko irakasle titularra, UPV/EHU, eta AB Katedraren zuzendaria

– Antonio Beristain Saria · Antonio Beristain Award · Prix Antonio Beristain

09:30 Osoko hitzaldia · Keynote Conference · Conférence plénière

José Luis de la Cuesta eta Inés Soria

Justizia errestituatiboaren instituzionalizaziorantz Espainian

Towards the Institutionalization of Restorative Justice in Spain

Vers l'institutionnalisation de la justice restaurative en Espagne

Moderatzailea: Ignacio Subijana, Euskal Autonomia Erkidegoko Justizia Auzitegi Nagusiko presidentea

11:00 Kafe-atsedenaldia · Coffee break · Pause-café

11:30 Osoko hitzaldi parte-hartzailea · Participatory Plenary Session

Clair Aldington eta Joseph Eduardo Iacona

Sorkuntza partekatua, espazio eta kultura eraldatzailer gisa

Co-Creation as a Transformative Space & Culture

La co-création comme espace et culture transformateurs

12:30 Ondorioak eta itxiera-ekitaldia · Conclusions and Closing Ceremony · Conclusions et cérémonie de clôture

– Ekitaldiaren irekiera eta Eusko Jaurlaritzako agintarien agurra

María Jesús San José López, Eusko Jaurlaritzako Justizia eta Giza Eskubideetako sailburua
Bingen Zupiria Gorostidi, Segurtasuneko sailburua.

– IVAC/KREIren jardueren buruzko ikus-txostena · Visual report · Présentation visuelle IVAC/KREI
Juan Aldaz, EHUKo Soziologiako irakaslea eta IVAC/KREIko proiektuetako ikertzaile nagusia.

– Pinatel Saria · Pinatel Award · Prix Pinatel

– Nahia Valle – Musika-emanaldia · Musical contribution · Intervention musicale

– Ohorezko kideen izendapena · New honorary members · Nomination de membres d'honneur

– Azken txostena eta MBFren XIII. Konferentziaren itxiera, Riccardo Cappel MBFren presidentearekin.

– Azken hitzak: Juana Goizueta, Gipuzkoako Campuseko errektoreordea

13:45 Bazkaria · Lunch · Déjeuner

HITZALDIAK

KEYNOTE LECTURES · CONFÉRENCES PLÉNIÈRES

Aldibereko interpretazioa egongo da.
Simultaneous interpretation will be provided.
Une interprétation simultanée sera assurée.

**LITERATURAREN BOTEREA ETA
GIZA ESKUBIDEETIKO
BELAUNALDIEN ARTEKO
KONPROMISOA BAKEAREN ALDE.**

**THE POWER OF LITERATURE AND
INTERGENERATIONAL COMMITMENT
TO HUMAN RIGHTS FOR PEACE.**

**LE POUVOIR DE LA LITTÉRATURE ET
L'ENGAGEMENT INTERGÉNÉRATIONNEL
EN FAVEUR DES DROITS HUMAINS
POUR LA PAIX.**

*Moderatzailea: Alberto Saiz,
Zuzenbide Prozesaleko irakaslea
(EHU)*

Pilar Del Río

Kazetaria, idazlea, itzultzailea eta José Saramago Fundazioko presidentea. Kazetari-ibilbidea Sevillako La Voz del Guadalquivir irratian eta Triunfo aldizkarian hasi zuen, eta ondoren Televisión Española, Canal Surren eta Cadena Serren lan egin zuen. 1986an, Memorial del convento obraren irakurketak hain sakon hunkitu zuen, non haren egilea eta etorkizuneko senarra, José Saramago, ezagutu beharra sentitu baitzuen; haren itzultzaile bihurtu zen, Literaturako Nobel saridunaren obra ugari gaztelaniara ekarri. Konpromiso sendoa du egile portugaldarrak bere obran islatu zituen printzipio moral eta etikoen zabalkundearekin.

Journalist, writer, translator, and president of the José Saramago Foundation. She began her career as a journalist at the Seville radio station La Voz del Guadalquivir and at the magazine Triunfo, later working for Televisión Española, Canal Sur, and Cadena SER. In 1986, reading the novel Baltasar and Blimunda moved her so deeply that she felt compelled to meet its author and future husband, José Saramago, whose translator she later became, rendering numerous works by the Nobel Prize in Literature laureate into Spanish. She remains firmly committed to promoting the moral and ethical principles that the Portuguese author expressed throughout his work.

Journaliste, écrivaine, traductrice et présidente de la Fondation José Saramago. Elle a commencé sa carrière de journaliste à la station de radio sévillane La Voz del Guadalquivir et au magazine Triunfo, avant de travailler pour Televisión Española, Canal Sur et Cadena SER. En 1986, la lecture du roman Le Dieu manchot l'a si profondément marquée qu'elle a ressenti le besoin de rencontrer son auteur et futur mari, José Saramago, dont elle est ensuite devenue la traductrice, traduisant en espagnol de nombreuses œuvres du prix Nobel de littérature. Elle reste profondément engagée dans la diffusion des principes moraux et éthiques que l'auteur portugais a exprimés dans son œuvre.

BITARTEKARITZA, KONTRAKULTURA DEMOKRATIKOA

Gatazkak eztabaidatzeko eredu alternatibo baten sinbolo gisa, bitartekaritzak imaginario demokratiko bati erantzuten dio, zeinak, gizarte autonomoetan, gizabanakoak beren etorkizunaren protagonista bihurtzen baititu. Gehiegikeria autokratikoek nahiz big dataren logika mekanizistak mehatxatutako mundu batean, haren oinarri erlazionalak demokraziaren laborategi bihurtzen du, truke eta lankidetzat gatazkatsurako espazio gisa.

MEDIATION, A DEMOCRATIC COUNTERCULTURE

A symbol of an alternative model for discussing conflicts, mediation responds to a democratic ideal which, in autonomous societies, makes individuals the actors of their own future. In a world threatened both by autocratic excesses and the mechanistic logic of big data, its relational foundation makes it a workshop for democracy as a space for exchange and conflictual cooperation.

LA MÉDIATION, UNE CONTRE- CULTURE DÉMOCRATIQUE

Emblème d'un modèle alternatif de discussion des conflits, la médiation répond à un imaginaire démocratique qui, dans de sociétés de l'autonomie, fait des individus les acteurs de leur propre devenir. Dans un monde menacé tant par les dérives autocratiques que par la logique machinique des big data, son fondement relationnel en fait un atelier de la démocratie comme espace d'échange et de coopération conflictuelle.

Moderatzailea: Iñaki Esparza, Zuzenbide Prozesaleko irakaslea (EHU)

Yves Cartuyvels

Yves Cartuyvels jurista, filosofoa eta kriminologoa da, eta Zuzenbide Penaleko eta Kriminologiako irakaslea UCLouvain Saint-Louis Bruxelles-en. Haren ikerketak zuzenbidearen, filosofiaren eta kriminologiaren arteko bidegurutzean kokatzen dira, ikuspegi teorikoak eta azterlan enpirikoak uztartuz. Université Saint-Louis Bruxelles-eko Ikerketako errektoreordea izan zen 2020 eta 2023 artean, eta Azterlan Juridikoen Diziplinarteko Mintegiaren zuzendarikidea da, bai eta Académie Louvain-eko Bitartekaritza Ziurtagiriaren Tokiko, Eskolako, Penaleko eta Osasun Arloko Bitartekaritza moduluaren arduradun akademikoa ere. Haren ikerketek, besteak beste, gazte-justizia, politika penalak, osasun mentala eta oinarritzko eskubideak, espetxearen alternatibak, eta bitartekaritza, justizia errestitutiboa eta zuzenbide penal modernoaren eraldaketak jorratzen dituzte.

Yves Cartuyvels is a legal scholar, philosopher and criminologist, and Professor of Criminal Law and Criminology at UCLouvain Saint-Louis Bruxelles. His research lies at the intersection of law, philosophy and criminology, combining theoretical approaches with empirical research. He served as Vice-Rector for Research at Université Saint-Louis Bruxelles from 2020 to 2023, and is co-director of the Interdisciplinary Seminar for Legal Studies as well as academic coordinator of the Local, School, Criminal and Healthcare Mediation module within the Académie Louvain Certificate in Mediation. His research covers, among other topics, juvenile justice, penal policies, mental health and fundamental rights, alternatives to imprisonment, as well as mediation, restorative justice and the transformations of modern criminal law.

Yves Cartuyvels est juriste, philosophe et criminologue, et professeur de droit pénal et de criminologie à l'UCLouvain Saint-Louis Bruxelles. Ses recherches se situent à l'intersection du droit, de la philosophie et de la criminologie, en combinant approches théoriques et recherches empiriques. Il a été vice-recteur à la Recherche de l'Université Saint-Louis Bruxelles de 2020 à 2023, et il est codirecteur du Séminaire Interdisciplinaire d'Études Juridiques ainsi que responsable académique du module « Médiation locale, scolaire, pénale et en soins de santé » du Certificat en Médiation de l'Académie Louvain. Ses recherches portent notamment sur la justice des mineurs, les politiques pénales, la santé mentale et les droits fondamentaux, les alternatives à l'emprisonnement, ainsi que sur la médiation, la justice restaurative et les transformations du droit pénal moderne.

BITARTEKARITZAREN ETA PRAKTIKA ERRESTAURATIBOEN INTEGRAZIOA

Bitartekaritza eta justizia errestauratiboa zentzu hertsian nahiz zabalean uler daitezke, bai prozesu gisa, bai auziak ebatzeko eta gatazkak kudeatzeko ikuspegi praktiko gisa. Ikuspegi horiek profesional esperientziadunek modu integratuan artikulatzen dituztenean, errazagoa da kasu bakoitza zehaztasunez aztertzea eta prozesurik egokiena —edo prozesu-konbinaziorik egokiena— identifikatzea, harremanen erreparazioa sustatzeko. Saio honek bakea eraikitzeko ikuspegi integratu horren bilakaera jorratuko du.

INTEGRATING MEDIATION AND RESTORATIVE PRACTICE

Mediation and restorative justice tend to be defined narrowly and broadly – both as a process and as a practical philosophy of dispute resolution &/or conflict management. When experienced practitioners integrate these approaches, they are well-placed to diagnose a case accurately, and identify the optimal process – or combination of processes – for working with people to set relations right. This session explains the evolution of this integrated approach to peacemaking.

INTÉGRATION DE LA MÉDIATION ET DE LA PRATIQUE RESTAURATIVE

La médiation et la justice restaurative peuvent être comprises aussi bien dans un sens strict que dans un sens large, que ce soit comme processus ou comme approches pratiques de résolution des différends et de gestion des conflits. Lorsque ces perspectives sont articulées de manière intégrée par des professionnel·les expérimenté·es, il devient plus facile d'analyser chaque situation avec précision et d'identifier le processus le plus approprié – ou la combinaison de processus la plus pertinente – afin de favoriser la réparation des relations. Cette session abordera l'évolution de cette approche intégrée de construction de la paix.

Moderatzailea: Camilo Umaña, Lege Soziologiako Nazioarteko Institutuaren zuzendaria

David Moore

Justizia Errestauratiborako Australiako Elkartearen presidentea. Politika eta historia irakatsi zituen Melbourneko Unibertsitatean eta, ondoren, Charles Sturt Unibertsitatean; han justizia-ikasketak koordinatu zituen eta justizia- eta hezkuntza-sistemetan talde-konferentziak erabiltzen zituzten programa pilotuak abiarazi zituen. Queenslandeko Lehen Ministroaren Sailean lan egin ondoren, Davidek Transformative Justice Australia sortu zuen 1995ean, eta praktika errestauratiboak irakatsi zituen Australian, Ipar Amerikan, Norvegian eta Erresuma Batuan, Australiako erakundeei gatazkak kudeatzeko zerbitzuak eskaintzen zizkien bitartean. 2000ko hamarkadaren hasieratik, fasilatatzaile, prestatzaile eta aholkulari independente gisa dihardu gatazken kudeaketan eta komunikazio eraikitzailean.

President of the Australian Association for Restorative Justice. He taught politics and history at the University of Melbourne and later at Charles Sturt University, where he coordinated justice studies and launched pilot programs using group conferencing in the justice and education systems. After working in the Queensland Department of the Premier, David co-founded Transformative Justice Australia in 1995 and taught restorative practices in Australia, North America, Norway and the United Kingdom, while also providing conflict management services to Australian organisations. Since the early 2000s, he has worked as an independent facilitator, trainer and consultant in conflict management and constructive communication.

Président de l'Association australienne pour la justice restaurative. Il a enseigné la politique et l'histoire à l'Université de Melbourne, puis à l'Université Charles Sturt, où il a coordonné les études en justice et mis en place des programmes pilotes utilisant les conférences de groupe dans les systèmes judiciaire et éducatif. Après avoir travaillé au sein du département du Premier ministre du Queensland, David a cofondé Transformative Justice Australia en 1995 et enseigné les pratiques restauratives en Australie, en Amérique du Nord, en Norvège et au Royaume-Uni, tout en fournissant des services de gestion des conflits à des organisations australiennes. Depuis le début des années 2000, il travaille comme facilitateur, formateur et consultant indépendant en gestion des conflits et en communication constructive.

JUSTIZIA ERRESTAURATIBOAREN INSTITUZIONALIZAZIORANTZ ESPAINIAN

TOWARDS THE INSTITUTIONALIZATION OF RESTORATIVE JUSTICE IN SPAIN

VERS L'INSTITUTIONNALISATION DE LA JUSTICE RESTAURATIVE EN ESPAGNE

*Moderatzailea: Ignacio Subijana, Euskal
Autonomia Erkidegoko Justizia Auzitegi
Nagusiko presidentea*

José Luis de la Cuesta

Zuzenbide Penaleko katedradun emeritua. Kriminologiaren Euskal Institutuko (UPV/EHU) Ohorezko Batzordearen presidentea. Zuzenbide Penaleko Nazioarteko Elkartearen (AIDP-IAPL) ohorezko presidentea. Terrorismoaren Biktimen Partaidetzarako Euskal Kontseiluaren presidente ohia (2010-2026).

Emeritus Professor of Criminal Law. President of the Honorary Committee of the Basque Institute of Criminology (UPV/EHU). Honorary President of the International Association of Penal Law (AIDP-IAPL). Former President of the Basque Council for the Participation of Victims of Terrorism (2010-2026).

Professeur émérite de droit pénal. Président du Comité d'honneur de l'Institut basque de criminologie (UPV/EHU). Président honoraire de l'Association internationale de droit pénal (AIDP-IAPL). Ancien président du Conseil basque pour la participation des victimes du terrorisme (2010-2026).

Inés Soria

Magistratua. Euskal Autonomia Erkidegoko Justizia Auzitegi Nagusiko Gobernu Salako kidea 2015etik 2024ra. Eusko Jaurlaritzako Justizia eta Giza Eskubideetako Sailaren aholkularia.

Judge. Member of the Governing Chamber of the High Court of Justice of the Basque Country from 2015 to 2024. Adviser to the Department of Justice and Human Rights of the Basque Government.

Magistrate. Membre de la chambre de gouvernement du Tribunal supérieur de justice du Pays basque de 2015 à 2024. Conseillère auprès du Département de la Justice et des Droits humains du Gouvernement basque.

SORKUNTZA PARTEKATUA, ESPAZIO ETA KULTURA ERALDATZAILE GISA

Sorkuntza partekatua, hau da, artista aktiboek alderdi desberdinekin batera lan egiten duten sorkuntza kolaboratiboko prozesuak, lekuak, espazioak eta kulturak eraldatzeko boterea du. Sorkuntza artistiko kolaboratiboa funtsezko tresna izan daiteke Justizia Errestauratiboan, bai izaera intimoko obra txikietan parte hartuz, bai eskala handiko arte publikoko proiektuak fasilatuz. Praktika horretan, artea bitartekari bihurtzen da, bai pertsonen arteko mailan, bai komunitate-mailan. Aldingtonek eta Iaconak esku-hartze sortzaileak aktibatuko dituzte konferentzia zehar, bertaratutakoak parte-hartze prozesu batean inplikatu. Konferentzia izango duten presentzia osoko hitzaldi batekin amaituko da, beren lanari, Justizia Errestauratiboaren parte gisa Arteak eta Diseinuak osatzen duten mugimendu globalari buruzko behaketei eta asteen zehar garatutako esperientzia artistikoei buruzko hausnarketa bati buruz.

CO-CREATION AS A TRANSFORMATIVE SPACE & CULTURE

Co-Creation, the process of collaborative creative acts involving practising artists working alongside differing parties, has the power to transform places, spaces, and cultures. Collaborative artmaking can serve as a vital tool in Restorative Justice from both participation in small intimate works to facilitation of large scale public art projects. In this practice, Art becomes the mediator at both interpersonal and community levels. Aldington and Iacona will activate creative interventions throughout the conference, engaging attendees in a participatory process. Their presence at the conference will culminate in a keynote talk about their own work, observations on the global movement of Art & Design as part of Restorative Justice, and reflection on the week's artistic engagements.

LA CO-CRÉATION COMME ESPACE ET CULTURE TRANSFORMATEURS

La co-création, entendue comme le processus d'actes créatifs collaboratifs dans lequel des artistes en exercice travaillent aux côtés de différentes parties, a le pouvoir de transformer les lieux, les espaces et les cultures. La création artistique collaborative peut constituer un outil essentiel de la justice restaurative, qu'il s'agisse de participer à de petites œuvres intimistes ou de faciliter des projets d'art public à grande échelle. Dans cette pratique, l'art devient médiateur à la fois au niveau interpersonnel et communautaire. Aldington et Iacona proposeront des interventions créatives tout au long de la conférence, en impliquant les participants dans un processus participatif. Leur présence à la conférence culminera avec une conférence plénière consacrée à leur propre travail, à leurs observations sur le mouvement mondial de l'Art et du Design dans le cadre de la justice restaurative, ainsi qu'à une réflexion sur les expériences artistiques menées au cours de la semaine.

Clair Aldington

Egoitzako artista eta osoko hitzaldiko hizlaria. Eskozian bizi den artista, diseinatzailea, ikertzailea eta justizia errestitutiboko profesionala. Diseinuan eta Justizia Errestauratiboan doktorea eta Arte Garaikidean eta Musikan masterduna. Bere ikerketarekin eta jardun profesionalarekin lotutako hainbat artikulu akademiko eta liburu-kapituluren egilea da. Space2face erakundearen sortzailekidea eta zuzendari-profesionala da; praktika errestitutiboan eta arteen erakunde saritu hori Shetlanden (Eskozia) dago. Bere praktika artistiko komunitarioak artista-egonaldia egitera eraman du emakumeentzako aterpeetan, eskoletan eta espetxe batean, bai eta tailerrak ematera ere komunitate-zentroetan, adinekoen egoitzetan eta etorkinentzako barneratze-zentro batean.

Artist in residence and keynote speaker. Scottish based artist, designer, researcher, and restorative justice practitioner. PhD in Design and Restorative Justice and MA in Contemporary Art and Music. Author of several academic articles and book chapters regarding her research and practice. Co-founder and Director-Practitioner of the award winning Space2face restorative practices and arts organisation in Shetland, Scotland. Her community arts practice has led to artist residencies in women's refuges, schools, and a prison, as well as workshops in community centres, care homes, and an immigration removal centre.

Artiste en résidence et conférencière plénière. Artiste, designer, chercheuse et praticienne en justice restaurative basée en Écosse. Titulaire d'un doctorat en design et justice restaurative et d'un master en art contemporain et musique. Elle est l'auteure de plusieurs articles académiques et chapitres d'ouvrages consacrés à ses recherches et à sa pratique. Elle est cofondatrice et directrice-praticienne de Space2face, une organisation primée de pratiques restauratives et d'arts basée dans les Shetland, en Écosse. Sa pratique artistique communautaire l'a conduite à effectuer des résidences artistiques dans des refuges pour femmes, des écoles et une prison, ainsi qu'à animer des ateliers dans des centres communautaires, des maisons de retraite et un centre de rétention pour personnes migrantes.

Joseph Eduardo Iacona

Egoitzako artista eta osoko hitzaldiko hizlaria. Estatu Batuetan bizi den artista, aholkularia eta praktika errestitutiboetako profesionala. Praktika Errestauratiboan masterduna eta Arte Ederretan graduatua, Pintura espezialitatean. Iacona Arts LLC aholkularitza independentearen sortzailea, Estatu Batuetako arte publikoari eskainitako irabazi-asmorik gabeko erakunderik handienean goi-zuzendaritzako karguak bete ondoren. Arteari eta justizia errestitutiboari buruzko nazioarteko elkarriketan parte hartzen du hitzaldi, argitalpen eta arte publikoko proiektuen bidez. Hogeituroko praktika artistiko komunitarioan, 100 esku-hartze kolaboratibo baino gehiago bultzatu ditu espetxeetan, osasun- eta gizarte-zerbitzu etako zentroetan eta beste espazio publiko batzuetan.

Artist in residence and keynote speaker. US-based artist, consultant, and restorative practitioner. MS in Restorative Practices and BFA in Painting. Founder of the independent consulting firm Iacona Arts LLC, following senior leadership roles at the United States' largest public art non-profit. Contributor to the global dialogue on art and restorative justice through lectures, writing, and public art projects. His 20-year community arts practice has initiated over 100 collaborative interventions in prisons, health and social service facilities, and other public spaces.

Artiste en résidence et conférencier plénier. Artiste, consultant et praticien des approches restauratives basé aux États-Unis. Titulaire d'un master en pratiques restauratives et d'un Bachelor of Fine Arts en peinture. Fondateur du cabinet de conseil indépendant Iacona Arts LLC, après avoir occupé des fonctions de direction au sein de la plus grande organisation américaine à but non lucratif consacrée à l'art public. Il contribue au dialogue international sur l'art et la justice restaurative à travers des conférences, des publications et des projets d'art public. Au cours de vingt années de pratique artistique communautaire, il a initié plus de 100 interventions collaboratives dans des prisons, des établissements de santé et de services sociaux, ainsi que dans d'autres espaces publics.

PRESTAKUNTZA-SAIOAK

TRAINING SESSIONS · SESSIONS DE FORMATION

Saioek 9 orduko iraupena izango dute guztira, prestakuntzako hiru egunetan banatuta: azaroaren 16, 17 eta 18an, 9:30etik 12:30era.

The sessions will have a total duration of 9 hours, distributed over three training days: November 16, 17 and 18, from 9:30 a.m. to 12:30 p.m.

Les sessions auront une durée totale de 9 heures, réparties sur trois jours de formation : les 16, 17 et 18 novembre, de 9 h 30 à 12 h 30.

PRESTAKUNTZA-SAIOA

HIZKUNTZA: GAZTELANIA

Bitartekaritzatik harago: praktika errestauratiboen oinarriak eta aplikazioak makrobiktimizazio-testuinguruetan eta testuinguru komunitario, organizazional eta instituzionaletan.

Justizia Errestauratiboak esparru bat eskaintzen du kaltea dakarten egoerei heltzeko, kaltetutako harremanetatik, erantzukizuna bere gain hartzetik eta inplikaturako pertsona eta komunitateen parte-hartzetik abiatuta. Ikuspegi horretatik, metodologia-sorta zabal batekin (praktika informaletatik prozesu egituratuagoetara) eta testuinguru askotarikoetan lan egitea ahalbidetzen du, bitartekaritza klasikoaren logika bilaterala nahikoa ez den horietan barne.

Prestakuntza honek murgiltze praktiko eta elkarrizketatu bat proposatzen du praktika errestauratiboen aplikazio-aukeretan. Hiru egunetan zehar, oinarri kontzeptualak, benetako kasuen azterketa, fasilitatzailerak erabilitako baliabideen aurkezpena eta ariketa praktiko eta gogoetatsuak uztartuko dira, galderetarako, esperientzien trukerako eta eraikuntza kolektiborako tartearekin.

1. eguna — Bitartekaritzaren eta praktika errestauratiboen arteko bereizketatik abiatuko gara, bakoitzaren aurreuposizio eta helburuetan oinarrituta. Bitartekaritza prozesu fasilitatzailerak gisa aztertuko dugu, gatazka kudeatzera eta akordioak eraikitzen bideratuta, eta Justizia Errestauratiboa paradigma gisa, kaltean, erantzukizuna bere gain hartzean, erreparazioan eta kaltetutako harremanetan ardaztuta. Bereizketa horretatik abiatuta, metodologia errestauratibo desberdinak eta haien aplikazio-aukerak arakatuko ditugu.

2. eguna — Makrobiktimizazio-egoerei helduko diegu; izaera kolektibo edo lausoko kalteek ezaugarritzen dituzte egoera horiek, besteak beste indarkeria ideologiko edo politikoarekin lotuta. Benetako kasuetatik abiatuta, helburuak eta metodologiak aurkeztuko dira, hala nola berriro sartzeko zeremoniak, kaltea eragin zuenaren gizarteratzea laguntzen bideratuak, erantzun estigmatizatzaileak saihestuz; zirkuluak, ahotsa emateko, erantzukizuna sustatzeko eta esanahiak kolektiboki eraikitzen aukera ematen duen espazio dialogiko gisa; eta biktima-erasotzaile bitartekaritza, kaltearen larritasunak zuzenean inplikaturako alderdien arteko topaketa egituratu bat eskatzen duen kasuetan.

3. eguna — Ikuspegi errestauratiboa erakunde eta instituzioetan aplikatzen zentratuko gara. Hezkuntza-esparruan, praktika errestauratiboek erantzun diziplinario hutsetatik bestelako erantzunak nola eskain ditzaketen aztertuko dugu, botere-asimetriak, kultura instituzionala eta eragile desberdinen arteko harremanak kontuan hartuta. Halaber, ikaskuntza kolektiboak sortzeko eta erakundeek gatazka kudeatzeko eta beren komunitateekin zilegitasuna eta konfiantza eraikitzen moduan eraldaketa iraunkorrak lortzen laguntzeko duten potentziala arakatuko dugu.

Alberto Olalde

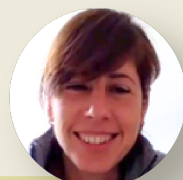
Gizarte Laneko irakaslea EHUn eta Justizia Errestauratiboaren Teoria eta Praktika Laborategiko kidea. Esperientzia profesionala gizarte-langile gisa (1998-2011) preso dauden pertsonen eta legearekin gatazkan dauden gazteen egoitza-arretan, bai eta bitartekari eta fasilitatzailerak gisa ere Eusko Jaurlaritzako familia-bitartekaritzako eta justizia errestauratiboko zerbitzu publikoetan. Esperientzia du prozesu errestauratiboen fasilitatzailerak gisa terrorismo-kasuetan eta erlijio-erakundeetako sexu-abusuen kasuetan.

Idoia Igartua

EHUko Zuzenbide Penaleko Saileko irakaslea eta Justizia Errestauratiboaren Teoria eta Praktika Laborategiko kidea. Esperientzia profesional zabala delituen biktimen arretan eta prozesu errestauratiboen fasilitazioan, Eusko Jaurlaritzako Justiziarekin Lankidetzan Aritzeko Zerbitzuetaiko jurista gisa, bi hamarkada baino gehiagoz.

María del Mar Puga

Zuzenbidean lizentziaduna. Gatazken Kudeaketa eta Ebazpeneko Masterra: bitartekaritza, Bartzelonako Unibertsitatean. Hamar urtez bitartekari gisa lan egin du Eusko Jaurlaritzako eta Kataluniako Generalitateko familia-bitartekaritzako eta justizia errestauratiboko zerbitzu publikoetan. Kriminologiaren Euskal Institutuko Justizia Errestauratiboaren Teoria eta Praktika Laborategiko kidea da.

Leticia Trombini Vidotto

Psikologian doktorea (Universidade de São Paulo - USP). Praktika Dialogiko eta Kolaboratiboen Ikerketa Laborategiko (DIALOG) eta Kriminologiaren Euskal Institutuko Justizia Errestauratiboaren Teoria eta Praktika Laborategiko kidea. Esperientzia praktikoa eta ikerketakoa gatazken eraldaketan; konstruksionismo soziala; Saio Bakarreko Terapia Narratiboa; Justizia Errestauratiboa.

TRAINING SESSION

LANGUAGE: ENGLISH

Restorative Justice in Institutional and Organizational Settings

For three days we will work in an interactive way on how to practice restorative justice in a variety of organisational and institutional contexts, be it religious institutions, corporations, sports organisations, the military, universities or other educational settings.

The first day, after some conceptual clarifications, we will deepen our **understanding of the phenomenon of organisational and institutional abuse and violence**. Special attention will be given to the particularities of this type of abuse and violence, as compared to abuse and violence in other contexts, such as families, between strangers, or in public places. We will try to identify the stakeholders in cases of organisational or institutional violence and reflect about their needs, which may relate to the personal (micro), the institutional (meso) and/or the societal (macro) level.

In the second day, **restorative responses to organisational and institutional abuses and violence** will be explored. We will begin with questions such as: why should we develop restorative responses in such complex situations and why systemic and institutional change might be important? The main focus of the day will be on **restorative justice expertise**. It will include discussion of its guiding values and principles; restorative justice approaches and programmes as they can be applied to organisational or institutional settings; how to invite and fully involve key stakeholders, including institutional and organisational leaders; how to prepare and carry out restorative justice in these contexts. Cross-cutting conceptual issues will also be examined, such as the role of recognition, truth recovery and accountability, and the function of reparation and redress.

In the third day, attention will turn to the **transformative potential** of restorative justice in these contexts. We begin by asking what is meant by the 'transformative' potential of restorative justice and how transformation can be approached in practice at organisational, institutional and broader societal levels. We will discuss how a learning process within organisations and institutions can best be supported, and how public concerns can be addressed, engaging with media. The workshop will end with a common reflection on how to understand and to contribute to 'justice' as transformative justice, learning from restorative justice and other related justice mechanisms.

Marie Keenan

Professor Emerita (RTA) at the School of Social Policy, Social Work and Social Justice, University College Dublin. She is a criminologist, restorative justice practitioner, forensic psychotherapist, and registered social worker. She served as clinical and restorative justice consultant on *The Meeting*, an award-winning feature film on sexual violence and restorative justice, based on a true story.

Ivo Aertsen

Ivo Aertsen is Emeritus Professor of Criminology at the University of Leuven (Belgium) and actively involved in mediation and restorative justice education and training. At the Leuven Institute of Criminology he has been leading the Research Line on 'Restorative Justice and Victimology' from 2001 to 2019. He has coordinated a series of European research projects in the field of restorative justice and has been involved as expert for several international institutions. Currently, he is doing research on restorative justice related to institutional violence and environmental crime, and on restorative cities. He is Co-Editor of 'The International Journal of Restorative Justice' and General Co-Editor of 'The International Encyclopaedia of Restorative Justice'.

SESSION DE FORMATION

LANGUE : FRANÇAIS

Médiation Transformatrice

La médiation transformatrice est une approche non directive de travail sur le conflit qui se distingue résolument des autres modèles existants. Elle est essentiellement centrée sur la communication entre les personnes plutôt que sur la recherche d'un accord. Elle repose sur le respect absolu de leur autodétermination, tant sur le contenu des échanges que sur le processus de dialogue lui-même, et la recherche d'une meilleure façon de vivre ou de gérer le conflit. Cette philosophie conduit le médiateur transformatif à l'adoption d'une posture d'accompagnement « basse » mais cependant très active.

Cet atelier permettra de découvrir grâce à une méthodologie interactive :

- Les spécificités philosophiques et pratiques du modèle transformatif par rapport aux autres modèles de médiation
- Les concepts fondamentaux qui le constituent : vision du conflit comme crise de l'interaction, empowerment et reconnaissance
- La posture du médiateur transformatif et sa mise en oeuvre au cours d'exercices (silence attentif, reflet, vérification...) et de jeux de rôles.

Olivier Chambert-Loir

Médiateur et formateur certifié en médiation transformatrice. Fellow et membre du CA de l'ISCT (Institute for the Study of Conflict Transformation - USA). Président de l'AATC (Association pour une Approche Transformatrice du Conflit - France et francophonie).

Jacques Faget

Directeur de recherche émérite au CNRS — Centre Émile Durkheim, Sciences Po Bordeaux ; formateur en médiation ; analyste de groupes de pratique ; membre du Conseil national de la médiation.

MAHAI-INGURUAK ETA TAILERRAK

ROUND TABLES AND WORKSHOPS · TABLES RONDES ET ATELIERS

Tailerretan / mahai-inguruetan ez da aldibereko interpretaziorik egongo.

Parte-hartzaileek askatasunez aukeratu ahal izango dute zein tailer edo mahai-ingurutara joan, saio bakoitzaren gaiaren eta hizkuntzaren arabera. Ez da aldez aurretik izena eman behar. Parte hartzeko, nahikoa da programan adierazitako gelara joatea.

There will be no simultaneous interpretation during the workshops/ roundtables.

Participants may freely choose which workshops or roundtables to attend, depending on the topic and language of each session. No prior registration is required. To participate, simply go to the room indicated in the programme.

Il n'y aura pas d'interprétation simultanée pendant les ateliers / tables rondes.

Les participants pourront choisir librement les ateliers ou tables rondes auxquels ils souhaitent assister, en fonction du thème et de la langue de chaque session. Aucune inscription préalable n'est nécessaire. Pour participer, il suffit de se rendre dans la salle indiquée dans le programme.

Arratsaldeko lehen tarteak · 13:45–15:00

First afternoon session · 1.45 pm–3.00 pm

Première tranche horaire de l'après-midi · 13 h 45 – 15 h 00

1. gela · Mahai-ingurua · Gaztelania

Bitartekaritza eta justizia errestituriboa unibertsitate-testuinguruetan: norantz eta nola?

Parte-hartzaileak: *Leire Berasaluze (moderatzailea), Idoia Igartua, Letícia Trombini, Mar Puga, Juan Williams, Alberto Olalde eta Gema Varona.*

Mahai honetan, hainbat herrialdeko ikuspegi praktikoko batetik, justizia errestituriboko profesional eta ikertzaileok —batzuk PID2024-156801OB-I00 (2025-2029) proiektuaren barruan— modu parte-hartzailean aztertuko dugu, mahaira batzen diren pertsonekin batera, nola aplikatu litekeen modu eraginkoragoan Unibertsitateko gatazken ebazpenari buruzko ebidentzia zientifikoa, unibertsitate-kulturaren eta politika publikoen aldatetegi dagokienez. Ikerketa akademikoaren eta lehen lerroko praktikaren arteko lotura sendotuz, aurkezpenek eta eztabaidek esparru honetako justizia errestituriboko eta bitartekaritzako sistemei laguntzea izango dute helburu. Leire Berasaluze Gipuzkoako campuseko idazkari akademikoak moderatuta, parte-hartzaileek, benetako kasuen esperientzia oinarrituta, honelako galderei erantzungo diete: zer du berezia unibertsitate-kulturak gatazkei heltzeko orduan? Komunitate honetako kide bat fasilatatzaile izan al daiteke? Ba al dago «garbiketa errestituriboaren» arriskurik? Nola kudeatzen dira botere-desorekak?

2. gela · Mahai-ingurua · Gaztelania

Beldurak eta kalte instituzionalak genero-indarkerian bitartekaritza debekatu ondoren, bereziki espetxean. Distortsioa eta egokitzapena.

Parte-hartzaileak: *Devi Yerga, Estíbaliz Jiménez, Paz Francés eta Aitor Martínez.*

PID2024-156801OB-I00 (2025-2029) proiektuaren esparruan, saio honek modu kritikoan jorratzen du Espainian genero-indarkeriako eta sexu-indarkeriako kasuetan justizia errestituriboa debekatu izana. Debeku hori Istanbulgo Hitzarmenaren 48. artikuluen interpretazio murriztaile batean oinarritu da, birbiktimizazio-arriskuarekin eta delitu larrien balizko pribatizazioarekin lotuta. Hala ere, ebidentzia enpirikoak eta nazioarteko estandarrek zalantzan jartzen dute interpretazio hori, debekua nahitaezko mekanismoetara soilik mugatzen baitute, eta ez borondatezko prozesu errestituriboetara. Testuinguru horretan, Justizia Errestituriboaren Teoria eta Praktika Laborategiak, Europako adituekin batera, arretaz diseinatutako, borondatezko eta profesionalak fasilatatutako praktika errestituriboak txertatzea defendatzen du, bermeeekin, hala nola baimen informatua, arriskuen ebaluazioa eta gainbegiratze instituzionala. Praktika horiek erakutsi dute biktimen erreparazioa hobetzeko, haien ahalduntzea eta errekupeazioa sustatzeko, bai eta arau-hausleen erantzukizuna bultzatzeko eta berrerrortzea murrizteko potentziala dutela.

Saioa, ikuspegi konparatu batetik, honako hauek aztertzea bideratzen da: debekua eragin duten arrazoiak, delitu horien tratamendua Europako esparruan eta haren ondorio instituzionalak, bai delituzko jardura uzteari dagokionez, bai bigarren mailako biktimizazioari eta hazkunde postraumatikoari dagokienez, arreta berezia jarri espetze-testuinguruan.

3. gela · Mahai-ingurua (banakako proposamenen multzoa) · Gaztelania

Bitartekaritza eta praktika errestituriboak osasun- eta soziosanitario-esparruan

1. Osasun-bitartekaritza Txilen: lorpenak, zailtasunak eta erronkak bi hamarkadako esperientzia metatuaren ondoren

Virginia Andrea Vega Díaz — Osasun-bitartekaria; Estatuaren Defentsa Kontseiluko (Txile) Osasun Bitartekaritzako Unitateko buru ohia — andvegad@gmail.com.

2005ean, Txilek osasun-bitartekaritza ezarri zuen prestatzaile instituzional publiko edo pribatuek eta haien osasun-langileek emandako arretari egotzitako kalteengatik, epaiketaren aurreko nahitaezko instantzia gisa pentsatuta. Horretarako, bitartekaritza-sistema dual bat ezarri zen, osasun-sistema mistoaren (publikoa eta pribatua) isla, bi erakunde publikoren parte-hartzearekin: Estatuaren Defentsa Kontseilua eta Osasun Superintendentsia; haien eskumena eta eginkizuna auzitan jarritako osasun-erakundearen izaera publiko edo pribatuaren arabera dago.

Bi hamarkada baino gehiagoko ibilbideak lorpen-sorta bat identifikatzeko aukera ematen digu, bereziki justiziarako sarbidearen ikuspegitik, osasun-erakundearen eta/edo haien langileen eta erabiltzaileen eta/edo senideen arteko elkarbizketa ahalbidetuz, bitartekari baten laguntzaz. Korapilo kritikoak ere antzematen ditugu, batez ere bitartekaritza-sistema dualetik, arau-esparruaren gabezietatik, sektore publikoaren baliabide ekonomikoaren urritasunetik eta osasun-erakundeentzako pizgarri faltatik eratorriak; hobekuntza-aukerak antzematen dira politika publiko hori indartzeko, testuinguru berrien erronkekin bat etorritik, eraginkoragoa eta pertsonengandik hurbilagoa izan dadin, bere printzipio inspiratzaileen argitan.

2. Bitartekaritza osasun-gobernantzaren tresna estrategiko gisa: gatazkak prebenitzeko kultura eraldatzaile baterantz

Laís Hermsdorff — Abokatua — laishrohem@gmail.com

Lan honek paradigma berri bat proposatzen du osasun-gobernantzarako, bitartekaritza kudeaketa instituzionalaren tresna estrategiko eta iraunkor gisa txertatu behar dela defendatuz, gatazkak ebazteko eginkizun tradizionaletik harago. Planteatzen da bitartekaritza osasun-erakundearen gobernantzaren zutabeetako bat bihur daitekeela, gatazken prebentzioa, arriskuaren kudeaketa eta elkarriketa eta lankidetzan oinarritutako erakunde-kultura baten eraikuntza indartuz.

Ikerketa bibliografiko eta dokumental batetik abiatuta, azterlanak bitartekaritzak prebentzio-lana egiteko duen potentziala aztertzen du gertaera kaltegarrien komunikazioan, pazienteen, senideen, profesionalen eta erakundearen arteko gatazketan, bai eta erabaki kolaboratiboen hartzean eta konfiantza instituzionalaren indartzean ere.

Defendatzen da bitartekaritza gobernantza-prozesuetan txertatzeak auzigaitasuna murrizten laguntzeaz gain, erakunde-harremanen kalitatea hobetzen, pazientearen segurtasuna sustatzen eta osasun-arreta humanizatzen laguntzen duela. Ondorioztatzen da bitartekaritza berrikuntza instituzionalerako tresna bat dela, osasun-erakundearen erakunde-kultura eraldatzeko eta elkarriketara, prebentziora eta lankidetzara bideratutako gobernantza-eredu bat sendotzeko gai dena.

3. Zigorraren eta erreparazioaren artean: indarkeria obstetrikoki emandako erantzunak Espainian, ikuspegi kriminologiko batetik

Patricia San Juan Bello — Doktoratu aurreko ikertzailea, Malagako Unibertsitatea — patriciasanjuan@uma.es. Moderatzailea.

Indarkeria obstetrikoki emakumeen giza eskubideen urraketa gisa artikulatzen da, osasun-esparruan modu estrukturalen erreproduzitzen dena, eta horrek haurdunaldian, erditzean eta erditze ondoren praktika abusuzkoak normalizatzea errazten du. Hala ere, fenomeno hori nazioarteko testuinguruan nahiz esparru juridiko nazionalan pixkanaka aitortu izanak eztabaidak bultzatu ditu indarkeria mota horren aurrean erantzun egokienei buruz, kriminalizazioaren eta formula erreparatiboen eta erreparazio-alternatiben artean. Komunikazioa, bereziki, Espainiako kasuan zentratzen da, jokabide horiek zigortzearen edo zehatzearen mekanismo alternatiboek dituzten erroak eta aukerak aztertuz, biktimekin, emaginekin eta ginekologoekin egindako eztabaida-taldeen bidez. Horrela, ikerketa honek hausnarketa kritiko bat garatzea ahalbidetuko du, ikuspegi kriminologiko eta biktimeologikoetatik, erantzun zigortzailearen mugei buruz aitortzari dagokionez, bai eta indarkeria obstetrikoki bezalako indarkeria instituzionalizatu eta estrukturalerako duen egokitzapenari buruz ere.

4. Bitartekaritza zaintza emozionalerako tresna gisa lan-gatazketan eta gatazka soziosanitarioetan

Esperanza María Alonso Jiménez — Laneko Erizaintzako teknikaria, Prebentzio Zerbitzu Mankomunatua — esperanzaaj@codepa.es

Lan-esparruko eta esparru soziosanitarioko gatazkak faktore emozional, antolakuntzako eta erlazionalek zeharkatzen dituzte sarritan, eta, goiz heltzen ez bazaie, lan-giroaren narriadura, absentismoa, ondorez psikologikoa edo profesionalen arteko komunikazioaren haustura eragin ditzakete. Hitzaldi honek bitartekaritza osagai humanoak eta emozionalak pisu bereziki garrantzitsua duten erakundeetan gatazkak prebenitzeko, kudeatzeko eta eraldatzeko tresna eraginkor gisa aztertzea proposatzen du.

Ikuspegi praktikoa batetik, bitartekaritzak entzuteko, elkar aitortzeko eta akordioak bilatzeko espazio seguruak nola sortzen dituen jorratuko da, alderdiek beren beharrak epaituak sentitu gabe adieraz ditzaten erraztuz. Era berean, osasun-taldeen, zerbitzu soziosanitarioetan, lantokietan eta asistentzia-presioa, gainkarga emozionala edo hierarkia-desberdintasunak dauden inguruneetan duen erabilgarritasunari buruz hausnartuko da.

Proposamenak bitartekaritza arrisku psikosozialen prebentzioaren barruko baliabide osagarri gisa planteatzen du, bereziki pertsonen arteko gatazketan, komunikazio-zailtasunetan, taldeen arteko tentsioetan edo balizko laneko jazarpen-prozesuen aurreko egoeretan. Azkenik, gomendioak eskainiko dira bitartekaritza erakundearen prebentzio-kulturan integratzeko, harreman osasuntsuagoak, parte-hartzaileagoak eta akordiora bideratutakoak sustatzeko.

Helburuak:

- Lan-gatazkaren, ongizate emozionalaren eta erakunde-osasunaren arteko harremana aztertzea.
- Bitartekaritza lan-inguruneetako eta ingurune soziosanitarioetako gatazken aurreko prebentzio-tresna gisa aurkeztea.
- Bitartekaritzak gatazkaren kronifikazioa saihesten dezakeen egoerak identifikatzea.
- Bitartekaritza erakundearen prebentzio-kulturan txertatzeko jarraibideak proposatzea.

5. Bitartekaritza osasun-taldeetan: komunikazioa, konfiantza eta gatazken ebazpena presio handiko testuinguruetan

Esperanza María Alonso Jiménez — Laneko Erizaintzako teknikaria, Prebentzio Zerbitzu Mankomunatua — esperanzaaj@codepa.es

Osasun-taldeek asistentzia-presioak, erabakiak azkar hartzeak, profesional-profil desberdinen arteko etengabeko elkarrekintzak eta emozionalki zorrotzak diren egoeren etengabeko esposizioak markatutako testuinguruetan garatzen dute beren jardura. Agertoki horretan, gatazkak sor daitezke komunikazio-zailtasunengatik, zereginen banaketagatik, lidergoagatik, irizpide-desberdintasunengatik, lan-gainkargagatik edo profesionalen arteko aitortza faltagatik.

Proposamen honek bitartekaritza estrategia baliagarri gisa planteatzen du barne-komunikazioa hobetzeko, konfiantza berreraikitzeko eta osasun-taldeen barruan gatazkak modu kolaboratiboan ebazten laguntzeko. Hitzaldiak entzute aktiboaren, neutraltasunaren, konfidentzialtasunaren eta borondatezko parte-hartzearen balioa jorratuko du, gatazka erakunde-ikaskuntzarako aukera bihurtzeko funtsezko elementu gisa.

Azalduko da bitartekaritzak nola lagun dezakeen tentsioen eskalada prebenitzen, desadostasunen inpaktu emozionala murrizten eta profesionalen arteko lankidetzak indartzen. Halaber, lankideen arteko, hierarkia-maila desberdinen arteko eta zerbitzu edo unitateen arteko gatazketan izan dezakeen aplikazioa aztertuko da, baita harreman profesionala hondatuta dagoen egoeretan ere.

Azkenik, osasun-esparrura egokitutako bitartekaritza-esku-hartzearen oinarritzko eredu bat proposatuko da, gatazkaren detekzio goiztiarrera, elkarrizketaren irekierara, beharren identifikaziora, akordioen eraikuntzara eta ondorengo jarraipenera bideratutako faseekin. Helburua da erakustea bitartekaritzak gatazka zehatzak ebazteaz gain, errespetuan, erantzunkidetasunean eta lan-giroaren hobekuntzan oinarritutako kultura profesionala sustatzen duela.

Helburuak

- Osasun-taldeetako gatazken ohiko arrazoiei buruz hausnartzea.
- Bitartekaritza komunikazioa eta konfiantza profesionala hobetzeko tresna gisa erakustea.
- Osasun-esparrura egokitutako bitartekaritza-esku-hartzearen oinarritzko eskema bat proposatzea.
- Bitartekaritza lan-giroa hobetzeko eta higadura emozionala prebenitzeko baliabide gisa balioestea.

Sala 4 • Table ronde • Français

La Médiation Restaurative mise en œuvre par la Protection Judiciaire de la Moselle et le secteur associatif (IFJR, ARCA, Question de justice)

Modérateur: *Staechele Jean — Coordinateur du Pôle Justice Restaurative et Médiations Pénales Direction de la Protection Judiciaire de la Moselle — jean.staechele@gmail.com.*

Participants: *Jean Staechele; Johanna Lauret (doctorante en sciences politiques); la coordinatrice Grand Est de l'IFJR; Dominique Retourné (présidente de l'ARCA); Hélène Van Dijk (présidente de Question de Justice).*

En tant qu'animateur du groupe de discussion du CIM et du GEMME dédié à la justice restaurative, je souhaite présenter une synthèse du travail, des échanges et des réalisations françaises et européennes. A titre personnel je suis l'un des trois Coordinateurs du Pôle Justice Restaurative de la DPJJ en France. Par ailleurs je souhaite faire intervenir des chercheurs et des représentants d'associations travaillant dans le champs de la justice restaurative : Madame Johanna LAURET, doctorante en sciences politiques qui réalise une thèse sur la justice restaurative et les violences de genres, la coordinatrice grand est de l'institut français de justice restaurative, la présidente de l'ARCA, Madame Dominique RETOURNE avocate et présidente d'une association dédiée à la justice restaurative, et Madame Hénène VAN DIJK Présidente de l'association Question de Justice. Dans ma fonction de coordinateur, j'assure la mise en œuvre et le déploiement de processus de justice restaurative auprès de mineurs auteurs et de leurs victimes. Ce travail comporte aussi la création d'outils dédiés, la sensibilisation auprès des partenaires judiciaires et extra judiciaires. En tant que membre du CIM et du GEMME je travaille à la création de partenariats, la création d'outils : création d'une liste de diffusion dédiée à la justice restaurative à portée européenne et nationale, et un webinaire avec des partenaires européens pour mettre en perspective les pratiques et les outils.

Sala 5 · Table ronde (regroupement de propositions individuelles) · Français

L'amiable en France : acteurs, modèle et culture

1. « L'avocat au cœur de l'amiable : vers une vraie justice »

Jean-Edouard Robiou du Pont — Avocat-médiateur — jerdp.consulting@gmail.com. **Modérateur.**

La justice institutionnelle est représentée par la balance et le glaive (Rouland, Jacob). Le glaive dit le droit et tranche le litige. Il échoue souvent à résorber le sentiment d'injustice, là où le conflit prend racine et qui peut générer des velléités de vengeance. La justice étatique est, d'un point de vue anthropologique (Verdier, Elias), considérée comme une vengeance socialisée. Mais, la vengeance n'étant pas son objet, elle ne peut en tenir compte, et peut, à l'inverse, alimenter le sentiment d'injustice.

L'amiable, « justice sans le glaive », sait reconnaître la charge vindicatoire sans la légitimer (neutralité active de Cecchin, reconnaissance de Honneth), ce qui permet de la dépasser et de la rendre obsolète. Elle restaure ensuite un équilibre par la reconnaissance mutuelle (Honneth, Ricœur), la réciprocité du don (Mauss) et le recadrage stratégique (Palo Alto). Cet équilibre coconstruit répare et traite le sentiment d'injustice.

L'amiable n'est donc pas une sous-justice, mais une vraie justice, peut-être même d'un effet supérieur, car elle résout au lieu de socialiser. L'avocat en est l'acteur clé par son action fondée sur l'humain plus que sur le droit.

2. Entre marché et juridiction : une lecture critique des contradictions du modèle français de médiation en ébauche

Catherine Sophie Dimitroulias — Médiateure près la Cour d'appel de Paris ; Vice-Présidente du Syndicat National des Médiateurs (SYME) — sophie.dimitroulias@wanadoo.fr

Cette contribution propose une lecture critique de la structuration de la médiation en France à partir du 1er rapport du Conseil National de la Médiation (2023 2026). Malgré une série de propositions qui représentent des avancées notables, force est de constater que le modèle français demeure fragilisé par une ambiguïté structurelle profonde, encore impensée et irrésolue: d'une part, une médiation laissée au libre marché, où n'importe qui peut intervenir sans garantie effective de formation obligatoire, de déontologie opposable, de contrôle ni de sanction, y compris sur des matières sensibles, au risque de gravement entraver l'accès à la justice et aux droits fondamentaux ; d'autre part, un modèle étatiste, marqué par la prévalence du pouvoir judiciaire, pourtant affaibli, bien qu'il soit le seul gardien contre une potentielle érosion de ces droits et de l'État de droit. Comparée aux modèles de ses voisins européens, ce modèle en ébauche reste dans une position indéfinie, ni normatif étatique, ni professionnalisé libéral. La nécessité est impérieuse de garde fous afin de garantir que la médiation soit un corollaire du droit d'accès à la justice et une composante essentielle de la justice européenne du XXIe siècle, plutôt qu'une solution facile de désengorgement des tribunaux au profit d'un marché dérégulé.

Promouvoir une culture de l'amiable pour tous

Alain Ducass — Président d'Al-Amiable — alain.ducass@energetic.fr

Claudia Bernardo Hontabat — Médiatrice-juriste, fondatrice de CBH Médiation — contact@cbhmediation.com

Sylsie Albertelli — Fondatrice du label Avocat Pulse, Avocate Atypique et Augmentée — contact@avocatpulse.fr

Les pays de culture catholique ont l'habitude d'en référer à la hiérarchie quand un problème survient. Trois changements sont à opérer pour promouvoir une culture de l'amiable dans ces pays : 1. faire comprendre aux citoyens qu'ils peuvent résoudre eux-mêmes leurs différends par le dialogue 2. leur faire savoir qu'il existe des praticiens des métiers de la médiation et de l'amiable à leur disposition 3. mettre en place des mécanismes de solidarité pour permettre à tous de bénéficier de médiation et, non seulement aux riches. L'atelier permettra de partager l'expérience de l'association <https://al-amiable.org> qui s'attache à ces trois buts.

Sala 6 · Round table (grouping of individual proposals) · English

Mediation, education and the university

1. Translating experience. Mediation and translation as a pedagogical act

Andrea Bucchini, Francesco Cappa y Marta Soffientini — University of Milano-Bicocca — m.soffientini3@campus.unimib.it. Moderators.

How can we translate an experience? This is the fundamental question of mediation. Mediation is, at its core, translation: building a bridge so that two worlds can meet.

Just as every good translation does not seek to match the original but rather a way to convey meaning -inevitably transforming it in the process- so mediation, alongside the meanings of what has been experienced, seeks not to return to the starting point but a path forward, opening a road that seemed blocked.

School is often the first public and political space for encountering the Other: radically different generations, cultures and experiences come together, and this inevitably produces conflict. The pedagogical act, then, is an act of constant translation within complexity, seeking a path of encounter between different forms of meaning.

This contribution explores the challenges and potential of restorative mediation, based on the hypothesis that conceiving pedagogical practice in terms of what we might call “formative translation” can generate a new educational culture and, perhaps, point to a possibility for transforming the very form of the school itself.

2. An ecological approach to institutional change: Analyzing bottom-up restorative justice initiatives in higher education via Bronfenbrenner’s systems theory

Nieke Elbers — Vrije Universiteit Amsterdam — n.elbers@vu.nl

This paper addresses the growing need for alternative solutions to address interpersonal harm in higher education, contrasting it with the complexities of implementing such initiatives within traditional, bureaucratic institutions. Utilizing a case study from the Vrije Universiteit Amsterdam (VU), the study analyzes how a bottom-up restorative initiative interacts with different organizational layers.

The research employs an autoethnographic action research methodology, coding qualitative data—including personal experiences, casework, and policy documents—through the lens of Bronfenbrenner’s ecological systems theory. The framework maps institutional dynamics across five dimensions: the micro (individual actions), meso (inter-departmental collaboration), exo (central board and institutional legalities), macro (cultural values and national policy), and chrono (the factor of time) systems.

The findings reveal significant success at the micro and meso levels, driven by individuals willing to bypass conventional institutional paths. However, critical friction emerged at the exo level, where the risk-averse, compliance-driven logic of legal departments and ethical committees clashed with the flexible, relational philosophy of restorative practices. This highlights a structural gap between supportive institutional leadership and the executing bureaucracy. The paper concludes with actionable recommendations to integrate legal gatekeepers early into the restorative process.

3. “The Transformative Power of Dialogue: Rethinking Mediation Through Recognition and Responsibility”

Giorgia Torchio — Università degli Studi di Perugia;— giorgiat.univ@gmail.com

This paper explores mediation as a transformative culture by grounding it in the philosophical foundations of dialogue, recognition, and relational ethics. Drawing on my research on mediation as an ethical encounter—where language functions not merely as a communicative tool but as a space of recognition and co construction of meaning—the contribution examines how dialogical frameworks can reshape the way institutions and individuals understand conflict, harm, and responsibility.

The analysis argues that mediation should be conceived not only as a method for resolving disputes, but as a cultural paradigm capable of challenging adversarial and punitive logics. Through a theoretical lens informed by dialogical philosophy, restorative justice scholarship, and contemporary reflections on relational responsibility, the paper considers how mediation can foster transformative shifts in contexts marked by asymmetries of power, trauma, and structural constraints. Particular attention is given to gender based and relational violence, where traditional mediation is restricted, yet where dialogical and restorative cultures can still offer meaningful frameworks for recognition, accountability, and survivor centred approaches.

By integrating philosophical inquiry with normative reflections on justice, the paper proposes mediation as a transformative culture capable of generating new relational narratives, promoting ethical responsibility, and contributing to broader social transformation.

4. Project-Based Legal Education: Training legal professionals to foster social impact and innovation on the justice system

Lilia Sales y Alessandro Sales — University of Fortaleza — lilia@unifor.br / alessandersales@unifor.br

Social and technological transformations, together with persistent demands for access to justice, point to the need for a reorientation in the education and professional posture of legal professionals. In Brazil, this need is reinforced by the institutional framework created by CNJ Resolution No. 125/2010, the Mediation Law and the 2015 Code of Civil Procedure, which strengthened consensual dispute resolution and extrajudicial pathways.

This paper presents the Transformative Leadership methodology as a project-based legal education model developed within the University of Fortaleza's graduate programs, especially the Master's Program in Law and Conflict Management. The methodology is grounded in the premise that professional training should move from diagnosis to implementation, requiring students to identify real problems in their professional contexts and design concrete actions, projects or products capable of generating institutional and social impact. It is structured around three pillars: the development of 21st century skills, such as creativity, critical thinking, leadership, collaboration and complex problem-solving; technical training in law, conflict management and innovation; and the transfer of knowledge through practical interventions aligned with social transformation. Its results include initiatives such as the Taxpayer Portal of the State Attorney's Office of Ceará, which redesigned taxpayer notification through visual law and friendly communication, recovering more than R\$ 7 million in 2019 and 2020 while avoiding protest procedures; an online negotiation platform created to expand lawyers' participation in pre-litigation dispute resolution; and DemocraSUS, a project aimed at addressing health-related judicialization through information, transparency and popular participation. As a consequence of the movement created by this educational model, the practice was recognized by the United Nations as a good practice for the Sustainable Development Goals and became part of the validated case database connected to the Innovare Award, an initiative of the Brazilian Ministry of Justice. These examples show how project-based legal education can foster extrajudicialization, strengthen access to justice and generate institutional innovation.

5. Transformative Leadership Methodology: Conflict Mediation as a Lens for Innovation and Social Peace in the Brazilian Justice System

Lilia Sales y Alessandro Sales — University of Fortaleza — lilia@unifor.br / alessandersales@unifor.br

The Transformative Leadership methodology was developed in response to the need for a new model of professional training in the Brazilian justice system. Its creation was grounded in the convergence of three frameworks: the 21st century skills identified by the World Economic Forum's Future of Jobs Report 2025, particularly analytical thinking, complex problem-solving, creativity, leadership, resilience and collaboration; the Brazilian institutional framework that encourages consensual dispute resolution, especially CNJ Resolution No. 125/2010, the Mediation Law and the 2015 Code of Civil Procedure; and the United Nations Sustainable Development Goals, especially the commitment to peace, justice and strong institutions. Read together, these frameworks indicate that legal and institutional education must move beyond technical and litigation-oriented training, preparing professionals to prevent, manage and transform conflicts. Based on this diagnosis, the Transformative Leadership methodology was structured around three pillars: the development of 21st century skills; technical training in conflict management, mediation and innovation; and the practical implementation of ideas, projects and products capable of transforming the justice system. Applied within the University of Fortaleza's Master's Program in Law and Conflict Management, whose first cohort began in 2015, the methodology has generated, over the last ten years, more than 150 projects proposing or implementing innovations in the justice system through the lens of conflict mediation, social impact and peacebuilding.

Sala 7 · Round table · English

Transactional, Transformative or Both?: Trauma-informed Practice in Historical Institutional Abuse Mediations

*Presenter: Julie Somerville — Principal Mediator, R3 Resolutions Pty Limited -
jsomerville@r3resolutions.com.au*

In adversarial civil claims arising from historical institutional abuse, claimants approach mediation with differing levels of readiness. Some hope for something transformative: a meaningful apology or an acknowledgment that shifts how they carry past harm. For others it's primarily transactional: compensation and an end to the dispute. The mediator cannot always predict which claimant they will meet on the day, but can create conditions that accommodated transactional resolution, transformative outcomes or both.

Civil mediation is usually a single-day adversarial process structured by pleadings, evidence, legal frameworks, insurance dynamics, institutional defendants, and the mediator's neutrality. This session advances trauma-informed mediation as a distinct practice model within that framework. It is not a restorative justice process, nor a modified version of commercial mediation. It requires a reorientation of the mediator's role: from driving parties toward settlement, to creating and safeguarding the conditions that reduce the risk of re-traumatisation and support participation.

Drawing on mediating approximately one thousand historical institutional abuses since 2019, against a background of twenty-five years as an Australian litigator, the presenter outlines what trauma-informed mediation looks like in practice: apologies, pre-mediation engagement, room and session structuring, language, regulation and dysregulation in negotiation, and responding safely to distress.

Arratsaldeko bigarren tarteak · 15:15–16:30

Second afternoon session · 3.15 pm–4.30 pm

Deuxième tranche horaire de l'après-midi · 15 h 15 – 16 h 30

1. gela · Mahai-ingurua · Gaztelania

Bertuteak eta emozioak kudeatzen erakunde eta instituzioetako kalteei buruzko elkarrizketa errestituatiboan

Moderatzailea: María José Bernuz Beneitez — Irakaslea, Zaragozako Unibertsitatea — mbernuz@unizar.es

Parte-hartzaileak: María José Bernuz (Zaragozako Unibertsitatea), Jorge Gracia (San Jorge Unibertsitatea), Paz Francés, Myriam Herrera (Sevillako Unibertsitatea) eta Gema Varona (UPV/EHU).

Espainiako Zientzia, Berrikuntza eta Unibertsitate Ministerioaren laguntza-deialdiaren barruko PID2024-156801OB-I00 (2025-2029) proiektuaren esparruan —«Biktimizazio organizazional eta instituzionalari erantzutea: ikerketa-ekintzaren analisi konparatua»—, proiektuko kideek modu parte-hartzailean aztertuko dute, bertaratutakoekin batera, nola uler eta kudea daitezkeen kalte organizazional edo instituzionalak (ikastetxeak, erlijio-erakundeak, kirol-erakundeak, alderdi politikoak, enpresak, administrazio publikoa...) prozesu errestituatiboetan agertzen diren hainbat emozio. María José Bernuzek (Zaragozako Unibertsitatea) lotsaz hitz egingo du, balio komunitarioekiko atxikimendua erakusten duen emozio gisa. Jorge Graciak (San Jorge Unibertsitatea) errukia gorpuztua bertute publiko gisa eta erakunde errukitsuak eraikitzearen garrantzia jorratuko ditu. Paz Francésék lotsa emozio estruktural gisa aztertzea proposatzen du hezkuntza-testuinguruetan aniztasuna duten seme-alaben amen esperientzietan, eta justizia errestituatiboa espazio horiek zaintza-, duintasun- eta erantzunkidetasun-ingurune bihurtzeko bide gisa. Myriam Herrerak (Sevillako Unibertsitatea) biktimen emozioen manipulazioaz hitz egingo digu. Azkenik, Gema Varona (Euskal Herriko Unibertsitatea) beldurretan eta haien balizko inpaktu hunkigarrian murgilduko da.

2. gela · Mahai-ingurua · Gaztelania

Justizia errestituatiboa zaurgarritasun-testuinguruetan: potentzial erreparatzailea eta erronkak agertoki konplexuetan

Moderatzailea: Isabel Germán Mancebo — Ikertzaile doktorea, IVAC-KREI, EHU — isabel.german@ehu.eus

Parte-hartzaileak: Ivana Larrosa (San Jorge Unibertsitatea, Zaragoza), Ane Viana (UPV/EHU), Leire Berasaluce (UPV/EHU) eta Isabel Germán (IVAC-KREI, UPV/EHU).

Justizia penaleko sistemak ez die beti erantzuten delituen biktimen beharrei, bereziki biktima horiek zaurgarritasun-egoeran daudenean. Justizia tradizionalaren osagarri gisa, eredu errestituatiboak biktima horiei jasandako kaltearen araberako erreparazioa eman diezaike, eta, aldi berean, biktimarioaren erantzukizuna sustatzen eta delituak hautsitako gizarte-ehuna berreraikitzen laguntzen du. Planteamendu horretatik abiatuta, mahai-inguru honetan bitartekaritza-prozesuak eta justizia errestituatiboko beste formula batzuk aurrera eramateko aukerak aztertzen dira biktimak bereziki zaurgarriak direnean: adinekoak, etorkinak, gizakien salerosketaren biktimak edo genero-indarkeriaren eta etxeko indarkeriaren biktimak. Zeharka, asimetria bat egon daitezkeen prozesu errestituatiboetan ager daitezkeen zailtasunak jorratuko dira; asimetria hori injustizia epistemikoko egoeretan isla liteke, identitate-oinarriarekin. Parte-hartzaileak: Ivana Larrosa (Zuzenbideko eta Kriminologiako irakaslea, San Jorge Unibertsitatea, Zaragoza), Ane Viana (Zuzenbideko eta Kriminologiako irakaslea, EHU), Leire Berasaluce (Zuzenbideko eta Kriminologiako irakaslea, EHU), Isabel Germán (Ikertzaile doktorea, IVAC-KREI, EHU).

Sala 3 · Table ronde · Français

Usages de l'intelligence artificielle en médiation

Modérateur: Staechelé François — magistrat honoraire, médiateur, formateur — staechele@gmail.com

Participants: Iren Bekrieva, Yves Cartuyvels, François Staechelé.

Panorama général de l'utilisation de l'IA en médiation - risques & opportunités, précautions à prendre, comment l'IA va-t-elle influencer la justice, les avocats et les parties en matière de médiation.

Sala 4 • Table ronde • Français

Créer un cadre éthique mondial pour la médiation environnementale

Modératrice: Carrez Séverine — Médiatrice — ecociateurs@gmail.com

Participants: Sève Carrez (chercheuse médiatrice, France), Alain Lempereur (professeur médiateur, Italie), Lyne Morissette (biologiste médiatrice marine, Québec).

Le dialogue environnemental est extrêmement complexe car il vient toucher au cœur même du vivant, à une vulnérabilité qui n'a pas de mot pour se défendre. À l'heure où les rapports internationaux du GIEC et de l'IPBES identifient l'importance de prendre en compte la biodiversité au cœur-même des activités humaines, il est essentiel qu'un cadre éthique de dialogue et de médiation environnementale se formalise au niveau mondial. Pour travailler collectivement à cette question, nous recevrons des invités internationaux : Dr.Sève Carrez (Chercheuse Médiatrice, France), Pr.Alain Lempereur (Professeur Médiateur, Italie), Dr.Lyne Morissette (Biologiste Médiatrice marine, Québec).

Sala 5 • Round table (grouping of individual proposals) • English

Mediation and the transformation of justice systems and institutions

1. Transforming Administrative Conflict Resolution in Albania: Mediation, Audit Culture, and Institutional Trust

Enila Hasani — Mediator — enilah@yahoo.com

Albania has established a legal framework that formally enables mediation in disputes involving public administration, reflecting broader justice reform efforts aligned with European governance standards. Despite this recognition, mediation remains rarely used in administrative practice. The main obstacle is not legislative absence but the institutional environment in which public officials operate, particularly the strong accountability culture shaped by external financial audit oversight.

In practice, administrative decision makers often perceive mediated settlements as carrying higher professional and institutional risk than judicial decisions obtained through full litigation, even when mediation would provide faster, less costly, and mutually beneficial outcomes. The lack of explicit procedural assurances that negotiated agreements will be treated as fully compliant administrative actions reinforces risk averse behavior and discourages the practical use of mediation. Experiences observed in administrative dispute management suggest that institutions frequently prioritize procedural safety over cooperative resolution.

This paper argues that mediation can become a transformative governance instrument only when legal authorization is matched by accountability alignment. Integrating mediation into audit safe administrative procedures would enable public institutions to engage confidently in negotiated solutions, strengthening institutional trust, administrative efficiency, and citizen state cooperation within reform oriented legal systems.

2. Negotiated and restorative justice in environmental harms: a case study about institutional constraints on penal alternatives in Minas Gerais, Brazil

Carlos Frederico Braga da Silva — State Judge and researcher, Judicial School of the Appellate Court of Justice, Minas Gerais (Brazil) — carlosfrebrasilva@gmail.com. Moderator.

This case study examines, from a criminological perspective, how institutional constraints—both cognitive and organisational—observed within the social practice of the legal system in Minas Gerais, Brazil, may affect the development of penal alternatives in response to environmental harm. We depart from the premise that legal frameworks do not impede, but rather allow for, the adoption of dialogical approaches to addressing environmental conflicts. Consequently, dialogical strategies grounded in mediation, conciliation, and restorative justice may foster individualised and context-sensitive responses to socio-environmental disputes.

Considering two modes of penal intervention—namely, negotiated criminal justice and traditional adjudication—we analyse social practices of legal culture and decision-making processes within the criminal justice system that operate predominantly along retributive lines, potentially limiting the emergence of penal innovations. The analysis focuses on how everyday practices shape the meaning of criminal sanctions in ways that may affect the development of more responsive, contextualised, and proportionate penal responses.

Drawing on an examination of discursive structures in institutional documents and patterns of limited communicative interaction among legal practitioners, the study indicates how alternatives to traditional retributive approaches are sidelined within the broader criminal justice system, understood as a social subsystem extending beyond judicial settings.

3. From Litigation to Consensus: Repeat Players and the implementation of ADR public policy in Brazil

Lilia Sales — University of Fortaleza — lilia@unifor.br

The Brazilian justice system faces persistent overload, with more than 82 million pending cases despite sustained institutional and normative efforts to promote ADR. This paper examines the gap between the expansion of consensual dispute resolution policies and the modest settlement outcomes still observed in practice, focusing on repeat players in high-volume litigation. Special attention is given to the banking sector, whose prominence is consistent with recent scholarship on financial-sector litigation in Brazilian State Courts. Silva, Gregorini and Bertran (2025) observe that financial institutions appear systematically among the country's major litigants and, as of April 2025, accounted for 9.1% of pending cases on the defendant side and 5% on the claimant side, according to consolidated data from the CNJ Major Litigants Dashboard. At the same time, not all organizations within the financial sector engage in mass litigation in the same way. The contrast between Bradesco, with litigation rates above 200 cases per 100,000 clients, and Nubank, with 46.2 cases per 100,000 clients, illustrates that habitual litigation is not an unavoidable consequence of financial services, but may also reflect institutional decisions, legal management models, customer experience strategies, digital communication channels, and internal policies for extrajudicial conflict resolution (Bertran & Freitas, 2025). This discussion is particularly relevant in light of STJ Theme 1,396, which raises the question of whether prior attempts at extrajudicial settlement may be required in consumer claims. The issue reinforces that consensual mechanisms cannot operate as merely formal procedural filters: to reduce litigation without undermining access to justice, they must ensure accessible, timely and good-faith responses by repeat players. As a consequence of this broader concern with habitual litigation, Brazilian Bill No. 106/2026 seeks to define reverse abusive litigation, understood as the strategic and repeated use of judicial proceedings by powerful institutional litigants to postpone compliance, resist established legal understandings, or force weaker parties to litigate individually. The paper concludes that both mandatory extrajudicial pathways and legislative initiatives against abusive litigation should be systematically monitored in order to assess their potential contribution to reducing judicial overload while preserving legitimate access to courts.

4. Consensus Building for complex public conflicts: The case of Parque do Cocó in Fortaleza, Brazil

Alessander Sales y Lilia Sales — University of Fortaleza — alessander@unifor.br / lilia@unifor.br

This paper examines Consensus Building as a practical framework for addressing complex public conflicts, using the definitive creation of Parque do Cocó in Fortaleza, Brazil, as a concrete case. The central contribution is to show how a long-standing socio-environmental dispute, previously marked by fragmented litigation, institutional tension and competing public and private interests, was redirected toward a structured deliberative process capable of producing an implementable solution. The experience of the Permanent Forum for the Definitive Implementation of Parque do Cocó, coordinated by the Federal Public Prosecutor's Office, demonstrates that Consensus Building can create institutional conditions for dialogue among actors who do not initially share the same interests, resources or understandings of the problem. The case shows three main results. First, the method helped transform conflict from a judicialized dispute into a collaborative governance process. Second, it enabled the construction of a formally documented consensual proposal, strengthening the legitimacy and feasibility of the final decision. Third, it fostered interinstitutional coordination among public authorities, civil society, technical actors and affected stakeholders, reducing the risk that the agreement would remain merely symbolic. The Cocó case suggests that Consensus Building is especially valuable in conflicts involving public policies, environmental protection and multiple centers of authority, because it combines participation, technical information, negotiation and institutional commitment. More broadly, the experience offers a replicable lens for justice systems and public governance institutions seeking to move beyond adversarial responses and build durable, legitimate and socially grounded solutions.

5. Bridging Victim Support and Restorative Justice: Towards a Safe, Trauma-Informed Cooperation Model

Efthymis Antonopoulos (Victim Support Europe) – e.antonopoulos@victimsupporteurope.eu

This contribution places victims' needs, experiences, and perspectives at the centre of restorative justice processes, recognising them as active agents in shaping pathways to recovery. It brings together testimonies of people with lived experience of violence and restorative justice, alongside practitioners and policymakers, to ensure that practice is grounded in victims' realities. Across serious crime contexts such as violence against women, hate crime, terrorism, mass victimisation, and child sexual abuse, some victims may seek safe opportunities for dialogue, understanding, or closure. However, restorative justice—including mediation—must never be assumed as appropriate for all. It requires careful, individualised assessment and strong victim support structures.

Building on the UN Declaration of Basic Principles of Justice for Victims of Crime (1985) and UN and EU standards, this session proposes a methodology centred on victims' rights and wellbeing. Core elements include informed and voluntary participation, trauma-informed preparation, safety and risk assessment, continuous support before, during, and after the process, and meaningful follow-up. The discussion will address existing gaps—particularly the lack of integrated and needs-based victim support—and explore how cooperation between services can ensure restorative justice is safe, inclusive, trauma-informed, victim-sensitive, ethical, and truly responsive to victims' needs, choices, and recovery journeys.

Arratsaldeko lehen tarte · 13:45–15:00

First afternoon session · 1.45 pm–3.00 pm

Première tranche horaire de l'après-midi · 13 h 45 – 15 h 00

1. gela · Mahai-ingurua · Gaztelania

JUSTIZIA ERRESTAURATIBOA KALTE BIO-SOZIO-EKOLOGIKOETAN: JUSTIZIA ERRESTAURATIBOAREN EUROPAKO FOROAREN GIDA PRAKTIKOAREN HARIRA

Moderatzailea: Gema Varona Martínez — IVAC-KREIko zuzendaria, UPV/EHU — gemmamaria.varona@ehu.eus

Parte-hartzaileak: J. Raziél Yauri Miranda, Fermín Iñarrea, María Ascensión García Ruiz eta Gema Varona.

2025aren amaieran, ingurumen-justizia errestauratiboari buruzko lantaldeak, ingelesez eta sarbide irekian, gida praktikoa bat argitaratu zuen kalte ekologikoetarako prozesu errestauratiboaren garapenari buruz, ikuspegi bio-sozio-ekologiko baten barruan ulertuta. IVAC/KREIko gaztelaniazko itzulpena eskaintzen du bere webgunean. PID2024-156801OB-I00 (2025-2029) ikerketa-proiektuaren barruan, mahai honek, J. Raziél Yauri Miranda, Fermín Iñarrea, Idoia Igartua eta Gema Varonaren parte-hartzearekin, aukera emango du hausnartzeko zer ezagutza eta trebetasun ezagutu eta praktikan jarri behar dituzten fasilatzaileek alborapen antropozentristak saihesteko, bai eta garbiketa errestauratiboaren arriskua ere, gatazka mota hauetan dauden beharrak, interesak eta botereak ulertzeko beharrezkoa den komunikazioan.

2. gela · Mahai-ingurua · Gaztelania

Kaltea sendatzea: indarkeria, biktimizazioa eta praktika errestauratiboak osasun-esparruan

Moderatzailea: Ane Viana — UPV/EHU — ane.viana@ehu.eus

Aurreikusitako parte-hartzaileak (proposamenaren arabera): Cristina Sanchis Soler (osasun- eta auzitegi-psikologoa), Estíbaliz Jiménez (Quebeceko Unibertsitatea), Isabel Trespaderne (UPV/EHU) eta Ane Viana (UPV/EHU).

Espainiako Zientzia, Berrikuntza eta Unibertsitate Ministerioaren laguntza-deialdiko PID2024-156801OB-I00 (2025-2029) proiektuaren barruan —«Biktimizazio organizazional eta instituzionalari erantzutea: ikerketa-ekintzaren analisi konparatua»—, mahai honek hausnarketa- eta elkarriketa-gune parte-hartzaile bat proposatzen du osasun-esparruko biktimizazioari buruz, arreta- eta zaintza-testuinguruetan gerta daitezkeen eta pazienteei nahiz profesionalei eta erakundeei eragiten dieten kalte-forma desberdinei erreparatu. Antolakuntza-konplexutasunak, zaurgarritasunak eta erabaki kritikoen hartzeak ezaugarritutako inguruneetan, kalte-esperientzia horiek nola sortzen, aitortzen eta kudeatzen diren aztertzea planteatzen da, bai eta erantzun instituzionalentzat dakartzaten erronkak ere. Era berean, eztabaida irekiko da bitartekaritzak eta praktika errestauratiboek testuinguru horietan izan dezaketen eginkizunari buruz, haien mugak, aukerak eta ezartzeko baldintzak arakatuz. Parte hartuko dute Cristina Sanchis Solerrek, osasun- eta auzitegi-psikologoa; Estíbaliz Jiménezek, Quebeceko Unibertsitateko Psikohezkuntza Saileko irakaslea; Isabel Trespadernek, Euskal Herriko Unibertsitateko (EHU) irakasle titularra; eta Ane Vianak, Euskal Herriko Unibertsitateko (EHU) irakaslea, erronka partekatuak eta heltzeko bide posibleak identifikatzera bideratutako diziplinarteko elkarriketa batean.

3. gela · Mahai-ingurua (banakako proposamenen multzoa) · Gaztelania

Erantzun errestauratibo eta eraldatzaileak indarkeria matxista eta sexualei

1. Justizia Errestauratiboa sexu-indarkeriaren esparruan

Carolina Pascual Bernabeu — Bitartekaritza, Topaketa eta Entzuterako Elkartearen (AMEE) presidentea — carolina@asociacionamee.org. **Moderatzailea.**

Komunikazio honek AMEE Elkarrekin sexu-indarkeriaren esparruko biktimen eta elkarrekin loturarik gabeko erasotzaileen arteko topaketa errestauratiboaren esparruan garatutako praxia aztertzen du. Aurkezpena sexu-indarkeriaren biktimen laguntzan eta erasotzaileen erantzukizun-ibilbideetan paraleloki garatzen den lanaren inguruan artikulatzen da. Emaiztekin erakusten dute esku-hartze errestauratibo horiek nabarmen arintzen dituztela erasotik eratorritako ondorio psikosozialak. Ikusten da biktimen aurrerapen terapeutikorako eta ahaldunderako faktore kritikoak honako hauetan daudela: erasoari buruzko azalpen kausalak jasotzean, elkarriketa eraikitzailearen benetakotasunean eta prozesuan zehar norberaren denborak errespetatzean. Paraleloki, erasotzaileek beren ekintzen inpaktuari buruzko kontzientzia handiagoa eta erantzukizunak beren gain hartzeko eta kaltea erreparatzeko konpromisoa erakusten dituzte. Ondorioz, praktika profesionalean ikusten da justizia errestauratiboaren egokitasuna ikuspegi osagarri eta bideragarri gisa, ohiko bitartekaritza zuzena murriztuta dagoen delitu-tipologietan. Horrela, haren eraginkortasuna egiaztatzen da erreparazioa, gizarteratzea eta komunitatearen baktezea sustatzeko tresna gisa.

2. Jasandako indarkeria obstetrikaz hitz egitea: erreparazioaren eta birbiktimizazioaren artean

Ane Lekanda Alzibar — Indarkeria matxistetan espezializatutako kriminologoa eta psikologoa — Ekua lekanda.ane@gmail.com

Jasandako indarkeria obstetrikaz hitz egitearen ekintza aztertzen da, erreparazio-prozesu gisa eta, aldi berean, estrukturalki eutsitako isiltasun bat hausten duen ekintza politiko gisa. Bizitakoa izendatzeak emakumeei agentzia berreskuratzeko, esperientzia berresanahitzeko eta kaltearen aitortza aldarrikatzeko aukera ematen die. Hala ere, testigantza aitortza juridiko, instituzional eta sozialik gabeko testuinguru batean gertatzen da, eta ordena patriarkalaren berezko erresistentziekin egiten du talka; erresistentzia horiek emakumeen hitza desautorizatzen dute, arazo estruktural bat indibidualizatzen dute eta hitz egiten dutenak birbiktimizatzen dituzte. Begirada feminista kritiko batetik, hausnartzen da nola indarkeria obstetrikoa gauzatzen duen sistema berak baldintzatzen dituen hura izendatzeko, prebenitzeko eta kaltea erreparatzeko aukerak ere.

Sala 4 · Table ronde (regroupement de propositions individuelles) · Français

Culture de la médiation au sein du service public de l'emploi français (France Travail)

1. Culture de la médiation au sein du service public de l'emploi français : faire bouger les lignes

Cyril Suquet (*Directeur de la médiation*), **Modératrice**, y Valérie Arnoux (*Médiatrice institutionnelle*) — France Travail — cyril.suquet@francetravail.fr / valerie.arnoux@francetravail.fr

La médiation, pratiquée depuis 2008 par des professionnels formés, au sein du service public de l'emploi français, France Travail, incarne une première transformation essentielle, lors de conflits entre les chercheurs d'emploi et cette structure.

En effet, quand la confiance entre les parties vacille, que le dialogue est rompu, la médiation France Travail écoute et accueille les émotions pour faire émerger un nouvel existant : apaisement ou solution.

Par ses actions, la médiation France Travail est vectrice d'une révolution culturelle à France Travail : l'amiable. Elle est aussi fer de lance pour diffuser son processus hors-les-murs.

Réseaux régionaux de médiateurs, benchmark et échanges entre pairs, sont autant de leviers innovants de transformation, créés avec de nombreuses institutions françaises, pour répondre notamment aux évolutions sociétales et numériques. Tout comme en Belgique, au Luxembourg et en Suisse, où la médiation France Travail coopère en compétence transfrontalière.

Ensemble, ces initiatives positionnent la médiation France Travail comme acteur majeur de transformation des institutions, au service des citoyens face aux services publics.

2. Mayotte : une culture de la médiation au cœur de la transformation juridique et sociale

Abdallah Attoumani — *Médiateur institutionnel, Mayotte, France Travail* — abdallah.attoumani@francetravail.fr

Mayotte, une île française depuis 1841, située dans l'océan Indien, présente une singularité forte au sein de la République française, tant sur le plan culturel que religieux. En effet, environ 95 % de la population est de confession musulmane, et les pratiques sociales ont historiquement été influencées par le droit local constitué de valeurs coutumières et droit religieux menés par les cadis dans l'exercice de la médiation cadiale intervenant dans l'organisation sociétale.

Avant la départementalisation intervenue en 2011, les cadis occupaient une place centrale dans l'organisation juridique et sociale du territoire. Ils exerçaient une véritable fonction juridictionnelle, siégeant ainsi en « chambre de justice musulmane » compétente en matière de droits de famille, communautaire et foncier...

Avec l'intégration progressive de Mayotte dans le droit commun, la médiation cadiale reste complémentaire à la justice républicaine afin de garantir l'application des principes constitutionnels. Ainsi, au sein du territoire, la médiation cadiale s'inscrit dans une logique d'articulation entre normes républicaines et réalités locales. Elle renforce l'effectivité du droit français et incarne un mode de régulation sociale original, à la croisée des traditions et d'une dynamique de transformation sociale.

3. La Médiation Préalable Obligatoire (MPO) comme vecteur de contre culture et de transformation au sein du service public de l'emploi français, France Travail.

Christophe Bouchet y Sofia Fernandes — Médiateurs institutionnels, France Travail — christophe.bouchet@francetravail.fr / sofia.fernandes@francetravail.fr

Malgré les tensions institutionnelles et financières, la médiation au sein de France Travail tente de modifier les logiques organisationnelles et fonctionnelles de l'institution, tout en transformant la relation entre les usagers et cette dernière. Rétablir le lien entre les usagers et l'opérateur central de l'emploi et de l'indemnisation est un défi majeur. Modifier les processus décisionnels institutionnels, établis par la loi, semblait particulièrement ambitieux.

La Médiation Préalable Obligatoire (MPO), vise à faire évoluer la législation et à exercer une influence transformatrice sur France Travail, notamment dans la promotion des modes alternatifs de résolution des conflits, jusqu'à affecter les décisions institutionnelles.

La MPO propose aux décideurs qui incarnent l'institution une forme d'empowerment dans leur capacité à s'émanciper d'une logique de traitement de masse, de dématérialisation et d'automatisation. Elle permet aux usagers de trouver une issue à un conflit que le juge n'aurait pas pu trancher.

Plus humaine et personnalisée, la MPO réduit les délais et les coûts associés aux procédures contentieuses et améliore l'efficacité globale du système. Ce processus innovant montre le potentiel de la médiation à influencer et transformer les pratiques institutionnelles, en adoptant des méthodes de résolution des conflits plus flexibles et adaptatives, voire restauratives, en rétablissant le lien social

Retour vers le futur...

Sala 5 • Table ronde • Français

Le consensus parental

Moderator: Barbara Regent, avocate au barreau de Paris, médiatrice et coordinatrice parentale, cofondatrice de Les Avocats de la Paix. — barbararegent@gmail.com

Participants: Marie-France Carlier (magistrate, Belgique), Anne Gongora (magistrate honoraire de la Cour d'appel de Paris) et Jorge Guerra González (Avocat, médiateur).

Animée par Marie-France Carlier, magistrate (Belgique) – Anne Gongora magistrate honoraire de la Cour d'appel de Paris, Barbara Régent avocate au Barreau de Paris et cofondatrice des Avocats de la Paix

"Et si le juge aux affaires familiales devenait non plus l'arbitre d'un duel, mais l'architecte d'un accord ? C'est le pari du consensus parental : une procédure expérimentale, volontaire, co-construite par des magistrats et avocats, qui sera lancée au Tribunal judiciaire de Paris en septembre 2026. Elle repose sur une conviction simple — un accord trouvé ensemble vaut mieux qu'une décision imposée — et sur une réalité statistique : à Arras, entre 30 et 57 % des dossiers se concluent par un accord dès l'audience.

Trois voix, trois regards complémentaires : une avocate pionnière du groupe de travail parisien, une magistrate belge dont l'expérience a inspiré le modèle, une magistrate française.

Ensemble, elles décrypteront la mécanique concrète de la procédure, le rôle renouvelé de l'avocat — technicien du droit et acteur de désescalade — et les conditions de réussite d'un changement de culture judiciaire profond qui sera salutaire pour tous, familles comme professionnels. La justice familiale peut faire mieux pour les enfants.

Sala 6 · Round table (grouping of individual proposals) · English

Mediation, restorative dialogue and peacebuilding

1. What can the culture of theatre teach the culture of mediation?

Jackie Elliman — CEDR Accredited / CMC Registered Mediator; Conflict Resolution MA, King's College London — ellij@btinternet.com.

I have recently completed a Master's dissertation looking at how theatre practice intersects with peace theory, and when during the building and maintenance of peace theatre may be most useful. In this session I would like to give a short presentation on my findings and go on to examine whether theatre work for peace is an alternative to mediation, or a complementary process. I would like this to lead into discussion of whether mediators can learn from the way theatre processes break down barriers, and enable people to hear and understand their enemies' stories. I hope participants will share their own experiences of the importance of story-telling in the mediation process, and whether mediators can learn anything from the ways in which theatre practice and theatre venues can erode perceptions of "otherness".

2. The transformation of agency and communion through victim-offender mediation

*Sven Zebel — Professor of sustainable conflict resolution, mediation and technology, University of Twente / Vrije Universiteit Amsterdam — s.zebel@utwente.nl. **Moderator.***

Victim-offender mediation (VOM) is organised in various procedural relationships to the criminal justice process (CJ). There is increasing interest in practice, research and teaching to consider how restorative justice (RJ) may transform participants' feelings of agency and communion after crime and transgression. However, critical reflection on how different VOM models help or hinder these transformations is lacking. This round table brings together experiences, empirical insights and ideas on how VOM operating independently from or embedded in CJ affects agency and communion.

We will: (a) discuss the state of the art in the (research) literature on impacts of both models on participants' agency and communion (Maaike van der Kramer, MSc; University of Twente), (b) present evidence that the fulfilment of agency and communion for victims in CJ-independent VOM arises from multiple, distinct aspects and actors beyond actual mediation contact (prof. dr. Sven Zebel; Vrije Universiteit Amsterdam /University of Twente), (c) show communion-related beneficial outcomes that offenders experience who participate in CJ-embedded VOM (dr. Jiska Jonas, University of Twente) and (d) discuss referral barriers to CJ-embedded VOM that hinder participants' fulfilment of agency and communion – alongside ways to address them (dr. Myrte Hoekstra, WODC).

1. gela • Mahai-ingurua • Gaztelania**Ausardia instituzionala kirolean indarkeriaren monologoari erantzuteko: aukera dialogiko errestitatiboak**

Moderatzailea: Gema Varona Martinez — IVAC-KREIko zuzendaria, UPV/EHU — gemmamaria.varona@ehu.eus
Parte-hartzaileak: Iñaki Alonso (Kuninako zuzendaria), Andrea Sáenz (kirolean eta hezkuntzan ingurune seguruak elkartearen sortzailea) eta Nuria Tío.

PID2024-156801OB-I00 (2025-2029) ikerketa-proiektuaren emaitza gisa, 2026an Huygens argitaletxean argitaratu zen «Erakunde eta instituzioak biktimizazio- eta desbiktimizazio-iturri gisa: atalaseko kontzeptuen eta termino operatiboen glosarioa» liburua. Bertan, justizia errestitatiboko fasilatzaileek kalteak eta haien erreparazio-aukerak ulertzeko kontuan hartu behar dituzten esperientziak gorpuzten dituzten kontzeptu-sorta bat lantzen da. Iñaki Alonsoren (Kuninako zuzendaria, <https://www.kunina.org/quienes-somos>) lankidetzarekin, interesa duten pertsonak batzen diren galderen bidezko dinamika konbertsazional batean, Andrea Sáenz, Nuria Tío eta Marc Bosch ((re)genera) eta Gema Varonaren (IVAC/KREI) laguntzaz, kontzeptu horietako batzuen aplikazioa jorratuko da, kiroleko indarkeria hobeto ulertzeko eta hari hobeto erantzuteko. Dinamika honako hau izango da:

1. Irekiera, eliteko eta amateur kirolarien benetako testigantzekin
2. Esperientzien azterketa
3. Indarkeriaren prebentzioa haurtzaroan
4. Bitartekaritza eta justizia errestitatiboa

2. gela • Mahai-ingurua (banakako proposamenen multzoa) • Gaztelania**Lan-bitartekaritza eta gatazken kudeaketa erakundeetan****1. Lan-bitartekaritza prebentzio-kultura gisa: gatazka ikusezinetik erakunde-absentismora**

Francisco José López Díez — Bitartekari-adiskidetzalea, graduatu soziala eta abokatu; erakunde-gatazken kudeaketan aditua — mediacion@fjlopezmediacion.com. Moderatzailea.

Lan-absentismoa gaur egun erakundearen erroka nagusietako bat da. Lan-absentismoaren ohiko azalpenak alderdi mediko, arauzko, ekonomiko edo antolakuntza-kontrolako alderdietan zentratu ohi dira, eta fenomenoaren dimentsio erlazionalak arreata konparatiboki txikiagoa jaso du.

Hitzaldi honek absentismoa ikuspegi erlazional eta prebentibo batetik jorratzea proposatzen du, lan-gatazka ezkutuek, komunikazio-arazoek, konfiantzaren narriadurak, lidergo-estilo desegokiek, aitortza faltak edo kudeatu gabeko antolakuntza-tentsioek izan dezaketen eragina arakatzuz. Planteatzen da, testuinguru jakin batzuetan, absentismoak erakunde-ondoezaren eta adierazi gabeko gatazken zeharkako adierazle gisa joka dezakeela.

Lan-bitartekaritzako esperientzia profesionaletik abiatuta, bitartekaritzan prebentzio-tresna gisa oinarritutako esku-hartze proposamen bat aurkeztuko da, gatazken detekzio goiztiarrera, elkarrizketaren hobekuntzara eta lan-ingurune osasuntsuagoen eraikuntzara bideratua.

Komunikazioak erakutsiko du bitartekaritzak nola lagun dezakeen auzi zehatzak ebazten ez ezik, erakunde-kultura eraldatzen ere, parte-hartzerako, erantzunkidetasunerako eta desberdintasunen kudeaketa eraikitzaileko espazioak sustatuz.

2. Bitartekaritzaren kultura eraldatzailea GEBen (gatazka ebazteko bide egokiak) oinarri gisa: gatazka kudeatzeko egokitzapen metodologikoaren proposamen bat

Jennifer Fernández Echevarría — Bitartekaria eta doktoregaia, Kantabriako Unibertsitatea — jenniferfernandez1993@gmail.com

Espainian Auziak Ebazteko Bide Egokiak (MASC) sendotu izanak hausnartzera garamatza bitartekaritzak gatazka kudeatzeko hainbat bide osatutako ekosistema batean duen eginkizunari buruz. Tradizionalki, bitartekaritza eraldaketarako tresnatzat hartu izan da, borondatez-kotasuna, elkar aitortzea eta alderdien parte-hartzea bezalako printzipioei esker. Hala ere, praktikak erakusten du gatazka ugari beste mekanismo batzuen bidez bideratzen direla. Komunikazio honek defendatzen du bitartekaritzaren kultura eraldatzaileak ez duela eskatzen gatazka guztiak bitartekaritzara eramatea, baizik eta hark garatutako printzipio eraldatzaileetatik heltzea.

Gatazkaren eraldaketaren teoriatik eta auziak ebazteko sistemen diseinuaren ikuspegietatik abiatuta, egokitzapen metodologikoaren eredu bat proposatzen da, gatazka bakoitzaren ezaugarrien arabera metodori egokiena hautatzean oinarritua. Helburua ez da auziak ebaztea soilik, baizik eta gatazka-esperientzia ulermenerako, ikaskuntzarako, harremanen erreparaziorako, konfiantza instituzionalerako eta gatazka kudeatzeko eta justiziako sistemen hobekuntzarako aukera bihurtzea, bizikidetzak baketsuago eta jasangarriago baterako.

Francisca Lozano Espina — Irakaslea, Francisco de Vitoria Unibertsitatea — francisca.lozano@ufv.es

Espetxe-bitartekaritza Madrid III (Valdemoro) Espetxean hasi zen 2005ean, *Gatazkak Baketzeko Bitartekaritza Elkartearen eskutik, eta gaur egun garatzen jarraitzen da, zentro bakoitzaren eta ezartzen duten taldeen idiosinkrasiaren arabera aldaerekin.

Justizia errestituatiboaren printzipioen aplikazio praktikoa da espetxe-esparruan, honako ideia honetatik abiatuta: presoan arteko gatazkak ez dira diziplina-arau-hausteak soilik, baizik eta kaltea sortzen duten, bizikidetzak hondatzen duten eta indarkeria-dinamikak indartzen dituzten gertaera erlazionalak. Bitartekaritzak espazio egituratu, borondatezko eta konfidentzial bat eskaintzen du, zeinean inplikaturako alderdiek erantzukizun aktiboko prozesuak egin ditzaketen, beharrak adierazi, eragindako kaltea erreparatu eta adostutako akordioak lortu, Espainiako espetxe-araudiaren mugen barruan.

Ikuspegi errestituatibo batetik, bitartekaritzak fokua zigorretik erantzukizunera, elkarriketara eta erreparazio sinboliko edo materialera lekualdatzen du, askatasunaz gabetutako pertsonak bere burua gatazkak modu ez-bortitzean erabakitzeke eta kudeatzeko gai den subjektu gisa aitortzeko dezan erraztuz. Prozesu horrek gizarteratzeko dimentsio argia du, askatasunean bizitzeko funtsezko gaitasunak sustatzen baititu: komunikazioa, empatia, autokontrola eta gatazken ebazpen baketsua.

Espetxe-bitartekaritzak erakunde-giroa hobetzeaz gain, entrenamendu sozial eta zibiko gisa jokatzeko du, zigorraren helburu konstituzionalekin eta gizarteratzera eta bizikidetzak demokratikoki bideratutako justizia errestituatiboaren printzipioekin bat etorritik.

Sala 3 • Table ronde • Français

Le conflit moteur de changement

Moderator: Catherine EMMANUEL, Médiatrice DE, Directrice pédagogique du CEMA (Centre d'Enseignement des Modes Amiables) et Présidente de l'AMH (Association de la Médiation Humaniste).

Participants : Béatrice BLOHORN-BRENNEUR, Présidente de GEMME-France et de CIM, ancien membre du CNM, ancienne médiatrice du Conseil de l'Europe, membre du CNM — brenneur@gmail.com

Alain Roy, président de l'UMEDCAB, médiateur.

Pascual ORTUNO-MUNOZ, magistrat, ancien directeur général de droit privé du Gouvernement de Catalogne, ancien vice-président de GEMME-Europe, auteur de livres sur la médiation.

Marie-Noëlle SERENI, secrétaire générale adjointe de CIM, Chargée de mission au Bureau du GEMME-France, médiateur cour d'appel de Paris, Bordeaux, Pau.

Le conflit est souvent perçu négativement, mais il peut être un moteur de changement. La table ronde explorera comment comprendre l'inconscient aide à gérer les tensions. En identifiant nos réactions subconscientes, on peut transformer les désaccords en opportunités de croissance.

Sala 4 • Table ronde • Français

Culture de la médiation ? Chocs, malentendus ou convergences dans l'école et la famille

Moderator: Mauricio García Peñafiel — Professeur, Université catholique de Louvain — mauricio.garcia@uclouvain.be

Participants: Mauricio García Peñafiel (Professeur UCLouvain – Slb Bruxelles; psychologue et psychanalyste), Damien D'Ursel (avocat en droit de la famille, médiateur familial) y Fabian de Brier (médiateur scolaire, Communauté française à Bruxelles), formateurs du Certificat Interuniversitaire en Médiation (UCLouvain et UNamur).

Culture de la médiation, médiation et culture, médiation comme culture..., autant de manières d'articuler ces deux termes. Cette articulation ne va pas de soi car, s'il est évident que la médiation – avec ses pratiques diverses – fait partie de la culture et qu'elle en est même le produit des cultures modernes et démocratiques, il n'est pas évident de soutenir que la médiation puisse constituer une culture. Nous voulons proposer quelques axes réflexifs et travailler deux terrains plus précis, la famille et l'école.

La médiation familiale n'est pas aussi « neutre » qu'elle le prétend parfois. Ce que nous proposons en tant que médiateurs n'est pas toujours étranger à une forme de « culture de la médiation », dont certains éléments peuvent mettre mal à l'aise certains de nos usagers.

Nous véhiculons une conception implicite et très 'située' de la famille, du conflit et de sa résolution, et même au-delà, une certaine vision de l'intervenant que nous sommes, ou des attitudes à favoriser chez les personnes que nous recevons, autant d'approches qui, à ne pas y prêter attention, peuvent créer de la résistance chez nos clients. À partir d'une forme de décentrage culturel, on peut réinventer des manières d'être et de faire, en tant que médiateur, pour ouvrir un espace qui fasse sens aux publics les plus larges.

Depuis plus de trente ans, les écoles belges voient se développer différentes pratiques de médiation, principalement portées par les services publics. Ces initiatives cherchent à travailler les conflits au sein du monde scolaire : entre élèves, entre élèves et enseignants, mais aussi entre les familles et l'institution scolaire. Cette présence de la médiation dans les écoles pourrait paraître désormais familière, et pourtant subsistent des lignes de tensions entre deux cultures, deux manières d'habiter le lien social et l'autorité.

Sala 5 · Training round table · English

Ethical Principles across Mediation Cultures: How Practice Challenges Theory

Alain Lempereur — *Professorial Chair of Leadership & Negotiation, European University Institute* —
alain.lempereur@eui.eu

Mediation cultures build on principles, which are put to the test on an ongoing basis. This workshop explores not simply how mediators approach principles in theory, but how they can increase their responsible application in practice, when conversations get difficult.

In their missions, mediators are guided by principles, such as independence, neutrality, impartiality, confidentiality, equity, respect for the rule of law and self-determination. If such principles are easy to state sequentially and understand conceptually, they might be more challenging to integrate in some instances, especially when dilemmas arise and involve several of those principles at the same time. How can mediators concretely address such dilemmas in different cases and cultures? How can they protect their professional reputation and reinforce the integrity of mediation ethics across cultures?

Chair Professor Alain Lempereur from the European University Institute and the Program On Negotiation at Harvard Law School, has facilitated high-stake mediations in many cultures around the world. He is the author of "Mediation. Negotiation by Other Moves" (Wiley, 2021) and has taught the Harvard Mediation Intensive for hundreds of participants in executive education. He will run this 3-hour interactive workshop, combining applied theory, role-plays and discussions.

6. gela · Prestakuntza mahai-ingurua · Gaztelania

Bitartekaritzaren aurrerapenak Andaluzian

Moderatzailea eta prestatzailea: Cristina Ortega Loro — ANDALUZIAKO (KORDOBA) BITARTEKARITZA PENALEKO ZERBITZUKO KOORDINATZAILEA ETA BITARTEKARI PENALA — cristina.ortega@imeris.org

Andaluzian, duela urte batzuetatik, Andaluziako Juntaren mendeko bitartekaritza-zerbitzu desberdinak ezarri dira. Duela 20 urtetik, adingabeen bitartekaritza penaleko zerbitzua dugu, Adingabeen Fiskaltzaren proposamenez epaiketaz kanpoko ebazpenetarako. 2012an familia-bitartekaritzako erregistroa sortu zen, doako justiziarako eskubidea zutenentzat doakoa; horretarako, funtzionamendu-erregelamendu bat onartu zen autonomia-mailan. Urte batzuk geroago, 2020an eta lehen proba pilotuen ondoren, Andaluziako Bitartekaritzako Informazio Puntua (PIMA) inauguratu zen, herritar guztientzat irekia eta epaitegiekin ere lotua, bideratze judizialen bidez. 2024an Andaluziako Helduen Bitartekaritza Penaleko Zerbitzua (SEMPA) sortu zen, eta funtzionamendu-aldi laburrean milaka pertsonari lagundu die gatazka penalak bitartekaritzaren bidez konpontzen. 2026an Bitartekaritza Zibil eta Merkataritzako Zerbitzua (SEMCA) sortuko da, doako justiziarako eskubidea dutenentzat doakoa, eta Konferentzia hau egiteko datarako bere arrakastari buruzko datuak izango ditu jada. Saio honetan zerbitzu horiek aurkeztuko dira eta nola funtzionatzen duten azalduko da. Gainera, Andaluzian bitartekaritzaren erabilera sustatzen ari diren beste gai batzuez hitz egingo da, hala nola abokatuek guardia-txandan emandako doako laguntza juridikoko zerbitzuen konpentsazio ekonomikoaren modulu eta oinarrietan bitartekaritza sartu izana. Horretaz guztiaz hitz egiteko, proposatutako hizlaria dugu, IMERIS enpresako kidea; enpresa hori da adingabeen bitartekaritza penaleko zerbitzuaren, PIMAREN eta SEMPAREN arduradun lizitatzailerak, eta Kordobako SEMCARAKO hautagaia (lizitazioa ebazteke).

7. gela · Mahai-ingurua · Gaztelania

Gazte-justizia kultura errestitatibo baten testuinguruan

Moderatzailea: Izaskun Orbegozo Oronoz — Ikertzaile doktorea, IVAC-KREI (UPV/EHU) — izaskun.orbegozo@ehu.eus.

Parte-hartzaileak: Ane Viana, Malena Maceira eta Jassef Raziel Yauri.

Zehazki, J. Raziel Yauri Mirandak — IRI, Kriminologiaren Euskal Institutua (UPV/EHU) —

jaseffraziel.yauri@ehu.eus, honako honekin hartuko du parte (gaztelaniaz, hala badagokio): Breaking and Reconstructing the Social Contract: Towards Relational and Structural Indicators for Transformative Youth Justice

Proposatutako Mahai-inguruan elkarriketarako espazio bat sortu nahi da gazte-justiziari buruz, kultura errestitatibo baten testuinguruan. Ikuspegi integral eta diziplina anitzeko batetik, justizia errestitatiboarekin lotutako hainbat gai jorratuko dira, bakarrik dauden adingabeei dagokienez, bai eta kontramemorien belaunaldien arteko transmisioa ere, indarkeriaren eraldaketa- eta erreparazio-bide gisa. Halaber, gazte-justizia eraldatzaile baterantz daramaten adierazle erlazional eta estruktural nagusiei buruz eztabaidatuko da.

How can we measure not just recidivism but relational and structural transformation? This paper operationalizes accountability in the Social Contract as the practice that connects authority (judges, judicial systems) with social legitimacy (young offenders, victims, communities). In an offense, the social contract is broken, but it can also happen when seeking justice through top-down punitive decisions that exclude restorative dialogue, even when formally following rules. Current approaches oscillate between non-inclusion of restorative justice and a purely retributive model, producing 'citizenwashing', paternalism, and a failure to address structural conditions. To bridge this gap, we propose a culture of mediation that actively mediates between authority and legitimacy agents through intermediate bodies and multi-stakeholder mechanisms. This requires stakeholder consultation with co-decision at key points of the judicial cycle, professionalization of mediation, mandatory training for judges, and a permanent Restorative Justice Forum. A transformative checklist for facilitators would include explicit questions about structural conditions such as gender, class, ethnicity, and disability, alongside a scale of indicators measuring co-creation beyond punishment. Through this process, the young and their communities can recognize how structural forces intersect with their individual action, transforming understanding of the past, finding restorative accountability as meaningful action in the present, and ultimately becoming a co-creator of further practices that challenge those very conditions in the future.

Arratsaldeko lehen tarteak · 13:45–15:00**First afternoon session · 1.45 pm–3.00 pm****Première tranche horaire de l'après-midi · 13 h 45 – 15 h 00****1. gela · Mahai-ingurua · Gaztelania****Biktima-bizirik irtendakoaren kontzeptua bitartekaritza- eta justizia errestitutiboko esparruetan, ikuspegi narratibo batetik: antagonismotik, patologiatik edo biktimismotik harago***Moderatzailea: Estibaliz Jimenez — Kriminologiako irakaslea, Université du Québec à Trois-Rivières (Kanada)**Parte-hartzaileak: Estibaliz Jiménez (Université du Québec à Trois-Rivières), Jorge Gracia (San Jorge Unibertsitatea, Zaragoza), Myriam Herrera (Sevillako Unibertsitatea), Luis Conde eta Malena Rocío Maceira (UPV/EHU).*

Biktimizazio instituzionalari buruzko ikerketa-proiektuaren barruan (<https://www.ehu.eus/es/web/ivac/laboratorio-de-teoria-y-practica-de-la-justicia-restaurativa/proyecto-victimizacion-organizacion-institucional>), Estibaliz Jiménezek (Université du Québec à Trois-Rivières, Montreal, Kanada), Jorge Graciak (San Andrés Unibertsitatea, Zaragoza, Espainia), Gema Varonak (UPV/EHU, Euskal Herria), Myriam Herrera (Sevillako Unibertsitatea) eta Luis Condek eta Malena Rocío Maceirak (UPV/EHU) biktima-bizirik irtendakoaren kontzeptuaren ulerkerak eztabaidatuko dute bitartekaritza- eta justizia errestitutiboko esparruetan. Biktima batzuen edo biktima-talde batzuen termino-lehentasan bat al da? Diziplina eta lanbide desberdinetako ulerkerak akademiko eta profesional desberdinen kontua al da, fasilatatzaileena/bitartekariena barne? Haren ulerkerak eta erabilerak elkarriketa- eta erreparazio-prozesuak baldintzatzen al ditu? Prozesu edo esku-hartze errestitutibo bat biktimetan zentratuta egon al daiteke eta inpartzialtasun- edo multipartzialtasun-printzipioa bete?

2. gela · Mahai-ingurua · Gaztelania**ELKARRIZKETAK INDARKERIA POLITIKOAREN BIKTIMEN ARTEAN: ELKAR ULERTZEKO AUKERAK DESADOSTASUNETIK***Moderatzailea: Gema Varona Martínez — IVAC-KREIko zuzendaria, UPV/EHU**Parte-hartzaileak: Mar Puga, Letícia Trombini, Pili Zabala, Barbara Duhrkop, José Aguilar eta Alberto Goñi, ikasleekin batera.*

Euskal Herrian indarkeria politikoari lotutako hainbat prozesu errestitutibotan parte hartu duten bi fasilatatzailek moderatuta, unibertsitateko ikasleak (eta interesa duten pertsona guztiak) mahai honetara batu ahal izango dira eta elkarriketa-zirkuluen parte izan, entzute sakoneko teknikak praktikatzeko eta abiapuntu oso desberdinak dituzten baina terrorismoaren eta indarkeria politikoaren monologoaren ondareari —Espainiako testuinguruan eta Euskadin bereziki bizi izanari— alternatiba dialogikoak eskaini nahi dizkioten prozesuetan dauden balio-koadroak identifikatzeko. Desadostasunaren eta pluralismoaren balioa ospatzea eta defendatzea da helburua, indarkeriarik ezetik.

3. gela · Mahai-ingurua · Gaztelania**Ahaztutako biktimak eta justizia-prozesu trantsizionalak ikuspegi errestitutiboarekin***Eduardo Santos Itoiz (NUP) eta Gemma Ubasart González (Universitat de Girona).*

Justizia trantsizionaleko prozesuen eta justiziarako hurbilketa errestitutiboen arteko elkarrekintza arakatzea da helburua, esparru penaletik, Estatuak edo harekin lotutako erakundeek eragindako makrobiktimizazio-testuinguruetan. Horretarako, justizia errestitutiboaren, justizia trantsizionalaren eta makrobiktimizazioaren kontzeptuetara hurbilduko gara, eta, ondoren, biktima-taldeen arretarik eza edo ahaztea egiaztatu den kasu zehatzak aztertuko ditugu, eta egindako politika publiko batzuk egiaren, justiziaren, erreparazioaren eta ez erreparatzeko bermeen eskakizunetara egokitzen diren egiaztatuko dugu.

Sala 4 • Table ronde • Français

Médiation et justice participative : pratiques, professionnalisation et transformation des institutions

1. Osons la médiation professionnelle en milieu scolaire

Bruno Vagenhende — Mediscola asbl — brunovagenhende@gmail.com. Moderator.

Depuis plus de trente ans, des médiateurs professionnels œuvrent dans les écoles. Nés dans les années 1990 dans un contexte social tendu, ces professionnels ont construit leur identité à la croisée de deux héritages : une tradition de non-violence et une ambition d'émancipation sociale.

Leur métier s'est progressivement structuré à travers deux décrets — 1998 et 2014 — sans jamais échapper à ce que le chercheur Baptiste Dethier nomme un « flou constitutif » : une absence de définition précise qui laisse les médiateurs naviguer entre logique de contrôle institutionnel et idéal d'émancipation.

Le décret de 2024, inscrit dans le cadre du Pacte pour un Enseignement d'excellence, marque un tournant ambigu. D'un côté, il universalise l'accès à la médiation, l'étendant à tous les établissements. De l'autre, il réduit drastiquement le nombre de médiateurs professionnels (de 86 à 25), restreint leur champ d'intervention, complique l'accès direct au service et délègue la médiation entre élèves à des intervenants non spécialisés.

Pour MEDISCOLA, ce recul est préoccupant : la posture de tiers neutre et indépendant — cœur de la pratique — ne s'improvise pas. Défendre la professionnalisation de la médiation, c'est garantir à chacun un espace où le conflit n'est pas simplement géré, mais véritablement transformé.

2. De la justice imposée à la justice construite : l'essor de la justice participative en France

Sylsie Albertelli — Fondatrice du label Avocat Pulse, Avocate Atypique et Augmentée engagée auprès des familles; Experte en gestion de conflits et résolution de problèmes — contact@avocatpulse.fr

En 2008, le rapport Guinchard, L'ambition raisonnée d'une justice apaisée, ouvre une brèche dans la culture judiciaire française. Il propose de faire des parties et de leurs conseils des acteurs du règlement de leur litige, et non plus seulement des destinataires de la décision. Plusieurs étapes ont suivi : la procédure participative (2010), la mise en état conventionnelle, l'audience de règlement amiable (2023), puis la recodification de l'amiable dans le Code de procédure civile. L'approche collaborative s'est ainsi installée au cœur du procès civil.

Cette intervention propose un état des lieux de cette transformation. Elle porte sur un changement de posture plus que sur un simple empilement de textes : greffe, juges, avocats, éducateurs, médiateurs et autres professionnels sont appelés à travailler ensemble, dans une logique interdisciplinaire.

Le consensus parental en offre une illustration concrète. Inspiré du modèle allemand de Cochem, ce dispositif mobilise l'ensemble des intervenants autour de l'enfant. Il montre ce que la justice participative peut produire lorsque le dialogue entre acteurs devient une méthode.

5. gela • Prestakuntza mahai-ingurua • Gaztelania

PRESTAKUNTZA MAHAI-INGURUA BITARTEKARITZAREN ESANAHIAREN ETA PRAKTIKAREN INGURUKO HAUSNARKETEI BURUZ

Gilda Nicolau Irurozki eta Camila Nicácio.

Gilda Nicolau Irurozkiren parte-hartzea

Bitartekaritza, puntu batean eta kito!

Hergéren Tintinen irakurle zaleentzat —mundu osoan ospetsua eta munduko egile garrantzitsuenek txalotutako bitartekari kulturala—, Dupontek Dupondi erantzungo lioke: «nik hobeto esango nuke: bitartekaritza puntu bat dirudi, baina dena da».

Frantziatik eta Brasildik esperientziak partekatzeke mahai bat da, bitartekaritza juridiko batean «izan behar den» bezala, ahalik eta adiskidetsuena edo, termino juridikoagoetan, ahalik eta gutxien bortitza.

Baita ekintzetan eta esparruetan ere, bakoitzaren hitzaren filosofian denbora, lekua, etika eta artea errespetatuz.

Jakina, keinuak ahaztu gabe. Itxuraz hutsalak, arruntak edo anekdotikoak diren keinuen seinale txikiak aurreko itsutasunak eta gortasunak hitz-jario hutsa baino ez dute sortzen. Are gehiago: gaitik beharrik gabe urruntzen da.

Baina eraldaketa-lanak bere eragina duenean, berriro barre egin daiteke, eta denaz, nahiz eta errespetuz eta indarkeriarik gabe. Negar egitea... hori ere badakigu!

Agian, krisitik irteera batekin amaitzea, guztiak bakean itzuliz, agur on batekin. Eta hori kateatutako lotura guztietara orokortzea. Etnozidioak pozoitutako loturen kateetan funtzionatzen du. Hori iruditzen zait konferentzia honetan kezkatzen gaituen erronka.

Camila Nicácioaren parte-hartzea

Bitartekaritza dena da, baina (kontuz) puntu bakar batetik!

«Bitartekaritzaren kulturei» eta bitartekaritzari «eraldaketa-kultura» gisa buruz hausnartzea, egunez egun eta eskala desberdinetan (pertsonek arteko harremanaren tokikotik globalera, kasu honetan) gizarte-loturak sortzea eta beste batzuk errepikatzea ahalbidetzen duten esperientziei buruz pentsatzea ere bada. Omenaldia egin nahi diot bitartekari «ustekabeko» baten lanari (hirurogei urtetik gorako abokatu brasildar baten eskutik, feminista eta ikerketa-ekintzara emana): landa-gizon hori, antropologia eta zuzenbidea uztartzen dituen, baina baita kartografia, aeronautika, hainbat atzerriko hizkuntzaren praktika (behiena ere bai), filosofia eta arte indigena ere. Gizon berezi hori Alain Moreau da.

Brasilgo herri indigenen babesaren alde egindako lan nekazina nabarmenduko da, eta, aztertzen den adibidean, Mato Grosso do Suleko emakume indigena kadiweuekin (eta elkarte daniar batekin) egindako bitartekaritzak. Ikerketa-ekintza moduko bitartekaritza eraldatzaile bat da, komunitateen barrutik nahiz, batez ere, kanpotik jasandako indarkeriaren aurreko gabezia instituzionalei aurre egiteko; horretarako estatu-erakunde bat (Funai) egon arren, haiek babesteko ezintasunari aurre egiteko.

Testuinguru horretan, komeni da galdetzea zein diren halako testuinguru politiko-ekonomikoetan bitartekaritza eraginkor eta egokiak egiteko mugak eta baldintzak, bai eta kaltetutako gizarte-loturak eraginkortasunez eraldatzeko duten gaitasuna ere, bitartekaritzetako eragile herritarrek prozesua bere egin dezaten, jasangarria izan dadin.

6. gela • Mahai-ingurua • Gaztelania

Justizia errestitutiboa eta bitartekaritza Kuban: ezarpen gradualeko prozesu baten erronkak eta ikaskuntzak

Moderatzailea: Jorge Luis Barroso González — Bufete Kolektiboen Erakunde Nazionala. Probintziako zuzendaria (Villa Clara probintzia). Zuzenbide Penaleko irakasle titularra Las Villasko «Marta Abreu» Unibertsitate Zentralean, Kuba — jorge.barroso@vcl.onbc.cu.

Parte-hartzaileak: Lisby Bernal Díaz — Irakaslea / Las Villasko «Marta Abreu» Unibertsitate Zentralean — lbernal@uclv.cu; Esmel Valera Sabugo — Abokatua — lemse.vs@gmail.com; Lucrines Azcuy Aguilera — Irakaslea — lazcuayaguiera@gmail.com; Glenda Reyes Torres — Irakaslea/UCLV — glendart94@gmail.com; Belkis Molina Águila — Unibertsitateko irakaslea — molina.aguila66@gmail.com; Maydell Pérez Ineráriti — Irakaslea/ UCLV Kuba — maydellperez756@gmail.com; Amanda Pérez Becquer — Las Villasko Marta Abreu Unibertsitate Zentraleko irakaslea — amandaperezbecquer@gmail.com

Mahai-inguru honek Kuban justizia errestitutiboa eta bitartekaritza gradualki ezartzeko aukerak arakatzera bideratutako ikerketa-, prestakuntza- eta esku-hartze-prozesu batetik eratorritako ikaskuntza nagusiak aurkeztu ditu. Esperientzia isolatuak azaltzea baino gehiago, nazioarteko lankidetzak akademikoko proiektu baten esparruan garatutako eraikuntza progresiboko prozesu baten erronkei, aurrerapenei eta ikuspegiari buruzko elkarrizketa proposatzen du. Saiok zabalkunde teorikoan eta prestakuntza profesionalean zentratutako hasierako etapatik esparru desberdinetako esperientzia praktikoen garapenerako trantsizioa aztertuko du. Ikuspegi errestitutiboak sartzeko erronkak jorratuko dira testuinguru juridiko batean non bitartekaritzak gero eta aitortza normatibo handiagoa duen, justizia errestitutiboa bere eraikuntza instituzionalerantz aurrera doan bitartean. Eztabaidak honako ikuspegi hauek integratuko ditu: operadore juridikoen prestakuntza, bikote-gatazka bortitzetako ikerketa aplikatua, defentsak eskubideen babesean duen egingizuna, Villa Clara probintzian garatutako esperientzia komunitarioak eta printzipio errestitutiboak erakundeetan pixkanaka txertatzea, kultura eta hiri errestitutiboan oinarri gisa. Mahaiak printzipio horiek Kubako testuingurura egokitzei buruzko aurretiazko emaitzak, erronkak eta ikaskuntzak partekatzeke aukera emango du.

Arratsaldeko bigarren tarteak · 15:15–16:30**Second afternoon session · 3.15 pm–4.30 pm****Deuxième tranche horaire de l'après-midi · 15 h 15 – 16 h 30****1. gela · Mahai-ingurua · Gaztelania****Kalte organizazionalak eta haien prebentzio errestituatiboa: profesionalen (ez-)zaintzak konplexutasun handiko testuinguruetan***Moderatzailea: Marc Bosch — Prozesu errestituatiboen fasilatatzailea, (re)genera — marc.bosch@re-genera.org**Parte-hartzaileak: Aitor Martínez, Olga Belmonte, Cristina Sanchís eta Marc Bosch.*

Gizarte- eta osasun-esparruko erakunde eta instituzioetan, pertsonen arteko gatazkak eta erasoak, ikuspegi sistemiko batetik, artatu gabeko beharren adierazpen gisa uler daitezke. Asistentzia-presio handiak eta karga emozional altuak zeharkatutako testuinguruetan, fenomeno horiek ez dira indibidualera mugatzen, baizik eta antolakuntza-ereduei eta zaintza instituzionalaren balizko gabeziei egiten diete erreferentzia, eta horiek pertsonengan nahiz zerbitzuaren kalitatean eragiten duten kalteak sortzen dituzte.

Gatazkak kudeatzeko protokoloen eta jazarpen mota desberdinak prebenitzeko eta kudeatzeko protokoloen diseinuan eta ezarpenean izandako esperientziatik eta erakunde publikoetan eta hirugarren sektorekoetan praktika errestituatiboak ezartzean izandako ikaskuntzetatik abiatuta, mahai honek kalteren bat gertatu denean elkarriketan, erantzunkidetasunean eta segurtasun erlazionalaren eraikuntzan oinarritutako hurbilketen aukerak eta erronkak arakatzea proposatzen du. Estrategia horiek desadostasunak kudeatzeaz gain, kalte prebenitzen, harremanak berrezartzen, konfiantza berreraikitzen eta, beharrezkoa denean, erreparazio-prozesuei heltzen laguntzen dute.

Formatu konbertsazionalan, Aitor Martínez, Olga Belmonte, Cristina Sanchís eta Marc Boschen parte-hartzearekin, saioak kalte organizazionalaren adierazleak identifikatzera, ikuspegi errektiboen mugak berrikustera eta profesionalen zaintza eta kultura errestituatiboa erakunde-kulturaren muinean kokatzen dituzten esku-hartze irizpideak definitzera gonbidatuko du.

2. gela · Mahai-ingurua · Gaztelania**Justizia errestituatiboa Euskal Autonomia Erkidegoko gazte-justizia penalaren testuinguruan: praktikak, elkarriketak eta ebaluazioa, ikuspegi eraldatzailean***Moderatzailea: Fernando Alvarez — Auzitegiko Talde Psikosozialaren koordinatzailea. Eusko Jaurlaritzako Justizia eta Giza Eskubideen Saila — alvarez.f@justizia.eus**Aurreikusitako parte-hartzaileak (proposamenaren arabera): Eduardo Cabrera Serrano (Berriztu Elkarteko zuzendaria) eta Izaskun Orbegozo Oronoz (IVAC-KREI, UPV/EHU).*

Tailer paralelo honek Euskal Autonomia Erkidegoko gazte-justizia penaleko sisteman justizia errestituatiboaren ikuspegi integratu bat aurkezten du, haren irismena, erronkak eta ekarpen eraldatzailea ulertzeko aukera ematen duten hiru esku-hartze osagarritan artikulatuta. Lehenik, justizia errestituatiboaren aplikazioa jorratuko da epaiaren aurreko fasean, nabarmenduz nola balioesten duten talde teknikoek prozesu errestituatiboen egokitasuna neurri judiziala ezarri aurretik, eta nola errazten duten espazio horiek erantzukizuna, beharren adierazpena eta kaltearen erreparazio goiztiarra. Bigarrenik, epaiaren ondoko faseko elkarriketa eta zirkulu errestituatiboak aztertuko dira, neurrien betearazpena laguntzeko, komunitate-loturak indartzeko eta ikuspegi erlazional batetik birgizarteratze-prozesuak sustatzeko duten potentziala erakutsiz. Azkenik, adingabeen talde teknikoek garatutako bitartekaritza- eta erreparazio-prozesuen ebaluazioa aurkeztuko da, praktika horiek gazteengan, biktimengan eta komunitatean duten eraginkortasuna, segurtasuna eta inpaktua balioesteko aukera ematen duten irizpideak, adierazleak eta emaitzak barne. Tailerrak hausnarketa aplikaturako espazio bat eskainiko du justizia errestituatiboak gazte-justizia penalaren esparruan kultura eraldatzaile batean nola laguntzen duen aztertzeko.

3. gela · Mahai-ingurua (banakako proposamenen multzoa) · Gaztelania**Bitartekaritza, demokrazia eta bakearen eraikuntza****1. Balio demokratikoen jatorria***Elena Baixauli Gallego — Irakasle elkartua, Psikologia Fakultatea, Universitat de València — elena.baixauli@uv.es*

Azken urteotan gure gizarteak gertaera sozial batzuen mende egon dira: 80 gatazka armatu baino gehiago munduan, osasun-krisi bat eta hainbat hondamendi natural, Valentzia (Espainia) izan genuena bezala. Aldaketa horiek aztergai izan dira, haurtzaro osasuntsu baten eta familien balioaren garrantzia lotzeko balio etiko eta moralak dituzten herritarren garapenarekin, Bakearen kulturatik eta balio demokratikoetatik bizi direnak, mundu askoz hobe baterako gobernantza baterako beharrezkoak.

2. Entzuten dutenei entzutea: elkarrizketa-zirkuluak testigantza-entzuteari eusteko Txileko Egiaren eta Haurtzaroaren Batzordean.

Constanza Magna Carrillo — Doktoratu aurreko ikertzailea, Universitat Autònoma de Barcelona — constanza.magna@autonoma.cat

Hitzaldi honek Txileko Egiaren eta Haurtzaroaren Presidentetza Batzordearen testigantza-entzuteko dispositiboaren diseinu-eta ezarpen-esperientzia aurkezten du; batzorde hori 1979 eta 2024 artean Estatuaren zaintzapean zeuden haur eta nerabeek jasandako giza eskubideen urraketak argitzeko sortu zen.

Proposamenak bitartekaritzaren eta justizia errestitutiboaren esparruetan inspiratutako metodologia dialogikoak txertatzen dituen dispositibo baten berri ematen du, giza eskubideen urraketei buruzko testigantzen entzuteari aurre egiteko. Dispositibo hori Estatuaren eta testigantza ematen dutenen arteko entzute-arkitektura etiko gisa pentsatu zen. Esparru horretan, elkarrizketa-zirkuluak txertatu ziren, testigantzak jasotzeaz arduratutako profesionalei teknikoki, etikoki eta emozionalki laguntzeko eta eusteko, hausnarketa kolektiboa, presentzia osoa, hitzaren duintasunaren aitortza eta elkar zaintza sustatuz.

Esperientzia horren sistematizaziotik abiatuta, hitzaldiak metodologia dialogikoek egia-, memoria- eta aitortza-prozesuak indartzeko duten potentzialari buruz hausnartzen du, eta haien erabilera Estatuak herritarrekiko konfiantza berreraiki eta egia-, justizia- eta erreparazio-prozesuetan lagundu behar duen agertoki konplexuetara zabaltzea proposatzen du.

4. gela · Mahai-ingurua (banakako proposamenen multzoa) · Gaztelania

Oinarriak, etika eta berrikuntza bitartekaritzaren kulturean

1. Alteritatea, enpatia eta gatazken bitartekaritza: bestearen hurbilketaren eta murrizteztasunaren artea

Caio de Melo e Silva — Borondatezko bitartekaria, ADASA, Distrito Federal (Brasil) — caiodemelopsi@gmail.com

Lan honek enpatiaren eta alteritatearen arteko harremana ikertzen du, haien antzekotasun eta desberdintasunetan, gatazken bitartekaritza-prozesurako dituzten inplikazioak azpimarratuz. Oso balioetsia izan arren, enpatia —bereziki bere dimentsio subjektiboan— bestea murrizteko arriskuak ekar ditzake, erreferente pertsonaletatik hurbiltzean.

Horren aurrean, alteritatea, Emmanuel Lévinasek eta Luis Alberto Waratek garatu zuten moduan, harremanaren oinarri etiko gisa baieztatzen da, desberdintasuna zaintzea eta bestearen aurreko erantzukizuna eskatuz. Artikuluak, gainera, Brené Brownen enpatiaren arloan, Marshall Rosenbergekin Komunikazio Ez-bortizarekin, eta Byung-Chul Hanek eta Amos Ozek —gizarte garaikideetan alteritatearen galera problematizatzen dutenak— egindako ekarpenak aztertzen ditu.

Ondorioztatzen da bitartekaritza, alteritateak gidatuta dagoenean, topaketarako espazio etiko gisa eratzeko dela, non bestea ez den ulermenera murrizten, ezta erabakiak xurgatzen ere, baizik eta bere berezitasunean aitortzen den.

2. Posible al da gatazkaren eraldaketa identifikatzea bitartekaritzan? Ad hoc tresna baten proposamena metodologia behaketazkotik.

Mónica Contreras Cabrera — Doktoregaia, Komunikazioaren eta Aldaketaren Psikologia Programa, Universitat de Barcelona — monicacontreras15@gmail.com. Txileko Hezkuntza Superintendentsiako Gatazken Kudeaketa Kolaboratiboko Unitateko koordinatzaile ohia; gatazken kudeaketa kolaboratiboko eredu nazionalaren diseinua eta ezarpena gidatu zuen, eta justizia errestitutiboaren ikuspegia txertatu zuen ikasle erasotzaileei zuzendutako prestakuntza-neurrietan. **Moderatzailea.**

Gatazkaren eraldaketak leku nagusia du bitartekaritzan, justizia errestitutiboan eta gatazkari buruzko azterlanetan (Cobb, 2006; Folger et al., 2016; Lewis & Umbreit, 2015; Putnam, 2004). Hala ere, zailtasunak dirau haren operazionalizaziorako eta bitartekaritza-prozesuetan nola sortzen den analisi enpirikorako (García & Cleven, 2024). Komunikazio honek doktorego-ikerketa baten aurrerapenak aurkezten ditu; haren helburuetako bat da hezkuntza-arloko online bitartekaritzetan gatazkaren eraldaketarantz mugimenduak sustatzen dituzten bitartekaritza-esku-hartzeak aztertzea. Ikerketak metodo mistoen diseinua hartzen du, metodologia behaketazkoan oinarrituta (Anguera et al., 2018). Azterlanaren barruan, ad hoc behaketa-tresna bat eraikitzen da, elkarrekintza-sekuentziak, inflexio-puntuak eta bitartekaritza-esku-hartzeen kategoriak identifikatzeko eta erregistratzeko. Espero da proposamen honek gatazkaren eraldaketa-prozesuak eta bitartekaritza-elkarrekintzaren dinamika hobeto ulertzen laguntzea.

3. Bitartekariaren independentzia etikoa nazioarteko eta kulturarteko bitartekaritzaren zilegitasunaren oinarri gisa: kultura eraldatzaile bat eraikitzeke erronkak mundu polarizatu eta zatikatu batean

André Luis de Lima Maia — andreluis.limamaia@gmail.com

Gatazka garaikideen konplexutasun eta dimentsio-aniztasun gero eta handiagoak, haien izaera transnazional eta kulturartekoak ezaugarrituak, indartu egin du bitartekaritzaren aitortza auziak prebenitzeko, kudeatzeko eta modu baketsuan ebazteko tresna garrantzitsuenetako bat gisa, bai esparru judizialean, bai judizialeatik kanpokoetan. Hala ere, bitartekaritzaren indartze instituzionalak erronka bat planteatzen du, azken urteotan literatura espezializatuan arreta gutxi jaso duena: bitartekariaren independentzia etiko eta profesionala zaintzea, bitartekaritza-prozesuetan zilegitasuna, sinesgarritasuna eta konfiantza bermatzeko ezinbesteko baldintza gisa. Ildo horretan, lan honek proiektzio praktikoa duen hausnarketa teoriko-kontzeptual bat proposatzen du independentziaren, etika profesionalaren eta bitartekaritzaren kulturaren arteko harremanari buruz, honako premisa honetatik abiatuta: bitartekariengan jarritako konfiantza da edozein bitartekaritza-prozeduraren aktibo nagusia. Gatazka armatuen areagotzeak, multilateralismoaren ahultzeak, oinarritzko eskubideen higadura progresiboak eta gero eta polarizazio politiko eta sozial handiagoak markatutako nazioarteko testuinguru batean, bitartekariaren figurak arriskua du bere eginkizuna betetzeak eskatzen duen inpartzialtasun-, autonomia- eta independentzia-pertzepzioa arriskuan jar dezaketen interes instituzional, ekonomiko, politiko edo geopolitikoek baldintzatua izateko. Nazioarteko bitartekaritzaren bilakaeraren eta Nazio Batuen sisteman ospe aitortuko bitartekariak garatutako praktikaren berrikuspen kritiko batetik abiatuta, azterlanak independentzia intelektualean, diskrezio diplomatikoan eta autoritate moralean oinarritutako bitartekaritzaren tradizioa berreskuratzen du, alderdien arteko konfiantza eraikitzeke funtsezko elementu gisa. Halaber, kulturarteko, komunitateko, digitaleko eta transnazionaleko bitartekaritza-modalitate berrien hazkundetik eratorritako erronkak aztertzen ditu; hazkunde hori nazioarteko migrazioek, Online Dispute Resolution (ODR) plataformen hedapenak, harreman ekonomikoen nazioartekotzeak eta bitartekaritzari eskainitako nazioarteko erakunde berrien sorrera berriak bultzatu dute. Defendatzen da bitartekaritzaren benetako kultura eraldatzaile bat sendotzea ez dagoela soilik negoziazio-tekniken hobekuntzaren edo arau-erreformen mende, baizik eta benetan independenteak, etikoki konprometituta eta eragin desegokietatik —zuzenak nahiz zeharkakoak— libre dauden kulturarteko elkarrizketarako espazioak sortzeko gai diren profesionalen prestakuntzaren mende ere. Ikuspegi horretatik, independentzia profesionala printzipio deontologiko hutsa izateari uzten dio, bitartekaritzaren zilegitasunaren auresuposizio estruktural bihurtzeko eta gobernantza globala, giza eskubideen babesa eta bakearen eraikuntza jasagarria indartzeko ezinbesteko baldintza izateko, bai esparru publikoan, bai pribatuan.

4. Adiskidetasunezko konponbideen entzunaldiko epailea Frantzian, Bitartekaritza eraldatzailearen figura berri bat

Antonio Fullea — Adiskidetasunezko konponbideen entzunaldietako epailea, Narbonako Auzitegi Judiziala; ohorezko magistratua — fulleda@orange.fr

Gairik zailenetatik konponbide ezeztekoetara: Narbonako auzitegi judizialeko 60 kasu inguruko azterketa (Frantzia).

5. Justizia Eraldatzailea sexu-jazarpenaren, sexuagatiko jazarpenaren eta LGTBIQ+ jazarpenaren aurkako protokoloetan. Zailtasun estrukturalak heldzen

Paula Ibáñez Díez — Abokatua, Justizia Eraldatzaileko Ekimenak — info@justiciatransformadora.com
Teresa Ramos Antuñano — Abokatua, Justizia Eraldatzaileko Ekimenak.

Sexu-jazarpenaren, sexuagatiko jazarpenaren eta LGTBIQ+ jazarpenaren aurkako protokoloen aplikazioa aurrerapen legegile prebentibo eta erreaktibo bati erantzuten dio. Hala ere, gatazka lehertzen denean eta kaltea (indibiduala eta estrukturala) jada gertatu denean aktibatu ohi dira, prebentzioa bigarren mailan utziz. Baliabide, sentsibilizazio eta lehenespen faltak bezalako zailtasunek praktika diskriminatzaile horiek kronifikatzen dituzte. Horren aurrean, begirada juridiko integral bat behar da, zapalkuntza intersektionalak prebenituko dituen eta edozein gatazkaren ondorezari helduko diona, jokabide diskriminatzaileetara eraman aurretik.

Justizia Eraldatzaileak lan-ingurunean botere-dinamika normalizatuak sortzen dituzten baldintza estrukturalak aztertzen ditu, espazio seguruagoetarantz aldaketak proposatuz, arrisku psikosozialen prebentzioaren eta erakunde-kultura sakonaren berrikuspen integralaren bidez.

Alderdiekin eta ingurunearekin egindako elkarrizketak, bitartekaritzak, kaltea eragin duenaren erantzukizuna bere gain hartzeko prozesuak eta inertzia horien analisi sakona funtsezko tresnak dira erakundearen erreparazioarako eta aldaketa kultural eta estrukturalerako.

Sala 5 · Table ronde (regroupement de propositions individuelles) · Français

Cultures de la médiation : traditions, métaphores et justice économique

1. Le rôle des métaphores en médiation interculturelle

Catherine Ginisty — Médiatrice — cginisty@hotmail.com. Modérateur.

Les métaphores font partie intégrante de notre communication quotidienne, souvent de manière inconsciente. Elles permettent de rendre concrètes des idées abstraites, de clarifier des situations complexes et reflètent profondément notre culture et notre vision du monde. Issues du latin *metaphora* (« transport »), elles reposent sur une analogie entre deux réalités et peuvent prendre des formes variées (images, récits, proverbes). On distingue les métaphores linguistiques, liées au langage courant, et les métaphores conceptuelles, qui structurent notre manière de penser.

Bien que certaines métaphores soient universelles, leur signification varie selon les cultures, influencées par l'histoire, l'environnement et les valeurs. En médiation interculturelle, elles constituent un outil essentiel pour accéder aux perceptions, émotions et besoins des parties. En identifiant et en reformulant les métaphores utilisées, le médiateur facilite la compréhension mutuelle et crée un espace de dialogue partagé.

Les métaphores ont aussi un pouvoir transformateur : en proposant de nouvelles images, elles permettent de dépasser les blocages et d'envisager d'autres perspectives. Dans un contexte multiculturel, leur usage demande une grande sensibilité afin d'éviter les malentendus. Elles deviennent alors des ponts entre les cultures, favorisant la connexion, la créativité et la résolution des conflits.

2. Tajmâat - Modèle ancestral de démocratie kabyle - Le monde a besoin de médiateurs

Abder Ait Ouali — Juge et médiateur — abder.aitouali@gmail.com

La Tajmâat, modèle de démocratie participative berbère de Kabylie, incarnait déjà des principes que la médiation moderne a mis des décennies à formaliser : parole partagée, recherche du consensus, tiers facilitateurs sans pouvoir de décision, accords librement consentis et respectés. En 2025, la France impose par décret l'injonction de rencontrer un médiateur avant toute saisine du tribunal. Ce que la Tajmâat pratiquait naturellement depuis des millénaires devient obligation légale. Institution ancestrale et matrice vivante de la médiation, elle dialogue ici avec la chanson-concept « Le monde a besoin de médiateurs », qui mobilise la musique et la danse pour transmettre une culture du lien et de la résolution amiable des différends, aux non-initiés comme aux praticiens. D'un ancrage ancestral à la scène mondiale, il s'agit d'une même exigence : faire du différend une matière à transformer. La Tajmâat rappelle aussi que les approches de la médiation sont aussi diverses que les cultures qui les ont portées. Il y a autant de place pour cette diversité qu'il y a d'espace dans les mentalités. Le monde a besoin de médiateurs autant que de médiations.

3. ER@SMe : présentation d'un nouveau réseau européen de médiateurs institutionnels au service d'une culture transformatrice de la médiation

Cyril Suquet (Directeur de la médiation) y Valérie Arnoux (Médiatrice institutionnelle) — France Travail — cyril.suquet@francetravail.fr / valerie.arnoux@francetravail.fr

À l'occasion de la XIIIe Conférence du Forum mondial de la médiation à San Sebastián, ER@SMe (Espace de Réseau d'Actions et de Synergies de Médiateurs Européens)

présentera son nouveau réseau européen de médiateurs institutionnels, lancé en juin 2026.

ER@SMe s'inscrit pleinement dans le thème du forum, « Cultures de la médiation et la médiation comme culture transformatrice », en montrant comment la médiation institutionnelle peut contribuer à transformer la relation entre citoyens et institutions par l'écoute, la coopération et le partage d'expériences entre médiateurs.

ER@SMe ambitionne de fédérer des médiateurs institutionnels européens autour d'un espace commun d'échanges, de coopération et d'action. En donnant à voir la diversité des pratiques et des cultures de médiation à l'échelle européenne, le réseau entend démontrer que la médiation peut être non seulement un outil de résolution, mais aussi une culture collective de transformation au service d'institutions plus accessibles, humaines et équitables.

Sala 6 • Table ronde formative • Français

Faire place au récit : L'Espace Dialogue, un service de médiation unique au service des bénéficiaires des proches et de l'institution

Finat Fabienne — Médiatrice institutionnelle — fabienne.finat@epi.ge.ch

Cette présentation introduit l'« Espace Dialogue », dispositif mobile des Établissements Publics pour l'Intégration (EPI-Genève), reconnu en 2025 par la Fédération Suisse de la Médiation. Sa spécificité réside dans l'accessibilité simultanée aux bénéficiaires, proches et équipes, connectée à la direction.

La médiatrice et anthropologue circule librement entre acteurs et actrices cloisonnés, captant les « récits invisibles ». Via l'éthique du care, l'analyse systémique et la CDPH, le dispositif transforme le lien institutionnel et la place sociale des personnes.

L'intervenante montrera comment cette approche tripartite redonne leur place citoyenne aux personnes en situation de déficience intellectuelle ou de troubles de la santé mentale, souvent marginalisées. Reconnues sujets de droit et co-auteur.e.s, elles transforment leur vulnérabilité en pouvoir d'agir.

La session présentera des outils pratiques : codes relationnels co-construits, « don de parole » et rituels de reconnaissance. Cette médiation en mouvement propose un modèle de bientraitance durable où la parole fluide entre bénéficiaires, proches et professionnels devient levier d'inclusion sociale et de transformation institutionnelle.

Mots-clés : Médiation inclusive, accessibilité tripartite, institution médico-sociale, éthique du care, justice relationnelle, CDPH, citoyeneté, déficience intellectuelle, santé mentale.

7. gela • Mahai-ingurua • Gaztelania

Esku-hartze errestauratiboa eta bitartekaritza kalte instituzionalaren aurrean eliza-testuinguruetan.

Moderatzailea: Olga Belmonte García — Ikertzaile independentea — obelmont@ucm.es

Parte-hartzaileak: Gema Varona eta Alberto Olalde (IVAC-KREI, UPV/EHU), Teresa Compte (Acogida Betania) eta Olga Belmonte (ikertzaile independentea).

«Biktimizazio organizazional eta instituzionalari erantzutea: ikerketa-ekintzaren analisi konparatua» I+G ikerketa-proiektuaren esparruan, PID2024-156801OB-I00 (2025-2029), mahai honetan parte hartuko dute Gema Varonak eta Alberto Olalde, IVAC/KREIkoak eta UPV/EHUkoak; Teresa Comptek, Acogida Betaniakoak; eta Olga Belmontek, ikertzaile independentea. Bertan, honelako galderetatik abiatuta hitz egingo da: zer trauma-dimentsio daude biktimizazio mota honetan? Zer esan nahi du eliza-testuinguruetako sexu-abusuen kasuetan bitartekaritza egiteak edo errestauratiboki esku hartzeak? Nola erreparatu kalte instituzionala kasu hauetan? Zein zentzutan lagun dezakete bitartekaritzak edo justizia errestauratiboak erakundearekiko konfiantza berreskuratzen?

Zehazki, Gema Varonak Espainiako Ministerioaren eta Elizaren artean sinatutako Protokoloan justizia errestauratiboari buruz dagoen gaizki-ulertua jorratuko du; testuaren hainbat zatitan, justizia errestauratiboa erreparazio sinboliko gisa identifikatzen da, beste erreparazio-forma batzuetatik, hala nola ekonomikotik, bereizita. Ildo horretan, erreparazioari buruzko nazioarteko estandarren berrikuspen bat hartu behar da kontuan. Alberto Olalde Nafarroako Eliza Katolikoaren hezkuntza-erakundeetako sexu-abusuen biktimekin egindako justizia errestauratiboko proiektu pilotuaren ondorengo ikaskuntzak kontuan hartzera gonbidatzen gaitu. 2021etik 2023ra, eta Nafarroako Foru Gobernuaren Migrazio Politiketako eta Justiziako Departamentuak sustatuta, esperientzia aitzindari bat egin zen, eta ebaluazio positiboaren ondoren Nafarroako Justizia Errestauratiboko Zerbitzuan txertatu zen. Esku-hartze errestauratiborako lan-esparru bat proposatzen da, ikuspegi sexologikoarekin eta prozesu errestauratiboetako parte-hartzaileen inpaktu subjektiboak kontuan hartuta. Teresa Comptek erlijio-erakundeek sexu-abusuagatiko desbiktimizazio-prozesuetan duten eginkizuna jorratzen du. Eliza katolikoaren erakunde baten barruan sexu-abusua jasan duen pertsona bat biktima izateari utz diezaioke, erakunde horrek bere desbiktimizazio-prozesuan modu aktibo eta arduratsuan konpromisoa hartu gabe? Galdera horren erantzuna Acogida Betania Elkarteak fasilatatutako erreparazio-prozesuetan parte hartu duten pertsonen bizi izandako testigantzetatik abiatuta landuko da. Osotasun pertsonalaren berreskurapenaz eta abusuetatik eratorritako kalteen erreparazioarekin duen harremanaz hitz egingo digu. Olga Belmontek elizako biktimen konfiantza profanatuaz eta trauma instituzionalaz hitz egingo du. Eliza-testuinguruetako sexu-biktimizazio prozesuetan, erantzuten ez duen, gutxien duen, ezkututzen duen edo gertatutakoa justifikatzen duen erakundeak beti aitortzen ez den eginkizun bat du, baina biktimek jasaten duten kaltea sakonki larriagotzen duena. Zaintza-, babes- eta zentzu-promesa bat dago bete gabe geratzen dena, trauma instituzionala eragiten duena, eta erreparazioa zailtzen duen injustizia-esperientzia batean islatzen dena, batez ere justizia arruntera jo ezin den kasuetan. Zer promesa mota geratzen dira bete gabe Elizako biktimek jasaten duten kalte instituzionalean? Nolako da bizi duten injustizia? Nola heldu haren erreparazioari? Zehazki, eliza-testuinguruetako sexu-biktimizazio prozesuetako bigarren mailako biktimizazioa eta kalte instituzionalean promesaren eta (in)justiziaren kontzeptua hartuko dira kontuan.

POSTERRAK

POSTERS · POSTERS

Mesedez, posterra B1 formatuan prestatu behar da (gehienero tamaina: 70,7 × 100 cm / 27,83 × 39,37 hazbete). Posterrak orientazio bertikalean diseinatu behar dira. Ez da onartuko formatu horizontaleko posterrik.

Posterrak aurkezten dituzten pertsona guztiei eskatzen zaie posterrak alde zurretik inprimatzeko eta kongresua egingo den lekura ekartzeko, tokiko antolatzaileek ez baitute poster-inprimaketa zerbitzurik eskaintzen. Posterrak konferentzian zehar erakutsiko dira, eta harremanetarako bide bat uzteko eskatzen da, balizko galderetarako eta bazkarietan eta atsedendietan, bai eta jardunaldi bakoitzaren aurretik eta ondoren ere, galdera gehiagotarako harremana egin ahal izateko.

1. posterra · Gaztelania

Indarkeriarik ezkutuena: praktika errestitutiboak talde-testuinguru koertitiboetako biktimen errekuperazio-prozesuetarako, 2030 Agendaren esparruan

Raquel Cuesta — Ikertzailea (Madrilgo Unibertsitate Autonomoa) — raquel.cuestar@estudiante.uam.es

Sarrera: Pertsonen arteko Harremanetako Abusuan eta Indarkerian espezializatutako ikerketa-talde bat gara (Madrilgo Unibertsitate Autonomoa); horren barruan sartzen da talde-testuinguru koertitibo edo kontrol handikoetako indarkeria. Talde horien prebalentzia modu kezagarrian handitu da, bereziki 2019ko osasun-krisiaren ondoren.

Problematika: Talde horietan oinarritzko giza eskubideen urraketa sistematikoa gauzatzen da, eta biktimizazio- eta abusu larriko prozesuak gertatzen dira maila askotan, adingabeengan barne. Zehazki, emakumeen kasuan, guztiek beteko lituzkete genero-indarkeriaren biktimizat hartzeko irizpideak, eta, beraz, haien seme-alabek ere, 8/2015 LOTik. Oso indarkeria larria eta ikusezina da, biktimizazio zuzeneko prozesu larriak sortzen dituena, bai talde horietako kideengan, bai lehen eta bigarren mailako inguruneetan. Gaur egun, ez dago manipulazio psikologikoaren eta persuasio koertitiboaren aurkako legeria espezifikorik, populazio horientzako babesa bermatuko duenik.

Helburuak: Gure ikerketaren helburua indarkeriaren desagerraraztearen inguruko GJH 2030 betetzen laguntzea da, tratamenduen eta arreta espezializatuaren diseinuan praktika errestitutiboak txertatuz. Proposamena eskubideen ikuspegi eraldatzaile batetik eta klinika zabaldu, inklusibo eta parte-hartzaileago batetik artikulatzen da, bereziki egokia beste aitortza-biderik ez dagoenean.

2-9 posterrak · Ingelesa

IKASLEEK JUSTIZIA ERRESTAURATIBOARI BURUZ INGELESEZ AURKEZTUTAKO POSTERRAK

POSTERS IN ENGLISH PRESENTED BY STUDENTS ON RESTORATIVE JUSTICE

POSTERS EN ANGLAIS PRÉSENTÉS PAR DES ÉTUDIANTS SUR LA JUSTICE RESTAURATIVE

LOTUTAKO BESTE JARDUERA BATZUK

OTHER RELATED ACTIVITIES · AUTRES ACTIVITÉS LIÉES

PODCAST

«Relatos de Mediación» konferentzian egongo da. Ekimen hau Natalia Carreres, Gustavo Terror eta Pedro Marínen kezka partekatutik sortu zen: hiru lagun, lankide eta bitartekari profesional, bitartekaritzaz solemnitaterik gabe baina sakontasunez hitz egiteko espazio independente, hurbil eta zorrotz bat sortu nahi zutenak. Konferentzian egongo dira beren edukiak gizarteari eta publiko zabalago bati hurbiltzeko. <https://open.spotify.com/show/0wcrj2tV48MxfOPjcd8Vh2>

‘**Relatos de Mediación**’ will be featured at the conference. This initiative stems from the shared concern of Natalia Carreres, Gustavo Terror and Pedro Marín: three friends, colleagues and professional mediators who wanted to create an independent, accessible and rigorous space in which to discuss mediation without formality, but in depth. They will be present at the conference to bring their content to the wider public. <https://open.spotify.com/show/0wcrj2tV48MxfOPjcd8Vh2>

« **Relatos de Mediación** » sera présent lors de la conférence. Cette initiative est née de la préoccupation commune de Natalia Carreres, Gustavo Terror et Pedro Marín : trois amis, collègues et médiateurs professionnels qui souhaitaient créer un espace indépendant, accessible et rigoureux, à partir duquel aborder la médiation sans solennité, mais avec profondeur. Ils seront présents à la conférence afin de faire connaître leur contenu à la société et à un public plus large. <https://open.spotify.com/show/0wcrj2tV48MxfOPjcd8Vh2>

ANTOLAKUNTZA BATZORDEA · ORGANIZING COMMITTEE · COMITÉ D'ORGANISATION

Prof. Riccarco Cappi (Brasil)

Prof. Yves Cartuyvels (Belgika)

Ana Míria dos Santos Carvalho Carinhonha (Brasil)

Prof. M. Kamuzinzi (Ruanda)

Kriminologiaren Euskal Institutua (Euskal Herriko Unibertsitatea/EHU):

Prof. Gema Varona (coord.)

PhD researcher Luis Conde

Prof. Isabel Germán

Prof. Idoia Igartua

PhD researcher María Ochandorena

Prof. Alberto Olalde

Prof. Ignacio Subijana

Prof. Isabel Trespaderne

Dr. Leticia T. Vidotto

Prof. Ane Viana

PhD researcher Devi Yerga

Technical administrative support: Jorge López

BATZORDE ZIENTIFIKO AHOLKU-EMAILEA · SCIENTIFIC ADVISORY COMMITTEE

Jean-Pierre Bonafé-Schmitt (Frantzia)

Daniela Bolívar (Txile)

John Braithwaite (Australia)

Jacques Faget (Frantzia)

Fernanda Fonseca Rosenblatt (Brasil)

Mylene Jaccould (Kanada)

Marie Keenan (Irlanda)

Raoul Kienge (Kongoko Errepublika Demokratikoa)

Bhanu Prakash Nunna (India)

Lode Walgrave (Belgika)

Informazio gehiago esteka honetan:

<https://www.uik.eus/es/curso/xiii-conferencia-del-foro-mundial-mediacion>

